

המכתב

לספר הקדוש

לקוטי מוהר"ן

על התורה ומועדי השנה

עם לקוטי התפלות

גליון 163

פרשת אמור תשב"ב

פרקי אבות פרק שלישי

האודות

רבינו נחמן מברסלב
זיע"א

לְחִיּוֹת בְּאוֹר הַפְּרָשָׁה

עִם הַתּוֹרָה
דְּעִתִּיקָא סְתִימָא

דְּעִתִּיָּדָא
לְאַתְגְּלִיָּא
לְעִתִּיד־לְבָא

יו"ל בעז"ה ע"י

מכון אור האורות
רבינו נחמן מברסלב זיע"א

052.763.1800

B48148@gmail.com

הוצאות הגליון נתנדב ע"י אנ"ש היקרים

הר"ר שלמה צבי פרקוביץ הי"ו
לרגל שמחת הולדת בנו למזל טוב

שיזכה לגדלו ולחנכו לתורה
ולחופה ולמעשים טובים

השלום זכר יתקיים בעז"ה
בביהכ"נ "אור הנחל" בית שמש
(רח' רבי יהושע פינת ר' יהודה הנשיא)

הר"ר שמואל מרדכי שפירא הי"ו
לרגל שמחת הולדת בתו למזל טוב

שיזכה לגדלה ולחנכה לתורה
ולחופה ולמעשים טובים

הקידושא רבה יתקיים בעז"ה
בביהכ"נ "אור הנחל" בית שמש
(רח' רבי יהושע פינת ר' יהודה הנשיא)

פְּרַשְׁתֵי אֲמֹר

**"אָמַר אֶל הַכֹּהֲנִים בְּנֵי אַהֲרֹן, וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם
לִנְפֹשׁ לֹא יִטְמָא בְּעַמְיּוֹ" (ויקרא כא, א)**

"אָמַר וְאָמַרְתָּ" - לְהַזְהִיר הַגְּדוּלִים עַל הַקְּטַנִּים.
(רש"י; נְכֻמוֹת קִיד.)

א.

(ח"א ב, ו - בְּסוּף)

צָרִיד לְקַשֵּׁר עֲצֻמוֹ בְּתַפְלָתוֹ לְצַדִּיקִים
שֶׁבְדוֹר, שֶׁהֵם בְּבַחֲיִנַת 'מֹשֶׁה מְשִׁיחַ'.
וְכָל תַּפְלָה וְתַפְלָה - הוּא בְּבַחֲיִנַת אֲבִיר
מִהַשְׂכִּינָה, אֲבִירֵי-הַמִּשְׁכָּן, שְׂאִין שׁוֹם
אֶחָד יָכוֹל לֹא-עֵלָא שִׁיפָא בְּשִׁיפָא, אֶלָּא
'מֹשֶׁה' בְּלַחֲדוֹ.

וְכָל הַתּוֹרָה שְׂאָדָם לֹמֵד לְשֹׁמֵר וְלַעֲשׂוֹת -
כָּל הָאוֹתוֹת הֵם 'נִיצוּצֵי נִשְׁמוֹת',
וְנִתְלַבְּשִׁים בְּתוֹךְ הַתַּפְלָה, וְנִתְחַדְּשִׁים שָׁם
בְּבַחֲיִנַת 'עֲבוֹר'.

וְהֵן מְאִירִין זֶה לָזֶה - הַנְּשִׁמוֹת מְאִירִין
לְהַתַּפְלָה, וְהַתַּפְלָה מְאִירָה
לְהַנְּשִׁמוֹת, שֶׁהִיא מְחַדְּשֶׁת אוֹתָם בְּבַחֲיִנַת
'עֲבוֹר'.

וְזֶה פְּרוּשׁ (ויקרא כא, א): **"אָמַר אֶל
הַכֹּהֲנִים" - בְּבַחֲיִנַת 'תַּפְלָה', כְּמוֹ
שֶׁכְּתוּב (דְּבָרִים כו, יז): "אֵת ה' הָאָמַרְתָּ הַיּוֹם".**
**'כֹּהֲנִים' - הֵם בְּבַחֲיִנַת 'תּוֹרָה', בְּבַחֲיִנַת
נְשִׁמוֹת, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (מְלָאכִי ב, ז):
"כִּי שִׁפְתֵי כֹהֵן יִשְׁמְרוּ דַעַת וְתוֹרָה" וְכו'.**

**'אַהֲרֹן' - בְּבַחֲיִנַת 'מִשְׁפָּט', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב
(שְׁמוֹת כח, ל): "וְנָשָׂא אַהֲרֹן אֵת
מִשְׁפַּט בְּנֵי יִשְׂרָאֵל".** כִּי צָרִיד לְהַבִּיא כָּל
הַתַּפְלוֹת לְבַחֲיִנַת 'מֹשֶׁה מְשִׁיחַ', וְהוּא יָקִים
אֵת הַמִּשְׁכָּן.

וְזֶה פֶּרֶשׁ רִש"י: **"לְהַזְהִיר הַגְּדוּלִים עַל
הַקְּטַנִּים" - הֵינּוּ: 'צַדִּיק-הַדּוֹר' בְּבַחֲיִנַת
'מֹשֶׁה, מְאִיר-הַגְּדוּל' - יִזְהִיר וְיֵאִיר אֶת
הַתַּפְלָה, בְּבַחֲיִנַת 'מְאִיר-הַקְּטָן'.**

**"וְלִנְפֹשׁ לֹא יִטְמָא בְּעַמְיּוֹ" - הֵינּוּ עַל-יַדֵּי
'שְׁמִירַת-הַבְּרִית', כְּמוֹכָא בְּזִהְר
(ויקרא טו,): **"עַקְרָא דִּיצְרָא בִישָׂא עַל עֲרִיין,
וְהִיא עַקְרָא דְמַסְאָבוּתָא".****

וְכַשֵּׁי-שֹׁמֵר אֵת הַבְּרִית' - זוֹכֵה לְבַחֲיִנַת
'תַּפְלָה', וְזוֹכֵה לְבַחֲיִנַת (יִשְׁעִיָּה
מח, ט): **"תְּהַלְתִּי אַחֲטָם לָךְ", כִּי עַקַר הָרִיחַ'
תְּלוּי בְּטְהָרָה, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חַז"ל (סוֹטָה מח,):
'מִשְׁבֻּטְלָה הַטְּהָרָה בְּטְלָה הָרִיחַ".**

"לִנְפֹשׁ לֹא יִטְמָא בְּעַמְיּוֹ" (ויקרא כא, א)

- עֲנִין 'מֵת מְצוּה' -

"בְּעַמְיּוֹ" - בְּעוֹד שֶׁהִמַּת בְּתוֹךְ עַמְיּוֹ, יֵצֵא 'מֵת-מְצוּה'.
(רש"י; סְפָרָא אֲמֹר א)

ב.

(סְפָרָה-הַמִּדּוֹת 'תַּפְלָה' כב)

**בֵּית-הַבְּנֵי-שֵׁבִין שְׂמֹחַ-שְׂבִין בּוֹ חֲשִׁבוֹנוֹת,
לְסוּף שִׁילִינוּ בּוֹ 'מֵת מְצוּה'.**

"אִשָּׁה זֹנָה" (ויקרא כא, ז)

ג.

(ח"א ז, בְּסוּף)

**'פְּגַם-הַבְּרִית' - 'הַעֲדַר הַלְּחָם', כְּמוֹ
שֶׁכְּתוּב (מְשָׁלִי ג, כו): **"בְּעַד
אִשָּׁה זֹנָה, עַד כִּפּוּר לְחָם".****

כי איתא (שבילי-אמונה, נתיב ה, שביל א):
 "שהדמעות הם ממותרות המרה-
 שהורה", ו"מרה-שחורה היא טחול" (תקוני-
 זחר פט:), שהיא בחינת מלכות-הרשעה,
 "אשה זונה", שמשם נשמותיהן דערב-רב'.

ובשמודיד דמעות' - אזי נדחין ויוצאין
 לחוץ המותרות, הינו:
 התאות-נאוף, הבאים מעכירת-דמים' של
 טחול' ומה'מותרות'; וכולל נשמתו
 ב'מלכות-שמים'.

וזה שתרגם יונתן על פסוק (במדבר כה, ז):
 "והמה בכים פתח אהל מועד" -
 "בכין וקורין את שמע". וזה לא עשו, אלא
 כדי להנצל מ'הרהור' של "אשה זונה"
 וכו'.

ה.

(ח"א לח, ה)

עקר 'התגלות הבושה', היא ב'מצח', כמו
 שפתוב (ירמיה ג, א): "ומצח אשה זונה
 היה לך מאנת הפלם".

ו.

(ח"א ס, ג)

מי שאין לו יראה', ואינו נשמר מבחינת
 (משלי לא, ל): "הבל היפי" - על-ידי-זה
 בא ל'עניות', כמו שפתוב (משלי ו, כה-כו): "אל
 תחמד יפיה בלבבך, פי בעד אשה זונה עד
 כפר לחם".

ז.

(ספר-המדות, אכילה ח)

האזכל בלא נטילת-ידיים' - פאלו בא על
 "אשה זונה" (ויקרא כא, ז).

ד.

(ח"א לו, ג-ד)

תקון של הרהורי-זנות' שבא לאדם:
 שיאמר "שמע" ו"ברוך שם".

כי תאות-נאוף' היא באה מעכירת-
 דמים', הינו: מ'טחול', שהיא 'לילית',
 שפחה בישא', אפא דערב-רב', מלכות-
 הרשעה' (תקוני-זחר נב. קמ. תקוני-זחר-חדש; ועוד).
 ו'מלכות-א-דשמיא' הוא בבחינת "גבירתא"
 (תקוני-זחר), "אשה יראת ה'" (משלי לא, ל) וכו'.

ובשמקבל עליו על מלכות-שמים'
באלו הפסוקים:

א) כולל נשמתו ב"ב שבטי יה', בחינת:
 "אשה יראת ה'" (משלי לא, ל) - כי "בשני
 פסוקים אלו, יש י"ב תבות, נגד י"ב שבטי
 יה; ומ"ט אותיות, בנגד מ"ט אותיות
 שבשמות שבטי יה" (מגלה-עמקות, תחלת פרשת
 שמות).

ב) ומפריש נשמתו מ'נשמת ערב-רב',
 הבאים מ"אשה זונה" (ויקרא כא, ז),
 שפחה בישא', שהיא בבחינת (בראשית טז,
 ח): "מפני שרי גברתי אנכי ברחת" -
 שהתאוה בורחת ונפרדת ממנה.

ואם אינו משתדל לנרש ה"אשה זונה"
 - אזי הוא בבחינת (משלי ל, כג):
 "שפחה תירש גברתה".

וכל-זה כשיש לו לאדם הרהור' באקראי
 בעלמא - אזי די לו ב'אמירת שני
 פסוקים הנ"ל.

אבל אם הוא חסו-שלום רגיל ב'הרהור'
 של התאוה-הכלליות' רחמנא-לצלך,
 ואינו יכול להפריד ממנה - אזי צריך גם-כן
 להוריד דמעות' בשעת קבלת מלכות-
 שמים'.

"ובת איש כהן כי תחל לזנות וגו', באש תשרף"
(ויקרא כא, ט)

ת.

(ספר-המדות, ממון יז)

מי שבגנו ובגותיו מטלין ברעב - על-ידי-
זה נצול מ'דין שרפה' שב'ארבע
מיתות בית-דין'.

"כל אשר בו מום לא יקרב" (ויקרא כא, יז-יח-כא)

ט.

(ח"א יד, ח)

בשמוחזיר ה'כבוד' לשרשו, הינו ל'יראה'
- אז נשלים 'פגמי היראה', ואז
זוכה לשלום בעצמיו, כמו שכתוב בזהר (יתרו
עט.): "באתרא דאית דחילא, תמן תשתבח
שלמתא", כמו שכתוב (תהלים לד, י): "כי אין
מחסור ליראיו".

ואז יכול להתפלל - כי עקר ה'תפלה' על-
ידי ה'יראה', בבחינת (משלי לא, ל):
"אשה יראת ה' היא תתהלל" - כי "התפלה
במקום קרבן" (ברכות כו: תנחומא וישלח ט; זהר
שמות כ:), וב'קרבן' כתיב בה (ויקרא כא, יז-יח-כא):
"כל אשר בו מום לא יקרב". וכש'אין בו
'מום', הינו: "באתרא דאית דחילא" (זהר יתרו
עט.) - אזי יקרב לעבד עבודתו תמה.

י.

(לקוטי-הלכות, חובל-בחברו ב)

"בכל אבר, מלבש משה ומזהיר על
המצוה השייכה לאותו אבר" (לקוטי-
מוהר"ן ח"ב כו), וכשחסר ה'אבר', מסתלק
ה'דעת' משם, וכאלו חסר ממנו 'מצוה'. ואזי
אין בו 'שלמות קומת אדם', שהוא בחינת
ה'תורה' שכלולה מרמ"ח אברים.

וזהו (ויקרא כב, כ): "כל אשר בו מום לא
יקרב" - כי כשחסר ממנו 'אבר',
חסר ממנו 'מצוה אחת' מהתורה, הינו:
ה'ארת-הדעת', בחינת 'משה' שמלבש בכל
אבר. ועל-כן אין בו שלמות להתקרב
להשם לעבד עבודתו תמה.

כי עקר 'עבודת-הקרבנות': להכניע 'רוח-
הבהמיות' וכו', ועל-ידי ה'קרבנות'
מעלין מ'בהמה' ל'אדם', שזהו עקר הקרבן,
במובא במקום-אחר.

ועקר העבודה - ב'פגמים', שהם בחינת
'דעת', בבחינת (מלאכי ב, ז): "כי שפתי
כהן ישמרו דעת ותורה" וכו'.

ועקר 'קדשת הפגמים' - הם על-ידי
'משה', שהוא "הכהן הראשון
ששמש בשבעת ימי המלוואים", והוא משה
את 'אהרן הכהן הראשון ובגיו' ב'קדשת
כהנה', לעבד עבודה.

כי "משה הוא הדעת" (זהר פקודי רכא.),
שעל-ידו עקר העבודה להעלות
מ'בהמה' ל'אדם' שהוא בחינת 'דעת' - כי
"משה הקים את המשכן" (שמות מ, יח), "והיה
יודע לאעלא שיפא בשיפא" (זהר פקודי רלח:)
[להעלות אבר ואבר], כי ה'משכן' הוא בחינת
'קומת אדם', פמוכן בדברי רבנו ז"ל
במקום-אחר (ח"א ב).

ועל-כן "כל אשר בו מום", ואזי אין
מתלבש באותו אבר. "אסור לו
לעשות עבודת הפהנה" - כי אינו יכול
לעלות מ'בהמה', לבחינת 'אדם'.

יא.

(ספר-המדות 'גאווה' כג)

'יהיר' - 'בעל מום' הוא.

"ובא השמש וטהר, ואחר יאכל מן הקדשים"
(ויקרא כב, ז)

יב.

(לקוטי הלכות, ברפת השחר ה, מא-מב)

"הפּהגנים שהיו טמאים וטבלו, אינם רשאים לאכל בתרומה, עד שייעריב שמשן, שהוא בעת תחלת הלילה שלאחריו, כמו שכתוב (ויקרא כב, ז): 'ובא השמש וטהר, ואחר יאכל מן הקדשים', כמו שמפרש בגמרא (ברכות ב.) ובפרוש רש"י.

וכל־זה רמזה לנו התורה הקדושה בדיני טהרת הטמאים: שרב טהרתן תלוי בימים ובזמן כפי ערך טמאתן, כגון הטמאים ביותר, כמו 'טמא מת', וזב, ו'מצורע' - צריכין להמתין שבעה ימים וכו', ובעל־קרי וכיוצא - צריכין להמתין יום אחד עד שייעריב שמשן, ויתחיל יום שלאחריו - שבכל יום ויום נעשים חדשות לגמרי.

ועל־כן זה שנטמא ורוצה להטהר - צריך טבילה במקוה, כדי להמשיך עליו קדשה וטהרה מ'מקוה העליונה, שהוא ה'מקוה של שבועות', ה'מקוה של שער־החמשים' (פרייגע־חיים, שער השבועות פ"א; לקוטי־מוהר"ן ח"א נו) - כי משם נמשך הטהרה לכל הטובלים במקוה להטהר מטמאתן.

ואחר שהתחילו להטהר על־ידי המקוה הקדושה - עדין לא נגמר טהרתן בשלמות, וצריכין להמתין עד שייעריב שמשן של זה היום, ויתחיל יום שלאחריו, כמו שכתוב (ויקרא כב, ז): 'ובא השמש וטהר, ואחר יאכל מן הקדשים'.

להזרות: שהמשכת הטהרה והקדשה תלויה בימים - שכל מה שבא ונתחדש יום אחר - נתוסף ונתחדש קדשה

יתרה מלמעלה, כי רק בשביל זה השם-יתברך מקיים עולמו מששת ימי בראשית עד הסוף, ובכל עת הוא בורא יום וליילה וכו'.

כי כל יום ויום של כל ימי עולם, הוא 'בריאה חדשה' ממש, כי יום הזה עדין לא היה מעולם. וצריך כל אחד לשום לב לזה, ולהודות לשמו ויתברך בכל לב על זה בכל יום ויום, ולומר: 'ובטובו מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית' בלב שלם בכל יום וכו'.

ועקר התחדשות בכל יום ויום - הוא רק בשביל להמשיך ולהאיר מקדשתו העליונה עלינו מחדש, לעורר אותנו להתחדש בכל יום ויום ברצונות חדשים וחזקים וכו' להשם־יתברך.

ועל־כן "הטמא שטבל והתחיל להטהר, אינו רשאי לאכל בתרומה, עד שייעריב שמשו ויבוא היום שלאחריו" - כי כפי טמאתו, אף־על־פי שהתחיל להטהר וטבל במקוה, אף־על־פי־כן אינו יוצא מידי טמאתו בשלמות, עד שימתין על התחלת היום שלאחריו, שיהיה נמשך יום חדש, קדשה חדשה, רצונות קדושים חדשים, ואז דיקא וטהר לאכל מן הקדשים.

וזוה סוד הספירה - "שצריכין ישראל לספר שבע שבתות, כמו ספירת ימי הנדה, להטהר מטמאתן" (זוהר אמור צז: פרייגע־חיים, חג־המצות פ"א) - כי אי־אפשר להטהר בשלמות עד שיזכו לקבלת־התורה, כי־אם על־ידי שממתינים וסופרים שבע שבתות.

והעקר להתחזק בכל אלו הימים שאינו זוכה עדין לשלמות טהרתו, בחינת 'קבלת־התורה' - להתחזק בהם בכל יום ויום, ברצונות חזקים חדשים, וכנ"ל.

וַיְהִי חֶזֶק בְּזֶה מְאֹד מְאֹד, בְּכָל מָה שְׁיַעֲבֹר עָלָיו, עַד יִזְכֶּה לְיוֹם יְשׁוּעָתוֹ, שֶׁהוּא בְּחִינַת טְהָרְתּוֹ לְגַמְרֵי, שְׂיוּכָל לֵאכֹל מִן הַקִּדְּשִׁים, וְהֵבֵן הַיֵּטֵב.

וְעַל־כֵּן תָּלוּ חַז"ל זְמַן קְרִיאַת־שְׁמַע' (בְּרִכּוֹת ב.): "מִשְׁעָה שֶׁהִבְהִינִים שְׁנַטְמָאוּ רִשְׁאִין לֵאכֹל תְּרוּמָה אַחֵר הָעֶרֶב שְׁמִשְׁשׁוֹ" - שְׁמִרְמַז עַל כָּל־זֶה: שְׂבָכָל יוֹם וְיוֹם צְרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ עַל־עַצְמוֹ אֲמוּנַת־הַרְצוֹן מִחֻדָּשׁ לְגַמְרֵי, כִּי בְּכָל יוֹם וְיוֹם נַעֲשִׂין חֻדְשׁוֹת לְגַמְרֵי, וּבְזֶה תָּלוּי כָּל טְהָרְתּוֹ וְקִדְּשָׁתּוֹ כַּנ"ל - שְׂכַל־זֶה הוּא בְּחִינַת 'קְרִיאַת־שְׁמַע', בְּחִינַת (דְּבָרִים ו, ז): "אֲשֶׁר אֲנֹכִי מְצַוֶּה הַיּוֹם" - "בְּכָל יוֹם יִהְיוּ בְּעִינֶיךָ בְּחֻדְשִׁים" (סְפָרִי וְאַתְחַנֵּן ח.).

וְגַם דַּעַת לְנִבּוֹן נִקְלָ: שְׁזֶה הַפְּסוּק (ויקרא כב, ז): "וַיָּבֵא הַשֶּׁמֶשׁ וְטָהַר וְאַחֵר יֹאכֵל מִן הַקִּדְּשִׁים" - "מִרְמַז עַל 'בִּיאַת שְׁמִשְׁו' בְּיוֹמוֹ הָאֲחֵרוֹן בַּעַת פְּטִירְתּוֹ" (זֶהָר מְצוּרַע נג.) - שֶׁהוּא בְּחִינַת 'בִּיאַת הַשֶּׁמֶשׁ' שֶׁל כָּל יְמֵי חַיָּיו.

שִׁישׁ שְׁעַקֵּר גָּמַר טְהָרְתּוֹ יִזְכֶּה רַק אַחֵר 'בִּיאַת שְׁמִשְׁו' לְגַמְרֵי, וּכְעִין שְׁאֲמָרוּ רַז"ל (יומא פו.): "שִׁישׁ כִּמְהָ וּכְמָה, שְׁאֲה־עַל־פִּי שֶׁעָשׂוּ תְּשׁוּבָה וְהָיָה לָהֶם יְסוּרִים - עַד־יִן תְּשׁוּבָה וְיוֹם כְּפֹר וְיִסּוּרִין תּוֹלְדִין, עַד יוֹם הַמִּיתָה' שְׂמִכְפֹּר".

וְעַל־כֵּן כָּל מִי שֶׁהוּא בְּבַחֲינָה זֹאת - אִם יִפְּל חֶסֶד־וְשְׁלוֹם בְּדַעַתּוֹ מִחֻמַּת־זֶה שְׁעוֹבֵר עָלָיו - לֹא יִזְכֶּה גַם אַחֵר יוֹם הַמִּיתָה, שֶׁהוּא אַחֵר 'בִּיאַת שְׁמִשְׁו', לֵאכֹל מִן הַקִּדְּשִׁים - כִּי בּוֹדְאֵי הַטָּמֵא לְגַמְרֵי וְלֹא טָבֵל עַד־יִן, אִין מוֹעִיל לוֹ 'הָעֶרֶב שְׁמִשְׁו'.

רַק זֶה שֶׁהִתְיַגַּע כָּל יְמָיו בְּכָל מָה שְׁעֵבֵר עָלָיו, וְהִתְחַזַּק בְּרַצוֹן הַנ"ל, וְטָבֵל בְּמַקְנָה, וְהִתְחִיל בְּכָל יוֹם לְהַטְהֵר עַצְמוֹ וְכוּ' - אֲה־עַל־פִּי שְׁלֹא עָלְתָה בְּיָדוֹ לְהַטְהֵר בְּשִׁלְמוֹת, אֲה־עַל־פִּי־כֵן "לִית רְעוּתָא טָבָא' דְּאַתְאֲבִיד" (זֶהָר תְּרוּמָה קנ:), מְכָל שְׂכָן דְּבֹר טוֹב' וְיַמְעֵשָׂה טוֹב'.

עַד שְׂיִזְכֶּה שְׂיִשְׁלַם טְהָרְתּוֹ אַחֵר 'בִּיאַת שְׁמִשְׁו' בְּיוֹמוֹ הָאֲחֵרוֹן, בְּבַחֲינַת (ויקרא כב, ז): "וַיָּבֵא הַשֶּׁמֶשׁ וְטָהַר, וְאַחֵר יֹאכֵל מִן הַקִּדְּשִׁים" - שֶׁהוּא חֶלְקוֹ הַטּוֹב לְעוֹלָם־הַבָּא, שְׂיִזְכֶּה אֵלָיו תְּכַף אַחֵר 'בִּיאַת שְׁמִשְׁו', וְלֹא יִצְטָרֵךְ לְהִתְגַּלְגַּל וְלִסְבֹּל מִה שְׁצָרִיךְ לִסְבֹּל מִי שְׁלֹא הִכִּין אֶת־עַצְמוֹ כָּלֵל בְּיָמֵי חַיָּיו.

כִּי אַז בְּיוֹם הָאֲחֵרוֹן' - מִתְקַבְּצִים כָּל מָה שְׁחָטַף טוֹב בְּזֶה הָעוֹלָם בְּכָל יוֹם וְיוֹם, וְכָל רַצוֹן וְרַצוֹן טוֹב שֶׁהָיָה לוֹ בְּכָל יוֹם וְיוֹם כָּל יְמֵי חַיָּיו, וְרַק זֶה הוּא תְּקוּנָתוֹ וְהַשְׁאָרְתּוֹ לְנִצְחָה.

וְאִז יָדַע וַיִּבִּין כָּל אֶחָד וְאֶחָד, הַחֲלוּק שְׂבִין מִי שֶׁהִשְׁתַּדֵּל וְרָדַף אַחֵר הַתְּכַלִּית בְּרַצוֹנוֹת חֻזְקִים בְּכָל יוֹם, אֲה־עַל־פִּי שְׁלֹא זָכָה אֵלָיו בְּשִׁלְמוֹת, וּבִין מִי שְׁלֹא הִשְׁתַּדֵּל כָּלֵל.

וּכְמוֹ שְׂכַתּוֹב (מְלָאכִי ג, יח): "וְשַׁבְתֶּם וְרִאִיתֶם בֵּין צַדִּיק לְרָשָׁע" וְכוּ' - "שְׂיִהְיֶה חֲלוּק אֲפֵלוּ בֵּין מִי שֶׁשָּׁנָה פָּרְקוּ מֵאָה פְּעָמִים, לְמִי שֶׁשָּׁנָה פָּרְקוּ מֵאָה פְּעָמִים וְאֶחָד" (תְּגִינָה ט:), מְכָל־שְׂכָן וְכָל־שְׂכָן בֵּין הַמְּשִׁתַּדֵּל לְאִינוֹ מְשִׁתַּדֵּל.

וְהַעֲקָר כְּפִי הַתְּקַרְבוֹתוֹ לְצַדִּיק־אֲמַת הַנְּכַלְלִים בְּזִקְנִים־דְּקִדְּשָׁה, הַעוֹסְקִים לְהַעֲלוֹת כָּל הַנוֹפְלִים וְהַרְחוּקִים

מֵאֵד מֵאֵד מִמְקוֹמָם שֶׁהֵם, לְרִצּוֹן-עֲלִיּוֹן,
אֲשֶׁרֵי שִׁיֵּאֲחֹז בָּהֶם.

"וְכָל זֶר לֹא יֹאכַל קֹדֶשׁ" (ויקרא כב, י)

יג.

(ח"א טו, ו)

'בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ', בְּחִינֹת 'קֹדֶשׁ', 'וְכָל זֶר
לֹא יֹאכַל קֹדֶשׁ" (ויקרא
כב, י), וְלֹא יֹאכַל בּוֹ אֶלָּא מִקְדָּשָׁיו וּמִקְרָאֵיו,
ו'בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ' הוּא בְּחִינַת 'סְתֵרֵי-אוֹרֵיתָא'
- וְזוֹכִין לָהֶם עַל-יְדֵי ה'תַּפְּלָה'.

יד.

(ח"א נז, ו)

כְּשִׁזְזוּכָּה לְבַחֲיִנַת 'עֲנַג-שֶׁבֶת', אֲזַי אֵין צָרִיךְ
ל'צוּם' - כִּי פּוֹעֵל ב'אֲכִילָתוֹ' מֵה
שֶׁפֶעַל עַל-יְדֵי ה'צוּם', הֵינּוּ "לְהַשְׁבִּית אוֹיֵב"
(תהלים ח, ג). כִּי 'אֲכִילַת שֶׁבֶת', קֹדֶשׁ הִיא,
'וְכָל זֶר לֹא יֹאכַל קֹדֶשׁ" (ויקרא כב, י).

וְאֲזַי נִכְנַע ה'כַּבֵּד', וְאֲזַי נִתְפַּטַּל כְּחוֹ, בְּבַחֲיִנַת
(זֶהר תְּרוּמָה קל"ה): "וְכָל שׁוֹלְטָנֵי רְגָזִין",
שֶׁהֵם בְּחִינַת (בְּרִכּוֹת ס"א): "כַּבֵּד כּוֹעֵס". 'כַּלְהוֹ
עָרְקִין וְאֲתַעְבְּרוּ" (זֶהר שָׁם). וְאֲזַי (זֶהר וְאֲתַמְנִן
רס"ז): "וְכָלֹא אֶהְבֶּה", בְּבַחֲיִנַת (שִׁירֵי-הַשִּׁירִים ז, ז):
"אֶהְבֶּה בַתְּעַנּוּגִים".

טו.

(לְקוֹטֵי-הַלְכוֹת, הַכְּשֵׁר-בְּלִים ג, א)

כָּל ה'מֵאֲכָלוֹת-הָאֲסוּרִים', הֵם בְּחִינַת
'אֲכִילַת עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע" (בְּרֵאשִׁית ב,
י"ז) - שְׂאִינּוּ נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת 'כָּלִים קְדוּשִׁים',
רַק מִבְּחִינַת 'שְׂבָרֵי-כָּלִים', שְׂאִין בָּהֶם כַּח
לְהַמְשִׁיךְ הַחִיּוֹת מַחֲיֵה-חַיִּים כְּרֹאֵי, אֲדַרְבָּא:
עַל-יְדֵם מִתְגַּבֵּר הַסְטֵרָא-אַחֲרָא בְּיֹתֵר, שֶׁהִיא
סְטֵרָא-דְּמוֹתָא.

וְזֶה שְׂאֲסָרָה תּוֹרָה 'מֵאֲכָלִים טְמֵאִים', וְכֵן
'מֵאֲכָלִים הַקְּדוּשִׁים' בְּיֹתֵר אֲסוּרִים
גַּם-כֵּן בְּאֲכִילָה, כַּגּוֹן 'אֲכִילַת קֹדֶשׁ וְתְרוּמָה
לְזֶר' - כִּי עָקֵר אֲסוּר אֲכִילַת 'מֵאֲכָלִים
הַטְּמֵאִים' הוּא: מַחֲמַת שֶׁהֵם נִמְשָׁכִין מִבְּחִינַת
'שְׂבָרֵי-כָּלִים', וְאֵין כַּח עַל-יְדֵם לְהַמְשִׁיךְ
הַחִיּוֹת מַחֲיֵה-חַיִּים בְּהַדְרָגָה וּבְמִדָּה.

וְעַל-כֵּן גַּם כָּל הַמֵּאֲכָלִים הַקְּדוּשִׁים בְּיֹתֵר
- אֲסוּרִים גַּם-כֵּן לְמִי שְׂאִינּוּ רֹאֵי
לְהוֹ, בְּאֲסוּר חָמוֹר מֵאֵד. כִּי מַחֲמַת שֶׁהֵם
קְדוּשִׁים בְּקֹדֶשׁה יִתְרָה מֵאֵד - אֵין כַּח
בְּהַמְקַבֵּל, לְקַבֵּל הַחִיּוֹת וְהַקְּדוּשָׁה הַמְרַבָּה,
הַנִּמְשָׁךְ עַל-יְדֵם.

וְעַל-כֵּן אִם יִרְצֶה לְאָכְלָם חֲסוֹן-שְׁלוֹם מִי
שְׂאִינּוּ רֹאֵי לָהֶם - הוּא גּוֹרֵם
'שְׂבִירַת-כָּלִים' מִקְדָּשׁ, בְּחִינַת "רַבּוּי הַשְּׁמֶן
גּוֹרֵם כְּבוֹי הַנֵּר".

וְעַל-כֵּן (ויקרא כב, י): "כָּל זֶר לֹא יֹאכַל
קֹדֶשׁ" - כִּי אֵין בּוֹ כַּח לְקַבֵּל
הַחִיּוֹת הַמְרַבָּה הַנִּמְשָׁךְ עַל-יְדֵי 'אֲכִילַת
קֹדֶשׁ', שְׂזֶהוּ בְּחִינַת "רַבּוּי הַשְּׁמֶן שְׂגוֹרֵם כְּבוֹי
הַנֵּר", שְׂזֶהוּ בְּחִינַת 'שְׂבִירַת-כָּלִים', שְׂמִשְׁם
עָקֵר יְנִיקַת הַסְטֵרָא-אַחֲרָא, כַּנ"ל.

"וְבַת כֹּהֵן כִּי תִהְיֶה לְאִישׁ זֶר" (ויקרא כב, יב)

טז.

(סְפָרֵה-הַמִּדּוֹת, בְּנִים ז)

בַּת כֹּהֵן לְיִשְׂרָאֵל, בַּת תְּלִמִּיד-חֻכָּם לְעַם-
הָאָרֶץ - זֶרַע אֵין לָהּ (עַל-פִּי גְמָרָא
פְּסָחִים מ"ט).

יט.

(ספר המדות, עניני נדרים ונדבות')

[א] בעוון נדרים בנים מתים (בנים יב).

[ב] בעוון נדרים, בנים מתים פשהם

קטנים (בנים נו).

[ג] מי שנדר, ולא שלם נדרו, הקדוש-
ברוך הוא מביא עליו יסורין. ופששותק,

נחשב לו כאלו שלם נדר (המתקת-דין יט).

[ד] על-ידי נדר נתעבב החמה של השם-

יתברך (המתקת-דין מא).

[ה] להמתיק הדין תאמר 'פרשת נדרים'

(במדבר ל) (המתקת-דין פז).

[ו] מי שהוא 'כעסן', ידר נדר וישלם תכה,

על-ידי-זה יבטל מפנו הפעם (פעס כ).

[ז] הנדרים והנדבות, מביאין 'שמחה'

(עצבות ח"ב ו; 'שמחה' ח"ב ב).

[ח] מי שנדר איזהו נדר, אין מקבלין

תפלתו עד שישלם את נדרו (תפלה עג).

"אותו ואת בנו לא תשחטו ביום אחד"

(ויקרא כב, כח)

כ.

(לקוטי-הלכות, שחיטה ד, ג-ד)

כל הנפשות שבבהמות וחיות ועופות -

הם 'נפשות אדם' ממש, שנתגלגלו

בהם. וזה עקר תקון השחיטה - להעלות

הנפש שבחי שנתגלגלה וירדה ממעלתה

בעוונותיה מבחינת אדם לבהמה, לחזר

לתקנה ולהחזירה למעלתה, להעלותה

מבהמה לאדם.

"אשר יקריב קרבנו לכל נדריהם ולכל נדבותם
וגו', לפלא נדר או לנדבה" (ויקרא כב, יח-כא)

יז.

(ח"א נו, ב)

התקון כשנופלין מ'אמונת-חכמים', הוא
'נדר' - שידר איזהו נדר, ויקים
מיד.

כי כשיאין לו 'אמונת-חכמים' - זה בחינת
'הסתלקות החכמים', בחינת 'פלא'.
ותקונו: 'הפלאה של נדר', בבחינת (במדבר ו,
ב): "כי יפלא לנדר נדר".

כי על-ידי ה'נדר' - עולה לשרש
שהחכמים משרשים שם, בחינת
'פליאות חכמה' (ספר יצירה), ויודע ומכיר
מעלות החכמים, ועל-ידי-זה הוא שב
ומאמין בהם.

ועל-ידי-זה יקום מחולאת הזאת שלא
האמין עד עכשו שום אדם
שיש לו שום רפואה על מפתו. ומתקן
בחינות ידים של מלאכים. ועל-ידי-זה
מתנוצצים בו 'אורות האבות'.

יח.

(ח"ב כז)

הנדר שנודרין צריכין לשלם מיד.
והמאחר נדרו גורם אלו הארבע
מדות: עבודה-זרה, גלוי-ערייות, שפיכות-
דמים, לשון-הרע.

ועל-ידי שמסתבלין להטיל המשאוי על
כל אחד פראוי לו, על-ידי-זה
זוכין ל'התרת-נדרים', ועל-ידי-זה נצולין
מ'ארבע-מדות' הנ"ל.

"וכי תזבחן זבח תודה" (ויקרא כב, כט)

כא.

(ח"א.ו.ב)

"זבח תודה יכבדנני" (תהלים נ, כג), דרשו חז"ל (סנהדרין מג:): "על זביחת היצור הרע". על-ידי שהוא מן השומעים הרפתם ואינם משיבים" (שבת פח: יומא כג. גטין לו:), ומהפך דם' לזדם' - נתמעט הדם שבחלל השמאלי, וזבח יצור-הרע, וזכה לכבוד אלקי'.

כב.

(ח"ב.ב.א.ב.ג.ד.ה.ו)

עקר 'שעשוע עולם-הבא': להודות ולהלל לשמו הגדול יתברך ולהפיר אותו, כי שאר כל הדברים יתבטלו לעתיד כלם, בבחינת: "כל הקרפנות בטליו, חוץ מקרבן תודה" (ויקרא רבה ט, ז; כז, יב), שלא ישאר רק בחינת 'תודה והודאה'.

זזה בחינת 'הלכות', שנתחדש שכל וידיעה, והידעת' הוא עקר 'שעשוע עולם-הבא'.

זזה (ברכות נד:): "ארבעה צריכין להודות", שפים בסופם (תהלים קז, מג): "מי חכם וישמר אלה ויתבוננו חסדי ה'". "חסדי ה'", זה בחינת 'הלכות' וכו'.

ועל-כן ה'תודה' שמביאין בשיוצאין מהצרה, מכנה בשם 'הלכה', על-שם 'תהלוכות-הדמים', שהולכין אז בסדר. כי בשעת הצרה, ה'לב' מרגיש הצרה ביותר, ונתקבצים כל הדמים אל הלב, ושוטפים עליו, ודופק אז בדפיקות גדולות. וכשיוצאין מהצרה, חוזרין 'תהלוכות-הדמים' לילך בסדר.

וכמו שבבני-אדם צריכין לברר מיום ליום דיקא, ומדור לדור דיקא, פמו-כן בבחמות וחיות וכו', צריכין ברורים חדשים בכל יום ובכל דור ודור, כי הכל אחד, כי גם הנפשות שבחי' הם נפשות אדם' שנתגלגלו בהם.

ועל-כן גזר גם עליהם השם-יתברך (בראשית א, כב): "פרו ורבו" וכו' - כדי להשלים הברור בכל יום ובכל דור.

ועקר הברור של נפשות הבהמות - הוא על-ידי השחיטה. כי אז דיקא בשעת השחיטה, מסתלקת הנפש שבחי, ועולה למעלתה מחי למדבר.

זזה בבחינת (ויקרא כב, כח); שלחן-ערוך יורה-דעה, סימן טז): "אותו ואת בנו לא תשחטו ביום אחד" - כי ה'ברור של הבהמה' בעצמה על-ידי השחיטה, וה'ברור של בנה', הם שני ברורים מיוחדים, שהם בחינת ימים מיוחדים. ועל-כן בודאי אסור לשחטם שניהם ביום אחד - כי אי-אפשר לברר הברור של שני דורות ביום אחד.

ואם חסו-שלום ירצה לברר הברור של שני דורות מיוחדים ביום אחד - תתגבר הסטרא-אחרא ביותר מבתחלה, מאחר שרוצה לברר שלא בזמנו.

על-כן מאחר שעקר התקון והברור של החי הוא על-ידי השחיטה - על-כן "אסור לשחט אותו ואת בנו ביום אחד" - כי אי-אפשר לברר הברור של שני דורות מיוחדים ביום אחד, כי כל יום ויום, הוא בחינת דור מיוחד, כנ"ל.

”וּנְקַדְשֵׁתִי בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל” (ויקרא כב, לב)
 – עֲנִינִי קְדוֹשׁ הַשֵּׁם –

נד.

(ח"א טו, ה)

”מִי שֶׁמְשַׁחֵיר פָּנָיו כְּעוֹרֵב וּמִי שֶׁנֶּעְשֶׂה אֲכָזְרֵי עַל בְּנָיו כְּעוֹרֵב” (ערוובין כב.)
 הינו: שמתפלל בלי שום פנינת תועלת עצמו ואינו חושב לכלום את-עצמו, ונתבטל כל עצמותו ונשמיותו כאלו אינו בעולם, כמו שכתוב (תהלים מד, כג): ”כִּי עָלֶיךָ הִרְגַּנוּ כָּל הַיּוֹם” – על-ידי-זוהה ל'תורה-שבנסתר'.

כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תהלים יח, יב): ”יֵשֶׁת חֲשָׁךְ סִתְרוֹ” – ש'סתרי-תורה' אדם זוהה להם על-ידי 'חשך', הינו: 'מסירת-נפש', 'שמשחיר פניו כעורב' (ערוובין כב.).

נה.

(ח"א פ)

’קְדוֹשֵׁי-הַשֵּׁם’ – הוּא בְּחִינַת הַסְּדִים וְגִבּוֹרוֹת’.

כִּי מִתְחַלֵּה נִתְלַהֵב בְּשִׁלְהוּבֵי-דְרָחִימוֹתָא – זֶהוּ בְּחִינַת הַסְּדִים. וְאַחֲרֵיכֵן מִתְגַּבֵּר עַל יִצְרוֹ, וּמוֹסֵר נַפְשׁוֹ לְמוֹת עַל ’קְדוֹשֵׁי-הַשֵּׁם’, זֶהוּ בְּחִינַת ’גִּבּוֹרוֹת’.

וּלְכַךְ: אָפְלוּ ’פּוֹשְׁעֵי-יִשְׂרָאֵל’ הָעָרוּ נַפְשָׁם לְמוֹת עַל ’קְדוֹשֵׁי-הַשֵּׁם’ – כִּי יֵשׁ לְהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ תַּעֲנוּג גָּדוֹל מִמֶּנּוּ, וּכְשֶׁרוֹצִין לְהַפְרִידוֹ מִבְּחִינַת ’יִשְׂרָאֵל’ – תִּכָּף וּמִיד נִתְעוֹרֵר בּוֹ ’שִׁלְהוּבֵי-דְרָחִימוֹתָא’ וְהִתְגַּבְּרוֹת עַל יִצְרוֹ, לְמוֹת עַל ’קְדוֹשֵׁי-הַשֵּׁם’.

וְ’מְסִירַת-נַפְשׁוֹ’ עַל ’קְדוֹשֵׁי-הַשֵּׁם’, בּוֹדָאי מֵרָצָה כֹּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל אָפְלוּ הַקְּלִי-שֶׁבַּקְלִים, וּכְמוֹ שֶׁכָּבֵר רָאִינוּ בַּחוּשׁ בְּדוֹרוֹת שֶׁלְפָנֵינוּ: שֶׁכָּפָה אֲנָשִׁים קָלִים

וּמָזָה בָּאָה הַחֲלָה בְּנִקְלָוּ וְכוּ'. כִּי בְּשַׁעַת הַחֲלָה, הַדָּמִים עוֹלִין לְמַעְלָה וְכוּ', וְאַחֲרֵיכֵן חוֹזְרִים הַדָּמִים לְמְקוֹמָם – בְּחִינַת ’תּוֹדָה-הֶלְכָה’.

וְזֶה בְּחִינַת (תהלים ק, א): ”מִזְמוֹר לְתוֹדָה הָרִיעוּ לַיהוָה כֹּל הָאָרֶץ”. ’לְתוֹדָה-הַחֲלָה’ אֲוֹתִיּוֹת ’תּוֹלָדָה’.

וְעַל-יְדֵי ’תּוֹדָה-הֶלְכָה’ – נִתְגַּלָּה ’אוֹר-הָאֵמֶת’ וּמֵאִיר בְּ’אַרְבָּעָה חֳלָקֵי הַדְּבוּר’ וְכוּ'. וְזוֹכִין לְשִׁלְמוֹת לְשׁוֹן-הַקֶּדֶשׁ. וְזוֹכִין לְהַמְשִׁיךְ הַשְּׂמִיחָה וְהַקֶּדֶשׁ שֶׁל שְׁבַת לְשִׁשַׁת יְמֵי הַחֹל. וְזוֹכִין לְגַלוֹת ’אַחֲדוּת-הַפְּשוּט’ מִתּוֹךְ ’פְּעֻלוֹת-הַמְשַׁתְּנוֹת’. – וְזֶה בְּחִינַת ’חֲנֻכָּה’ שֶׁהֵם יְמֵי הַחֲדָאָה וְכוּ'.

וְדַע: שֶׁ”מִזְמוֹר לְתוֹדָה”, הוּא מְסַגֵּל לְ”מִקְשֵׁה-לִילָד”, לֹאֵר אוֹתוֹ.

כִּי ”מִזְמוֹר לְתוֹדָה” רָאשֵׁי-תְבוּת ’מ”ל’, בְּחִינַת ”שִׁבְעִין קָלִין שֶׁהַיּוֹלָדֵת צוֹעֶקֶת קֶדֶם הַלָּדָה” (זֶהוּ פְּנֻחַס רַמְט); וְיֵשׁ בְּמִזְמוֹר זֶה קַס”ח אוֹתִיּוֹת כְּמִנְיֵן ’חַס”ד’, וּמ”ג תְּבוּת וְכוּ'.

”וְלֹא תַחֲלָלוּ אֶת שֵׁם קְדוֹשִׁי” (ויקרא כב, לב)

נג.

(ספר-המדות, בנים יד)

בְּנִים גְּדוֹלִים אֵינָם מֵתִים בְּעוֹזוֹן אֲבוֹתֵיהֶם. אָבֵל בְּמְקוֹם שֵׁישׁ חֲלוּלֵי-הַשֵּׁם, אָפְלוּ גְּדוֹלִים מֵתִים.

ופחותים מסרו נפשם ומתו על 'קדוש-השם, אשרי להם. - ועל-ידי 'קדוש-השם, נכנסין כל הנדחין מקדשת ישראל לתוך הקדשה.

נו.

(ח"א פ)

עצה נפלאה לעבודת-השם, ובפרט בשעת התפלה: שכשאדם רואה שאינו יכול להתפלל בכלל, ולקשר המחשבה אל הדבור, אזי יזכיר את עצמו: "שהוא בודאי מרצה למות על 'קדוש-השם"!

שעקר 'שלמות התפלה' הוא: להתפלל ב'מסירות-נפש', שיכון למסור נפשו על 'קדוש-השם', שעל-זה מרצה כל אחד מישראל אפלו הקל-שבקלים. ותכף כשמרצה לזה, יוכל להתפלל ולקשר המחשבה אל הדבור.

נז.

(ח"א קצג)

המחשבה יש לה תקף גדול - ואם יחזק ויגבר מחשבתו על איזה דבר שבעולם, יוכל לפעל שיהיה כן, רק שתהיה בבטול כל ההרגשות.

והמחשבה תקיפה כלי-כף, עד שאפשר למסור נפשו במחשבתו ממש, הינו: שיקבל במחשבתו שמרצה למסור נפשו על 'קדוש-השם' באיזה מיתה שתהיה, עד שירגיש צער המיתה ממש.

אך יכולין על-ידי-זה למות ממש, על-כך בעת שירגיש שקרוב שתצא נפשו, צריך למנע ולהרחיק עצמו לבלי לשאר שם, שלא ימות בלא עתו חסו-שלום.

וזה שאמר רבי עקיבא (ברכות סא): "כל ימי הייתי מצטער על פסוק זה, מתי יבוא לידי ואקימנו, עכשו" וכו'.

הינו : שבשעת 'קריאת-שמע' שהיה רבי עקיבא מקבל על-עצמו 'ארבע מיתות בית-דין' - היה מקבל על-עצמו 'מסירת-נפשו', במחשבה חזקה ותקיפה כזו, עד שהיה מצטער ומרגיש ממש 'יסורי המיתה' ממש, באלו סוקלין ושורפין אותו ממש.

וז : "כל ימי הייתי מצטער מתי יבוא" וכו' - הינו: שממה ששערתי וקבלתי בדעתי "מתי יבוא לידי ואקימנו" למסור נפשי על 'קדוש-השם' - מזה לבד הייתי מצטער ומרגיש וסובל 'יסורי המיתה' ממש כנ"ל.

"עכשו שבא לידי בפעל, וכלא אקימנו?" - הלא תמיד הייתי סובל זה הצער במחשבה לבד.

נח.

(ח"א רס)

ה'שם' הוא ה'נפש', בבחינת (בראשית ב, יט): "נפש חיה הוא שמו". ויש בבחינה זו 'מסירת-נפש'.

כי יש 'עשרה חרוגי מלכות' שמסרו נפשם על 'קדוש-השם' בשביל יחוד קדשא-בריך-הוא ושכינתה בידוע, שעקר היחוד על-ידי 'מסירת-נפש', והם ראו באותן הדורות: שאי אפשר לתקן ולעשות יחודים למעלה בי-אם על-ידי נשמותיהם, על-כך מסרו נפשם על 'קדוש-השם'.

כי כשהנפשות עולות למעלה על-ידי 'מסירת-נפש' - אזי הם חוזרים להשכינה, ואזי "השכינה מתפארת: חזי במה

וּתְחַבּוּלוֹת עִם הַמַּחֲשָׁבוֹת וְהַבְּלִבּוּלִים לָנוּס
וּלְבַרַח מֵהֶם.

ל.

(שיחות-ה'ר"ן יב)

אלו הרוצים להיות אנשים פְּשִׁימִים וְלִכְנֹס
בְּעִבוּדֵי-הַשֵּׁם, וַיֵּשׁ לָהֶם בְּלִבּוּלִים
גְּדוּלִים וּמְנִיעוֹת גְּדוּלוֹת, וְאֵינֶם יְכוּלִים לָתֵת
עֲצָה לְנַפְשָׁם, וְכָל מָה שֶׁרוֹצִים לַעֲשׂוֹת, קָשָׁה
לָהֶם לַעֲשׂוֹת פְּרָאוּי.

זה בעצמו שמתנגעים לעשות איזה עבודה
או איזה קדשה, או להתפלל - אזי אף-
על-פי שאינם יכולים לגמור פְּרָאוּי - היגיעה
בעצמה, והיסורין והבלבולים שיש לו מזה
שרוצה רק שאין מניחין אותו - הוא בחינת
'קרבנות', בבחינת (תהלים מד, כג): "כִּי עָלֶיךָ
הִרְגָנוּ כָּל הַיּוֹם נִחַשְׁבָנוּ כְּצֹאן טִבְחָה".

ועליו לעשות את שלו בכל מה שיוכל -
ו"השם הטוב בעיניו יעשה" (דברי-
הימים א יט, יג).

לא.

(שיחות-ה'ר"ן מט)

בענין 'קדוש-השם', שאמרו חז"ל (כתובות
לג:): "אלמלא נגדוה לַחֲנֻנְיָהּ מִיִּשְׂרָאֵל
וְעִזְרָיָהּ וְכוּ' (פְּלִחוּ לְצַלְמָא) [אם היו מלקין אותם, היו
עובדיו תלילה לצלם].

אמר: שאינו חיוב! כי אף-על-פי-כן יכול
להיות שימצא אחד שיקדש השם
אפלו אם יעשו לו כל היסורים והפאות
שבעולם, וכמו שמספרים מהדורות
הסמוכים לפנינו, פמה מיני ענויים שסבלו
הקדושים בשביל 'קדוש-השם', אשרי להם.

ברא קאתינא לגבך (זהר ויקרא יג). ואזי
מתעורר השתוקקות עליון ונעשה יחוד.

ולפעמים בא לצורך זה: שנהרגין חס-
ושלום פמה וכמה נפשות
מישראל, כדי שיהיה יחוד על-ידי
נפשותיהם, כי לפעמים צריכין אל היחוד
הרבה נפשות מאד.

וכן על-ידי 'אבדת השם', שהיא ה'נפש' -
דהינו שאבד את ה'שם', שהוא בחינת
'מפרסם' שיש לו 'שם' בעולם, שמוסר את
נפשו על 'קדוש-השם', דהינו: ה'מפרסם'
שלו, שהוא בחינת 'שם', בחינת 'נפש',
ומחמת זה הכל דוברים עליו ובודים עליו
בזבים, ויש לו 'שפיכות-דמים' מזה.

ועושה זה בכונה - כי הוא בחינת
'מסירת-נפש' ממש, כי ה'שם'
הוא ה'נפש'. והוא מציל את ישראל בזה
ממה שהיה ראוי לבוא עליהם חסוֹשֵׁלֹם
בשביל ה'יחוד'.

נט.

(ח"ב מו)

'מסירת-נפש' יש לכל אחד ואחד
מישראל בכל יום ובכל
שעה.

כגון: שנותן ממונו לצדקה, וה'ממון' הוא
ה'נפש', כי "אליו הוא נושא את
נפשו" (דברים כד, טו), דהינו: שמוסר נפשו
ביגיעות וספנות קדם שמרויח הממון, ואחר-
כך נותנו בשביל השם-יתברך.

וכן ב'תפלה' - איתא (זהר תי"ש קכד:):
שהיא בחינת (תהלים מד, כג): "כִּי עָלֶיךָ
הִרְגָנוּ כָּל הַיּוֹם וְכוּ' - הֵינּוּ: 'מסירת-נפש'.
כי צריך יגיעה גדולה, ומלחמה גדולה,

לב.

(שיחות-ה'ר"ן נז)

ספר: שבימי בחרותו היה לו פחד גדול מאד מן המיתה, והיה מבקש מהשם-יתברך שימות על 'קדושה-השם', והלך בזה זמן רב, אפשר שנה שהלך בזה ובקש תמיד על-זה. ולא היתה שיחה ותפלה שלא בקש על-זה שישתלק על 'קדושה-השם'!

ומגדל פחדו ויראתו אז מהמיתה, היה זה בעצמו אצלו 'מסירת-נפש' על 'קדושה-השם' ממש, מה שהיה מתפלל על-זה, כי היה פחדו גדול מאד אז מזה.

לג.

(תיי-מוהר"ן קצא; קצז; ריז)

הפליג מאד בשבח הבית-החיים של אומין, כי מנחים שם כמה קדושים אלפים ורבבות, כי שם היתה ההריגה הגדולה בעת הבריחה שנהרגו שם אלפים ורבבות נפשות קדושים מישראל, והיה שם 'קדושה-השם' הרבה מאד.

וכמה-פעמים אמר בפרוש: "שטוב לפניו לשכב שם, מחמת שהיה שם 'קדושה-השם' הרבה מאד!" - כי נהרגו רבים מישראל לאלפים ולרבבות, אשר מכל-זה נתקדש שמו.

גם רבים מתו ממש על 'קדושה-השם', כי העכו"ם רצו שימירו דתם, וגם הנפשות שנהרגו סתם היא גם-כן 'קדשת השם' כידוע, וכמה מיתות משנות שהיו אז, וכמה גמולי-מחלב ויונקי-שדים שנהרגו לאלפים ולרבבות, אשר כל-זה היא 'קדשת-השם'.

גם עקר הסתלקותו: מחמת הקדושים שנהרגו שם, באשר הבננו מדבריו

שספר באומין: "שיש שם רבבות נשמות שהוא צריך להעלותן!"

לד.

(ספר-המדות, עניני 'קדושה-השם')

[א] על-ידי תורה, בא לאמונה; ועל-ידי אמונה, בא ל'קדושה-השם' (אמונה ח"ב טז; למוד ח"ב יד).

[ב] על-ידי 'קדושה-השם', האדם נתרום (התנשאות לו).

[ג] אין עושין גם, אלא למי שיש לו 'מסירות-נפש' על 'קדושה-השם' (ישועה א).

לה.

(לקוטי-הלכות, יין-נסף ד, יג)

מי שהוא רוצה להיות איש פשוט באמת - לחשב על תכליתו האמתית, ולקרוב את-עצמו לאנשי-אמת "תמימי דרך" ההולכים בתורת ה" באמת, באשר קבלו מצדיקי-אמת שהיו לפנינו.

אי-אפשר לו לעמד נגד כל הקמים עליו - בי-אם על-ידי 'מסירת-נפש' ממש.

כי האמת נתבלבל כל-כך, עד שאי-אפשר לעמד על האמת, בי-אם על-ידי 'מסירות-נפש' ממש על 'קדושה-השם'.

שזה משרש אצל כל אחד מישראל בקדשת-נפשו, למסר-נפשו על 'קדושה-השם', כמו שכבר ראינו כמה אנשים פשוטים וגסים שמסרו נפשם על 'קדושה-השם'.

"אלה מועדי ה' מקראי קדש, אשר תקראו אתם במועדים" (ויקרא כג, ד)

מועדי ה' אשר תקראו אתם במועדים,
וְדַרְשׁוּ חַז"ל (ראש־השָׁנָה כד): "אל תקרי אתם
אֶלֶּא אֶתֶם".

ועל־כֵּן כְּשֶׁמִּקְבֵּל וּמְכַבֵּד אֶת הַיָּמִים־
טוֹבִים, וּמִקְבֵּל אֹרֶךְ הַגְּדוּל שֶׁל
'יוֹם־טוֹב' שֶׁהוּא בְּחִינַת 'צְדִיק' - נִתְבַּטֵּל
הַגְּדֻלוֹת שָׁלוֹ, כִּי הַקְּטָנוֹת בְּטֵל לְגַבֵּי
'גְּדֻלוֹת', כִּי עַל־יְדֵי אֹרֶךְ הַגְּדוּל שֶׁל הַצְּדִיק
נִתְבַּטֵּל לְגַמְרֵי.

ועל־כֵּן "חַיֵּב אָדָם לְהַקְבִּיל פְּנֵי רַבּוֹ בְּרַגְלֵי"
(שם טז: ספּה כז:), כִּי עַקֵּר כַּח יוֹם־
טוֹב תְּלוּי בְּצְדִיקִים.

"מקרא קדש" (ויקרא כג)

לח.

(ח"ב ד, ו)

'הַתְּגַלּוֹת־הַרְצוֹן', הוּא עַל־יְדֵי 'יָמִים־
טוֹבִים' - כִּי כָּל אֶחָד
מֵהַיָּמִים־טוֹבִים, מְכַרִּיז וְקוֹרֵא וּמְגַלֵּה אֶת
הַרְצוֹן - שֶׁהַכֹּל מֵתְנַהֵג רַק עַל־פִּי 'רְצוֹנוֹ'
בְּלִבָּהּ, בְּבַחֲיִנַת (ויקרא כג): "מִקְרָא קֹדֶשׁ" -
שֶׁהַיּוֹם־טוֹב קֹדֶשׁ קוֹרֵא וּמְכַרִּיז אֶת הַרְצוֹן.
כִּי בְּכָל יוֹם־טוֹב עֹשֶׂה הַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ עִמָּנוּ
אוֹתוֹת נוֹרְאוֹת, 'הַפֶּךָ הַטָּבַע', שֶׁעַל־
יְדֵי־זֶה נִתְגַּלֵּה הַרְצוֹן, שֶׁהַכֹּל בְּרְצוֹנוֹ וְאִין
שׁוֹם 'חַיִּיב' הַטָּבַע כָּלֵל.

ב'פסח' - 'יציאת־מצרים', שֶׁהוּא־אֲנֵנו
מִמְצָרִים בְּאוֹתוֹת נוֹרְאוֹת.
ב'שבועות' - 'מתן־תורה', שֶׁנִּתְּנָה לָנוּ הַתּוֹרָה
בְּאוֹתוֹת נוֹרְאוֹת. ב'ספּות' - 'הַקֶּף עֲנִי־
כְּבוֹד'.

לו.

(ח"א ל, ה)

עַקֵּר הַשְּׂמֻחָה הוּא מִן הַמְּצוּוֹת, כְּמוֹ
שְׂפָתוֹב (תְּחִלִּים יט, ט): "פְּקוּדֵי ה'
יְשָׁרִים מְשֻׁמְחֵי־לֵב".

וְעַקֵּר הַשְּׂמֻחָה הוּא בְּלֵב, כְּמוֹ שְׂפָתוֹב
(שם ד, ח): "נִתְּתָ שְׂמֻחָה בְּלִבִּי".

וְהַלֵּב שֶׁל כָּל הַשָּׁנָה, הֵם הַשְּׁלֹש־
רְגָלִים, בְּחִינַת (ויקרא כג, ד): "אֵלֶּה
מוֹעֲדֵי יְיָ", רְאשֵׁי־תִבּוֹת 'אֶמ"י', שֶׁהִיא
"אֵם לְבִינָה" (מְשָׁלִי ב, ג; זֶהר הַאֲזִינוּ רצ.). וְ"בִינָא
לְבָא" (תְּקוּנַיִזְהַר יז. פְּתַח אֶלְיָהוּ).

וְהַשְּׂמֻחָה שֶׁל כָּל הַמְּצוּוֹת שְׁעוֹשִׁין בְּכָל
הַשָּׁנָה - הוּא מִתְקַבֵּץ אֶל
הַלֵּב שֶׁהֵם הַשְּׁלֹש־רְגָלִים. וְעַל־כֵּן הֵם 'יָמֵי
שְׂמֻחָה', כְּמוֹ שְׂפָתוֹב (דְּבָרִים טז, יד): "וְשֻׂמְחָתָ
בַּחֲגֹד".

[לְקוּטֵי־עֲצוֹת, מוֹעֲדֵי־הַשֵּׁם, שְׁלֹש־רְגָלִים ב: וְזֶהוּ
הַשְּׂמֻחָה שֶׁל יוֹם־טוֹב. כִּי אֵז מִתְקַבֵּץ וּמִתְעוֹרֵר הַשְּׂמֻחָה
הַקְּדוּשָׁה הַזֹּאת שֶׁל כָּל הַנְּקֻדּוֹת טוֹבוֹת שֶׁל כָּל הַמְּצוּוֹת
שְׁעוֹשִׁין בְּכָל הַשָּׁנָה.

וְצָרִיךְ כָּל אֶחָד לְהַתְּגַבֵּר מְאֹד לְהַמְשִׁיךְ עַל־עַצְמוֹ הַשְּׂמֻחָה
הַקְּדוּשָׁה הַזֹּאת שֶׁל הַמְּצוּוֹת שֶׁהוּא שֻׁמְחָת יוֹם־טוֹב בְּכָל
הַשָּׁנָה כְּלָה.

מְכַל־שֶׁכֶן וְכָל־שֶׁכֶן בְּיוֹם־טוֹב קֹדֶשׁ בְּעַצְמוֹ, שְׂאֵז חַיִּבִים
לְשֻׁמַּח מְאֹד כְּמוֹ שְׂפָתוֹב: "וְשֻׂמְחָתָ בַּחֲגֹד", כִּי אֵז מִתְקַבֵּץ
יְחַד הַשְּׂמֻחָה שֶׁל כָּל הַמְּצוּוֹת אֲשֶׁר אִין שְׁעוֹר וְעָרֵךְ
לְשֻׁמְחָה הַזֹּאת כְּאֲשֶׁר יְבִין כָּל אֶחָד בְּלִבּוֹ].

לז.

(ח"א קלה)

עַקֵּר כַּח 'קֹדֶשׁת יוֹם־טוֹב' תְּלוּי בְּצְדִיקִים,
כְּמוֹ שְׂפָתוֹב (ויקרא כג, ד): "אֵלֶּה

וְעַל-כֵּן כָּל יוֹם-טוֹב מְכַרְזוֹ וְקוֹרָא אֶת הַדְּרוֹן, בְּבַחֲנֵת "מְקַרָּא קַדְשׁ".

"עַד מִמַּחֲרַת הַשַּׁבָּת הַשְּׂבִיעִית
תִּסְפְּרוּ חֲמִשִּׁים יוֹם" (ויקרא כג, טז)

לט.

(ח"א, י, ח)

"כְּשָׁבָא הָמֵן לְמִרְדְּכִי, מִצְאוּ עוֹסֵק בְּעֵמֶר שְׁעוּרִים, אָמַר לָהֶם: עֵמֶר שְׁעוּרִים דִּידְכוּ אֶתִי וְנִצַּח אוֹתוֹ וְאֵת בְּנָיו"
(אסתר-רבה י; מגלה טז).

כִּי עַל-יְדֵי עֵמֶר שְׁעוּרִים שֶׁהוּא בַּחֲנֵת יְדִין וְרַגְלִין, שֶׁהֵם בַּחֲנֵת הַמַּחֲאֵת כַּף וְרַקוּדִין - נִתְבַּטַּל הָעֲבוּדֵת-אֱלִילִים, בַּחֲנֵת הָמֵן, בַּחֲנֵת גְּאוֹת'.

וּבְשִׁבְלִי-זֶה צִוָּה הָמֵן לַעֲשׂוֹת "עֵץ גְּבֵה חֲמִשִּׁים אַמָּה" (אסתר ה, יד) - כִּי רָצָה לְבַטֵּל כַּח שֶׁל "חֲמִשִּׁים יוֹם" (ויקרא כג, טז) שֶׁל סְפִירַת הָעֵמֶר, שֶׁהוּא הַכַּח שֶׁל מְרַדְּכִי וְאַסְתֵּר'.

מ.

(ח"א קפב)

כָּל מַה שֶׁהָעוֹלָם מְדַבְּרִים בְּכָל יְמֵי הַסְּפִירָה, מְדַבְּרִים רַק מִהַסְּפִירָה שֶׁל אוֹתוֹ הַיּוֹם. וְמִי שֶׁהוּא מִבִּין, יוֹכֵל לְשַׁמַּע וְלִידַע זֹאת, אִם יֵטָה אֲזֵנוֹ הֵיטֵב לְסַפְּרֵי דְבָרֵיהֶם.

מא.

(ח"ב עג)

עַקֵּר הַזְּדַכְכוּת שְׁנַיִם-עָשָׂר שְׁבִטֵי יָהּ, שֶׁהֵם מ"ט אוֹתִיּוֹת, שֶׁהֵם בַּחֲנֵנוֹת מ"ט שְׁעָרֵי תְּשׁוּבָה, הֵיךְ בְּמִצְרִים, שֶׁהוּא

בַּחֲנֵת מִצַּר הַגְּרוֹן, שֶׁהוּא בַּחֲנֵת תְּשׁוּבָה עֲלָאָה' (פרי-עץ-חיים, שער חג-המצות פ"ז).

"וְעַל-כֵּן אַחַר שֶׁנִּזְדַּכְּכוּ שָׁם בְּמִצְרִים וְזָכוּ לָצֵאת מִשָּׁם, סָפְרוּ מ"ט יְמֵי הַסְּפִירָה" (ר"ן שְׁלֵחֵי פְּסָחִים, בְּשֵׁם הַמְּדַרְשׁ), כִּנְגֵד מ"ט שְׁעָרֵי-תְּשׁוּבָה, "בַּחֲנֵת מ"ט אוֹתִיּוֹת הַנ"ל" (זהר שמות טז).

וּבַיּוֹם הַחֲמִשִּׁים - אָז (שמות יט, כ): "וַיֵּרֶד ה' עַל הַר סִינַי".

זֶה בַּחֲנֵת (מלאכי ג, ז): "וְאֲשׁוּבָה אֲלֵיכֶם" - בַּחֲנֵת הַתְּשׁוּבָה שֶׁל הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ בְּעֵצְמוֹ כְּבִיכּוֹל, בַּחֲנֵת שְׁעַר הַחֲמִשִּׁים'.

וְזֶהוּ (שמות א, א): "וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים מִצְרַיִם אֵת יַעֲקֹב אִישׁ וּבֵיתוֹ" - סוֹפֵי-תְּבוּתָהֶם אוֹתִיּוֹת תְּהֵלִים' וְאוֹתִיּוֹת תְּשׁוּבָה'.

כִּי עַל-יְדֵי תְּהֵלִים, זוֹכִין לְתְּשׁוּבָה, שֶׁהִיא בַּחֲנֵת "שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים מִצְרַיִם" וְכוּ'. כִּי מ"ט שְׁעָרֵי-תְּשׁוּבָה, הֵם בַּחֲנֵת מ"ט אוֹתִיּוֹת שֵׁשׁ ב"שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים מִצְרַיִם", לְהַזְדַּכֵּךְ שָׁם.

מב.

(ספר-המדות, עניני ספירת העמר')

[א] עַל-יְדֵי סְפִירַת-הָעֵמֶר, נִצּוּלִין מִגְּרוּשׁ' (ספירת-העמר ח"ב א).

[ב] בְּיֹתֵר צְרִיךְ לְהַזְהֵר לְטַבֵּל לְקַרְיוֹ בֵּימֵי עֵמֶר (ספירת-העמר ח"ב ב).

[ג] ב'סְפִירַת-הָעֵמֶר' - יְכוּלִין לְהַכְנִיעַ אֶת הַמָּסוּר. וְסִמְּנוֹ: לְעַמ"ר - רֵאשֵׁי-תְּבוּתָה: מ'אִיגָרָא ר'מָא ל'בִּירָא ע'מִיקְתָּא (ספירת-העמר ח"ב ג).

הִזָּה אִי־אֶפְשֶׁר לְעַבֵּד הַשֵּׁם־יְתָבָרָה, וְעַל־כֵּן דוֹחָה עֲצָמוֹ לְיוֹם הַמָּחָר; וּלְיוֹם הַמָּחָר נִמְצָאִים מְנִיעוֹת וּבִלְבוּלִים אַחֲרֵים, וְדוֹחָה עֲצָמוֹ לְהֵלֶךְ; וְכֵן בְּכָל יוֹם וְיוֹם, עַד שָׂרֵב יְמִיהֶם כָּלִים בָּזָה לְהֵבֵל וְלָרִיק חֲסִין־שְׁלוֹם.

וּבִאֲמַת בּוֹדָאִי: כְּפִי הַתְּגַבְרוֹת הַשְּׁתַּטְחוֹת וְהַתְּפַשְׁטוֹת הַסְּטְרָא־אֲחָרָא שֶׁבְּכָל יוֹם וְיוֹם, בּוֹדָאִי קָשָׁה מְאֹד לְעֶסֶק בְּעִבּוּד־תִּי הַשֵּׁם.

אָבֵל צְרִיכִין לִידַע הַיֵּטֵב: שְׂאֵף־עַל־פִּי־כֶן, זֶה הַיּוֹם הוּא יוֹם, וְעוֹלָה בַּחֲשׁבוֹן, וּבּוֹדָאִי יֵשׁ בּוֹ טוֹב.

הִיָּנוּ: כִּי בְּכָל יוֹם וְיוֹם יֵשׁ בּוֹ חֲכָמָה וְשִׁכְל מִיַּחַד דְּקַדְשָׁה, שְׂיִכּוּלִין לְהַפִּיר וּלְהַשִּׁיג הַבוֹרָא יְתָבָרָה עַל־יָדוֹ, שְׂזָה הָעֵקֶר, וְכָל אֶחָד מִטָּל עָלָיו לְהַמְשִׁיךְ זֶה הַחֲכָמָה וְהַשִּׁכְל בְּכָל יוֹם וְיוֹם כְּפִי בַּחֲנִיתוֹ.

עַל־כֵּן צְרִיכִין לְהַתְּגַבֵּר וּלְהַשְׁתַּדֵּל בְּכָל יוֹם וְיוֹם לְשַׁבֵּר הַקְּלָפָה, שֶׁהֵם כָּלֵל כָּל הַמְּנִיעוֹת וְהַבְּלוּלִים הַנִּלְוִים, וְלִידַע וּלְהַאֲמִין: "שְׂדִיקָא בְּיוֹם זֶה יָכוֹל לְהַתְּקַרֵּב לְהַשֵּׁם־יְתָבָרָה, וְלִמְצָא הַטוֹב שֶׁבָּזָה הַיּוֹם דִּיקָא, כָּל אֶחָד לְפִי בַּחֲנִיתוֹ".

וְזָה יְסוּד כָּלֵל 'קְבֻלַּת־הַתּוֹרָה', בְּבַחֲנִית: "הַיּוֹם הִזָּה אֲנֹכִי מְצוֹנָה" וְכוּ', וּכְתִיב (דְּבָרִים ו, ו; וְעוֹד תִּרְבֶּה בְּסֵדֶר דְּבָרִים): "אֲשֶׁר אֲנֹכִי מְצוֹנָה הַיּוֹם", וְכֵן תִּרְבֶּה.

שְׂזָה בַּחֲנִינָת (תְּהִלִּים צח, ז): "הַיּוֹם אִם בְּקוּלוֹ תִשְׁמָעוּ" - שְׂמִי שְׂרוּצָה לְדַבֵּק עֲצָמוֹ בְּהַשֵּׁם־יְתָבָרָה, וּלְשַׁמַּע בְּקוּלוֹ, וּלְקַבֵּל עָלָיו עַל תּוֹרָה וְעִבּוּד־תִּי־הַשֵּׁם, צְרִיךְ לִידַע בְּכָל יוֹם וְיוֹם: "שְׂהָעֵקֶר הוּא 'הַיּוֹם הִזָּה' דִּיקָא שֶׁהוּא עוֹמֵד בּוֹ, וְלֹא לְדַחוֹת מִיּוֹם לְחַבְרוֹ כָּלֵל".

מג.

(לְקוּטִי־הַלְכוֹת, רֵאשִׁי־חֲדָשׁ ו, ז)

זֶה בַּחֲנִינָת גְּדֹל הַצְּעָקָה מֵעֵמֶק הַלֵּב שְׂנוּהֶגֶן בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל הַכְּשָׁרִים לְצַעֵק בְּשַׁעַת הַסְּפִירָה, כִּי הוּא בַּחֲנִינָת צְעָקַת הַלֵּב "מִמַּעַמְקִים" (תְּהִלִּים קל, א) - כְּדִי שְׂנַזְכָּה לְהַמְשִׁיךְ 'עֲצוֹת עֲמֻקּוֹת', כְּדִי שְׂנַזְכָּה לְטָהַר עַל־יָדָם מִזְּהַמְתָּנוּ וּמִטְמָאָתָנוּ - כְּדִי שְׂנַזְכָּה לְקַבֵּל הַתּוֹרָה בְּשָׁבוּעוֹת וְכוּ'.

מד.

(לְקוּטִי־הַלְכוֹת, פְּקֻדוֹן ד, ה־ז)

עֵקֶר כּוֹנֵנַת הַסְּפִירָה, שְׂצְרִיכִין לְסַפֵּר בְּכָל יוֹם בְּפֶה מְלֹא: שְׂצְרִיכִין לְדַעַת וּלְזַכֵּר הַיֵּטֵב: שְׂיָמִי הָאָדָם מְנוּיִים וְסַפּוּרִים בְּמַסְפָּר וּבְמִנְיָן כָּל יוֹם וְיוֹם, וְהָאָדָם יִצְטָרֵךְ לְתַן דִּין וְחֲשָׁבוֹן מְכָל יוֹם וְיוֹם.

כִּי אֵין שׁוֹם יוֹם, וְאֶפְלוֹ שְׂעָה וְרַגַע אַחַת, אֵינוֹ הוֹלֵךְ לְבַטְלָהּ, בְּבַחֲנִינָת (וַיִּקְרָא כג, טו): "שִׁבְעַת שַׁבָּתוֹת תְּמִימַת תִּהְיֶינָה" - שְׂהַשִּׁבְעַת שַׁבָּתוֹת שֶׁהֵם 'יָמֵי הַסְּפִירָה', צְרִיכִין לְהִיזוֹת תְּמִימוֹת וְשִׁלְמוֹת בְּעִבּוּד־תִּי־הַשֵּׁם, וְלֹא יֵלֵךְ מֵהֶם רַגַע לְאִבּוּד. כִּי הַשִּׁבְעַת שַׁבָּתוֹת מְרַמְזִין עַל כָּל יָמֵי חַיֵּי הָאָדָם.

כִּי מִחֲמַת זְהַמַּת מְצָרִים יְכוּלִין הַסְּטְרָא־אֲחָרָא וְהַקְּלָפוֹת לְבַלְבֵּל אֶת הַמַּחַ, שְׂיִטְעָה אֶת עֲצָמוֹ: כְּאֵלוֹ אֵין הַיּוֹם הִזָּה שֶׁהוּא בּוֹ, מְסַגֵּל לְעִבּוּדֵי הַבוֹרָא יְתָבָרָה, וְיִרְצָה לְדַחוֹת עִבּוּד־תִּי־הַשֵּׁם מִיּוֹם לְיוֹם.

כְּפִצּוּי זֹאת בְּרַב בְּנֵי־אָדָם: שְׂעַקֵר הַתְּרַחֲקוּתָם מֵעִבּוּד־תִּי־הַשֵּׁם, הוּא רַק עַל־יְדֵי־זֶה שְׂדוּחִין עֲצָמָן מֵעִבּוּדֵי הַשֵּׁם מִיּוֹם לְיוֹם, עַל־יְדֵי הַמְּנִיעוֹת וְהַבְּלוּלִים וְהַעֲכוּבִים שֶׁיֵּשׁ בְּכָל יוֹם, עַד שְׂנַדְמָה כְּאֵלוֹ אֵין זֶה הַיּוֹם נִמְנָה וְנִסְפָּר כָּלֵל, וְכְאֵלוֹ הַיּוֹם

וְזֶה בְּחִינַת 'מִצְוֹת סְפִירַת־הָעֶמֶר', שֶׁהוּא 'הַכְּנָה לְקַבְּלַת־הַתּוֹרָה' - לְהוֹרֹת: שְׂאִי־אֶפְשָׁר לְקַבֵּל הַתּוֹרָה, כִּי אִם בְּשִׂיזְדְּעִין: "שֶׁהֶעֱקָר הוּא 'הַיּוֹם הַזֶּה שֶׁהָאָדָם עוֹמֵד בּוֹ, וְלֹא לְדַחֹת מִיּוֹם לְיוֹם!" - כִּי כָּל יְמֵי הָאָדָם מְנוּיִים וְסְפוּרִים, וְהַלּוֹאֵי שִׁיפְרַע חוֹבַת כָּל יוֹם וְיוֹם בְּזַמְנוֹ.

וְעַל־יְדֵי שְׂסוּפְרִין 'שֶׁבַע שְׁבִתוֹת' קָדָם 'קַבְּלַת־הַתּוֹרָה' - יוֹצֵאִין מִטְמְאָה לְטָהָרָה, וּמִמְשִׁיכִין הָאֵמֶת וְהַקְּדוּשָׁה עַל־עַצְמוֹ, שִׁידַע תָּמִיד בְּכָל יוֹם וְיוֹם: שֶׁהֶעֱקָר הוּא 'הַיּוֹם הַזֶּה' דִּיקָא.

וְעַל־כֵּן צְרִיכִין לְסַפֵּר בְּפֶה מְלֵא - כִּי הַדְּבוּר יֵשׁ לוֹ כַּח גְּדוּל לְהוֹזִיב אֶת הָאָדָם, אֶפְלוּ בָּעֵת שֶׁאֵינּוּ נָקִי עַדִּין מִזְהָמָתוֹ בְּשִׁלְמוֹת.

אָבֵל אַחֵר 'קַבְּלַת־הַתּוֹרָה' בְּשָׁבוּעוֹת - אֲזִי אֵין צְרִיכִין עוֹד לְסַפֵּר הַיָּמִים בְּפֶה מְלֵא בְּכָל יוֹם בְּשָׂאֵר יָמוֹת הַשָּׁנָה - כִּי כָּבֵד הַמְשַׁכְּנוֹ עֲלֵינוּ הַקְּדוּשָׁה עַל־יְדֵי 'מִצְוֹת סְפִירַת־הָעֶמֶר' וְ'קַבְּלַת־הַתּוֹרָה', עַד שֶׁמִּמְלֵא צְרִיכִין לְזַכֵּר זֹאת בְּכָל יוֹם וְיוֹם שֶׁזֶה הַיּוֹם מְנוּי וְסְפוּר, וְצְרִיכִין לְצַאת בּוֹ חוֹבַת הַיּוֹם בְּזֶה הַיּוֹם דִּיקָא, שֶׁזֶה עֶקֶר הַקְּדוּשָׁה.

"כִּי כָּל הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר לֹא תַעֲנֶה בְּעַצֶּם הַיּוֹם הַזֶּה" (ויקרא כג, כט)

מה.

(ח"א קעט)

כַּנְגֵּד כָּל מִינֵי 'מַחְלָקָת', בְּגַשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת, שֶׁאֵינּוּ יְכוּל לְהַתְּפַלֵּל אוֹ לַעֲשׂוֹת בְּעִבּוּד־תְּהִשָּׁם - צְרִיךְ 'תַּעֲנִית'.

כִּי בְּחִינַת ה'מַחְלָקָת' - הוּא רְצוֹן אַחֵר, שְׁעוֹמְדִים עָלָיו לְבַטֵּל רְצוֹנוֹ - וְ'סִגְלַת הַתַּעֲנִית' אֵינְתָּא בְּזוּהַר (אַחֲרֵי סַח: עַל וִיקְרָא כג, כט; טז, כט): "בְּעַצֶּם הַיּוֹם הַזֶּה, תַּעֲנוּ אֶת נַפְשֵׁיכֶם" - "שִׁמְעַלְת הַתַּעֲנִית, לֹא־כִנְעָא לְבָא לְאֲדַבְקָא רְעוּתָא דְלְבָא לְקַדְשָׁא־בְּרִיךְ־הוּא".

שְׁעַל־יְדֵי ה'תַּעֲנִית' - נִכְנַע וְנַחֲלַשׁ הַלֵּב, וְנִתְבַטַּל כָּל הַרְצוֹנוֹת הָאַחֲרִים שְׁלוֹ, מִפְּנֵי רְצוֹן הַקְּדוּשָׁא־בְּרוּךְ־הוּא.

וְעַל־כֵּן עַל־יְדֵי־זֶה נִתְבַטַּל ה'מַחְלָקָת', שֶׁהוּא בְּחִינַת "רְצוֹנוֹת אַחֲרִים שֶׁלֹּא כַּרְצוֹנוֹ" (עֵין אַבוֹת פ"ב מ"ד).

"וְלוֹ אֶחָד בָּהֶם" (תְּהִלִּים קל"ט, טז), "זֶה יוֹם הַכַּפּוּרִים" (תְּנַאֲדִבְר־אֱלִיהוּ רַבָּה פ"א), שֶׁהוּא תַּעֲנִית שְׁמַחֲיָה כָּל הַיָּמִים.

כִּי 'יוֹם־הַכַּפּוּרִים' הוּא 'כְּלָלוֹת כָּל הַיָּמִים', וְעָלָיו נֶאֱמַר: "בְּעַצֶּם הַיּוֹם הַזֶּה, תַּעֲנוּ אֶת נַפְשֵׁיכֶם" - הֵינּוּ הַרְצוֹנוֹת 'פְּנִל' - כִּי 'נֶפֶשׁ' הוּא בְּחִינַת 'רְצוֹן'.

וְזֶה: "בְּעַצֶּם הַיּוֹם הַזֶּה" - עַל־יְדֵי פְּנִימִיּוֹת ה'עֲצָמִיּוֹת' שֶׁל הַיּוֹם שֶׁהוּא כְּלוּל מִכָּל הַיָּמִים - "תַּעֲנוּ".

וְעַל־יְדֵי ה'תַּעֲנִית' - נִבְנְה קוֹמַת וְחִיּוֹת ה'שְׁמַחָה'. כִּי 'מַעַלְת הַתַּעֲנִית': שְׁמַעוֹרֵר וּמַחֲיָה מֵתִים - הֵינּוּ: הַיָּמִים שֶׁעָבְרוּ בַחֲשָׁךְ, וְאֵין לָהֶם שׁוּם חִיּוֹת וְכוּ'.

כִּי כָּל 'יוֹם' הוּא 'בְּרִיאָה', וַיֵּשׁ לוֹ חִיּוֹת עַצְמוֹ מִלְּבַד הַשִּׁפְעַ, וְהוּא מוֹצֵץ גַּם חִיּוֹתוֹ ה'עֲצָמִי שֶׁל הַיּוֹם, עַד שֶׁנִּשְׁאַרוּ הַיָּמִים הַכְּלוּ פְּגָרִים מֵתִים וְכוּ'. וְעַל־יְדֵי ה'תַּעֲנִית', הוּא מְעוֹרֵר וּמַחֲיָה הַיָּמִים הַכְּלוּ וְכוּ' (עֵין בְּפָנִים וּבַח"א סב).

"וּלְקַחְתֶּם לָכֶם וְכוּ', פְּרִי עֵץ הָדָר, כַּפֹּת תְּמָרִים, וְעֵנֶף עֵץ עֵבֶת, וְעֵרְבֵי נַחַל" (ויקרא כג, מ)

"לְמַעַן יֵדְעוּ דֹרֹתֵיכֶם, כִּי בַסּוּפֹת הוֹשַׁבְתִּי אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּהוֹצִיאִי אוֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם" (ויקרא כג, מג)

מו.

(ח"א י, ט)

ה'רַגְלִיךָ, הֵם "אֲפִיקֵי מַיִם" (תהלים מב, ב; ועוד), כִּי הֵם בְּחִינַת (ויקרא כג, מ): "עֵרְבֵי נַחַל", כְּמֵאֲמַר חַז"ל (ספח נג): "רַגְלוֹהִי דְבִרְנָשׁ אֲנֹנִן עֵרְבִין לָהּ".

"עֵרְבִין" - זֶה בְּחִינַת: "עֵרְבֵי נַחַל".

"אֲפִיקֵי מַיִם" - הֵינוּ: בְּחִינַת 'מְרַדְּכֵי וְאֶסְתֵּר', בְּחִינַת 'יָדַיִם וְרַגְלֵיִם', בְּחִינַת 'הַמְחַאֲת־כַּף וְרַקוּדִין'.

מז.

(ח"א ל; ח"א קלה)

בְּכֹל יוֹם-טוֹב יֵשׁ אַרְבַּע מִצְוֹת וְכוּ'. ב'סּוּפֹת' אַרְבַּעַה מֵיָנִים' (ויקרא כג, מ). כְּנֶגֶד ה'מַלְכוּת' שֶׁהִיא בְּחִינַת דְּל"ת, שְׂיֻצְאָת בְּיוֹם-טוֹב מִה'אַרְבַּע מַלְכוּת דְּסִטְרָא-אַחֲרָא, שֶׁהֵם אַרְבַּע גְּלוּתוֹת - עַל-יְדֵי שְׁמַעְלִין אוֹתָהּ לְאוֹר־הַפְּנִיִם' הַמְאִיר ב'שְׁלֹשׁ-רַגְלֵיִם'.

מח.

(ח"א עד)

דְּבוּר בְּלֹא דַעַה, הוּא בְּחִינַת 'עֲרֵבָה', כִּי "עֲרֵבָה דוֹמָה לְשִׁפְתַיִם" (תנחומא יאמור, זֶהר צו לב, פְּנִיחַס רנו).

כְּדֹאִיתָא בְּזִהַר (קדושים פה:): "אֵית מָאן דְּלַעֲי בְּאוֹרֵיתָא וּמְגַמְגֵּם בָּהּ בְּגַמְגוּמָא דְּלֹא יָדַע, כָּל מְלָה וּמְלָה סְלֻקָּא לַעֲיָלָא, וְקֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא חָדִי בְּהֵאִי מְלָה, וְקַבִּיל לָהּ וְנָטַע לָהּ סְחָרְנִין דְּהֵאִי נַחְלָא, וְאִתְעַבְדוּ מֵאֲנֹנִן מְלִין אֵילְנִין רַבְרַבִּין, וְאֶקְרוּן (ויקרא כג, מ): 'עֵרְבֵי נַחַל'".

מט.

(ח"א נו, ח)

עֵקֶר ה'גְּאֻלָּה' עַל-יְדֵי ה'דַּעַת', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שְׁמוֹת טז, ו): "וַיִּדְעֶתֶם כִּי ה' הוֹצִיא אֶתְכֶם" וְכוּ', "לְמַעַן יֵדְעוּ" וְכוּ' (ויקרא כג, מג).

שְׂאֵר עֲנִינֵי הַמוֹעֲדִים וְשְׁלֹשׁ-רַגְלֵיִם - נִמְצְאִים בְּמִקּוּמָם, כָּל מוֹעֵד בְּמוֹעֵדוֹ

"לְהַעֲלֹת נֵר תְּמִיד" (ויקרא כד, ב)

"כִּי נֵר מִצְוָה וְתוֹרָה אֹר" (משלי ו, כג). מֵהוּ "כִּי נֵר מִצְוָה"? - אֵלֶּא כָּל מִי שֶׁעוֹשֶׂה מִצְוֹת, הוּא כְּאֵלוֹ מְדַלֵּק 'נֵר' לְפָנָיו הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּמְחִיָּה 'נִפְטוּ', שֶׁנִּקְרָאת 'נֵר', שֶׁנֶּאֱמַר (שם כז): "נֵר ה' נִשְׁמַת אָדָם". (שְׁמוֹת-רַבָּה לו, ג)

נ.

(ח"א ערה)

דַּע: שְׁכָל מִצְוָה וּמִצְוָה שְׁעוֹשִׂין - נַעֲשֶׂה כְּמִנְהַ נֵר אֶחָד.

וּכְשֶׁנִּסְתַּלַּק הָאָדָם, אִם הִיא נִשְׁמָה גְדוּלָּה שֶׁהִיא יִקְרָה מְאֹד בְּעֵינֵי הַשָּׁמַיִם-יִתְבָּרֵךְ - אֲזִי נוֹתֵנִין לָהּ לְהִיּוֹת מְחַפֵּשׁ ב'גְּנֻזֵי-אֲדָמָה-לְכָא', שֶׁיִּחַפֵּשׁ וַיִּקַּח לוֹ מֵה שֶׁיִּרְצֶה מִגְּנֻזֵי הַמְּלָךְ יִתְבָּרֵךְ, וְזֶהוּ תְּכֵלֶת כָּל תַּעֲנוּגֵי עוֹלָם-הַבָּא.

וְל'חֲפוּשׁ' צְרִיכִין 'נְרוֹת', כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (פְּסָחִים י): "שְׁחַפּוּשׁ בְּנְרוֹת", וְלִמְדוּ מִפְּסוּק (משלי כ, כז): "נֵר ה' נִשְׁמַת אָדָם חֲפֵשׁ כָּל חֲדָרֵי בֵּטוֹן".

נא.

(ספר-המדות, נר-תמיד ח"ב א)

בזכות 'נר-תמיד' הדולקים בשמן-זית,
נצולין מגזרת 'שמד'.

[נר-תמיד' הוא בחינת ה'רצון', שעל-ידי-זה נתבטל בחינת
'שמד', כי עולים מ'שמד' ל'רצון'. לקוטי-הלכות, 'ברכת-
השחר' ה, מז. ועיני-שם עוד: שכל דבר שהוא כנגד רצון-
השם, נקרא 'שמד'].

שאר עניני 'נר תמיד' - נמצאים ב'פרשת
תצוה', בפסוק (שמות כז, כ): "להעלות נר תמיד"

"ולקחת סלת ואפית אתה שתיים עשרה
חלות וגו'. ביום השבת יערכנו לפני ה' וכו'
ברית עולם" (ויקרא כד, ה-ח)
- ענין 'לחם הפנים' -

נב.

(ח"א לא, ט)

מי שהוא במדרגת 'אברהם', הינו בחינות
"בעל נפש" (משלי כג, ב) - אזי בודאי כל
אכילותיו וסעדוֹתיו בבחינת: "לחם הפנים"
(שמות כה, ל; לה, יג), בבחינת (בראשית יז, א):
"התהלך לפני".

"התהלך" - זה בחינת 'רגליו', בחינת
'פרנסתו', בחינת (דברים יא, ו):
"ואת היקום אשר ברגליהם", "זה ממונו
של אדם שמעמידו על רגליו" (פסחים קיט.
סנהדרין קי). "התהלך לפני", שנעשה מהם
בחינת 'פנים'.

זוה בחינת (שמואל-א כא, ז): "לחם הם ביום
הלקחו" - הינו: "לחם הפנים", הם
"לחם חם", דרגין ד'אברהם', שהוא בחינת
(בראשית יח, א): "פתם היום".

וה'נרות' נעשין מן ה'מצוות', בבחינת (שם
ו, כג): "נר מצוה". ואצל אלו
ה'נרות', מחפשת הנשמה אחר ההסתלקות
ב'גנזיא-דמלכא'.

זוה בחינת (שבת קנא: על תהלים פח, ו):
"במתים חפשי" - "כיון שמת אדם,
נעשה חפשי מן המצוות". "חפשי" - הינו:
בחינת ה'חפוש' שנעשה מן ה'מצוות', כי
ה'מצוות' הם 'נרות' שעל-ידם ה'חפוש'
בנ"ל.

אבל יש צדיק שממית עצמו בחייו, וגם
בעודו בחיים הוא מחפש בגנזי אביו
(ענין זה באריכות מובא ב'לקוטי-מוהר"ן ח"ב ה, טו).

[שיחות-ה'ר"ן קלד (שיד לתורה הנ"ל, ח"א ער"ה): יש אחד
שנר שלו אינו יכול לדלק כראם איזה שעה, מחפש עם
הנר אותה שעה שדולק, ואחר-כך נכלה הנר ואין לו פמה
לחפש. ויש אחד שנר שלו דולק איזה שעות יותר, ויוכל
לחפש יותר, אבל אחר-כך נפסק. ויש שנר שלו דולק יום
אחד. ויש שדולק עוד יותר יותר.]

אבל יש אחד שיש לו הרבה נרות נפלאים כאלו, שדולקים
ומאירים לעולם ועד ואינם נכבים לעולם, והוא זוכה
לחפש בגנזיא דמלכא תמיד לעולמי עד ולנצח נצחים -
אשרי לו.

והנה מזה מובן: שגם אנשים פשרים פשוטים, זוכים
בעולם-הבא לחפש בגנזיא דמלכא, אבל החפוש שלהם
הוא רק לפי שעה, כפי המצוות שלהם, ובודאי גם זה הוא
זכיה גדולה ונפלאה מאד מאד, כי אפלו כשמחפש בגנזיא
דמלכא איזה שעה, יוכל גם-כן למצא שם אוצרות
נפלאים שיוכל לחיות בהם חיי עולם-הבא לנצח. אבל
חיי ויהיה רק כפי מה שיימצא באותה השעה.

אבל מי שזוכה שנרות מצוותיו מאירין ודולקין יותר
יותר, בודאי ימצא רב טוב בגנזיא דמלכא יותר ויותר. וכן
כל אחד ואחד כפי מה שנרות מצוותיו דולקין יותר. אבל
הצדיק הגדול זוכה לחפש תמיד בגנזיא-דמלכא נרות שלו
לא יכפו לעולם ועד. ועוד יש בזה דברים בגו. ודי בזה.]

וְאֵז, כָּל הָעֶבְרִים וְכָל הַכּוֹכְבִים וּמִזְלוֹת שֶׁהֵם תַּחְתֵּיהֶם, טוֹרְחִין בְּשִׁבִל זֶה הָאִישׁ, בְּשִׁבִל פְּרֻנְסָתָךְ.

וְזֶהוּ (דברים טז, טז): "וְלֹא יֵרָאֶה אֶת פְּנֵי ה' רִיקָם" - בְּרִגְלִים, שְׂאֵז נִתְגַּלִּין "פְּנֵי ה'", בְּחִינַת 'פְּנִים'. וּבְזֶה שֶׁכָּל אֶחָד מֵבִיא 'עוֹלֹת רְאִיָּה', מִיִּגְעָתוֹ שֶׁמִּתְיַגַּע כָּל הַשָּׁנָה - עַל־יְדֵי־זֶה נִתְתַּקֵּן וְנִתְעַלָּה כָּל לַחְמוֹ וּפְרֻנְסָתוֹ, בְּבַחֲיִנַת: "לָחֶם הַפְּנִים".

וְזֶהוּ שֶׁהַשִּׁיב הַקָּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא לְמֹשֶׁה (שמות לג, יד): "פְּנֵי יִלְכוּ וְהִנַּחְתִּי לָךְ" - כִּי מֹשֶׁה בִקֵּשׁ בַּפֶּה, וְהַשִּׁיב לוֹ: "פְּנֵי יִלְכוּ" - שִׁיתַּקְנוּ בְּחִינַת 'רִגְלִין', בְּבַחֲיִנַת 'פְּנִים' - אֲזִי יִתְפַּכֵּר לָהֶם - כִּי "שְׁלַחַן דְּוִמָּה לְמִזְבֵּחַ שְׂמִכְפֹּר" (ברכות נה, הַגִּיגָה כז, מְנַחוֹת צז).

וְזֶהוּ (שם): "פֶּתַח בְּמִזְבֵּחַ, וְסִיִּים זֶה הַשְּׁלַחַן אֲשֶׁר לְפָנֵי ה'" (יחזקאל מא, כב) - 'לְפָנֵי דִיקָא, שִׁיְהִיָּה דִיקָא בְּבַחֲיִנַת 'פְּנִים', וְאֲזִי מְכַפֵּר.

נג.

(ח"א סו)

כְּשֶׁאֹכֵל בְּקִדְשָׁה וּבִטְהָרָה - אֲזִי הוּא בְּחִינַת: "לָחֶם הַפְּנִים" (שמות כה, ל; לה, יג), כִּי ה' שִׁכַּל הוּא ה'פְּנִים, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (קהלת ה, א): "חֲכָמַת אָדָם תְּאִיר פְּנָיו".

אָבֵל כְּשֶׁאִין אֲכִילָתוֹ בְּקִדְשָׁה - אֲזִי אֹבֵד 'פְּנָיו', הֵינּוּ ה'שִׁכַּל, וְנוֹפֵל לְבַחֲיִנַת 'שָׁנָה' וְכוּ'.

נד.

(ח"א סג)

"לָחֶם הַפְּנִים" (שמות כה, ל; לה, יג) - הוּא בְּחִינַת 'בְּרִית', כְּמוֹ

שֶׁכָּתוּב (ויקרא כד, ח): "בַּיּוֹם הַשְּׁבִיט יַעֲרֹכְנוּ לְפָנֵי ה' וְכוּ', בְּרִית עוֹלָם".

נה.

(ח"ב ז, יא)

"לָחֶם הַפְּנִים" (שמות כה, ל; לה, יג) שֶׁהִיָּה בְּבֵית־הַמִּקְדָּשׁ - זֶה בְּחִינַת ה'אֲכִילָה' וְה'פְּרֻנְסָה' שֶׁנִּמְשָׁךְ עַל־יְדֵי 'כָּל־לֵוִיִּת בֶּן וְתַלְמִיד', שְׂבוּ נִתְגַּלָּה 'אִזְרוֹת הַמְּקִיפִים', שֶׁהֵם בְּחִינַת 'אִזְרוֹת־הַפְּנִים', בְּחִינַת 'ש"ע נְהוֹרִין'.

"הוֹצֵא אֶת הַמְּקַלֵּל אֶל מַחוּץ לְמַחֲנֶה וְגו', וְרָגְמוּ אֹתוֹ כָּל הָעֵדָה" (ויקרא כד, יג)

נו.

(לקוטי־הלכות, ברפת־הפרות ה, טז)

"דִּין הַמְּקַלֵּל" (ויקרא כד, י"בג) - זֶה בְּחִינַת (סנהדרין כ): "לְהַכְרִית זְרַעוֹ שֶׁל עֲמֹלֵק", שֶׁהִיָּה 'כּוֹפֵר בְּעֶקְר' - שֶׁהוּא בְּחִינַת 'הַמְּקַלֵּל', שֶׁחָרַף וְגִדַּף כְּמוֹ 'עֲמֹלֵק'. "וּמֹשֶׁה לֹא יָדַע מַה לַּעֲשׂוֹת עִמּוֹ" (תרגום יונתן וירושלמי, ויקרא כד, יב).

כִּי בְּאֵמַת: עֶקֶר עֲבוֹדַת מֹשֶׁה, וְכָל הַצְּדִיקִים־אֲמֵתִיִּים שֶׁהֵם בְּבַחֲיִנַת מֹשֶׁה: הוּא לְהָאִיר גַּם בְּדִיּוֹטֵא־הַתַּחְתּוֹנָה מְאֹד - לְהַתְּפַלֵּל עֲלֵיהֶם, וּלְרַחֵם עֲלֵיהֶם, וְלִהְיוֹת לָהֶם עֶמְהָם לְקָרֵב אוֹתָם גַּם בֶּן לְהַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ.

וּבְשִׁבִיל־זֶה הֵם סוֹבְלִים בְּזִיוּנוֹת וּשְׂפִיכוֹת־דָּמִים הַרְבֵּה, הַכֹּל בְּשִׁבִיל לְקָרֵב בְּלֶם לְהַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ. כְּמוֹ שֶׁרְאִינוּ: אִיךָ מֹשֶׁה מְסַר נַפְשׁוֹ אַחַר 'חֲטֵא הָעֶגְלָה', וְהַתְּפַלֵּל בְּעַד יִשְׂרָאֵל, וְהַצִּילָם מִכְּלִיָּה חַס־וְשָׁלוֹם.

על-כן "לא ידע משה מה לעשות עם המקל" - כי אולי צריכין להאריך אף עליו גם-כן. בפרט (ויקרא-דבא לב, ד): "שהוא היה בן איש מצרי, שהרגו משה" קדם הזמן, "ושגה בזה ונתחייב גלות", כפובא (ילקוט-שמעוני, ואתחנן, רמז תתכט).

על-כן היה מספק עתה מה לעשות, "עד שהודיעו השם-יתברך שחייב סקילה" - כי אף-על-פי שצריכין לשתק על בזיונו, אבל על בזיון השם-יתברך שמחרף ומגדה כל-כך - צריכין לנקם בו בכל מה דאפשר.

הַפְּטֵרַת פְּרַשְׁת אֲמוֹר

"לְהַנִּיחַ בְּרָכָה אֶל בֵּיתְךָ" (יחזקאל מד, ל)

א.

(לקוטי־הלכות, סעדה א)

וְזֶה גַם־כֵּן בְּחִינַת הַבְּרָכָה שֶׁמְבָרְכִין עַל כָּל דָּבָר, כְּדֵי לְבָרֵךְ וּלְהַזְדוּת אֶת צְדִיקוֹ שֶׁל עוֹלָם, כְּדֵי שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה יִתְתַקְּנוּ הַנְּפָשׁוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת 'דְּבוּר'.

וְזֶה שְׂאִיתָא בְּתַקְוֵינֵיהּ (תקוני־זהר כז, תקוני־זהר חֲדָשׁ, תְּקוּנָא קַדְמָאָה): "שֶׁבְרָכָה הִיא מְסֻטָּרָא דְאִמְאָ־עֲלָאָה, בְּחִינַת (יחזקאל מד, ל): 'לְהַנִּיחַ בְּרָכָה אֶל בֵּיתְךָ', עֵינֵי־שָׁם.

ב.

(לקוטי־הלכות, פסח ה, ח)

וְזֶה בְּחִינַת 'מִתְנַגּוֹת כְּהֵנָּה תְרוּמוֹת וּמַעֲשָׂרוֹת', כְּדֵי לְהוֹצִיא הַדָּגָן מִן הַקֶּלְכֶּלֶה, עַל־יְדֵי הַ'כֶּהֱן', שֶׁהוּא בְּחִינַת (ויקרא ה, יב): "וְקִמַּץ הַכֹּהֵן" - שֶׁהוּא יָכוֹל לְהַמְשִׁיךְ הָאוֹר הַבָּא מִלְמַעְלָה "שֶׁהוּא קָמִיץ וְסֹתִים" (תקוני־זהר יטז), וּלְצִירָו לְבָרְכָה וְכוּ'.

וְעַל־כֵּן אָנוּ חוֹזְרִין וְנוֹתְנִין מִתְנַגּוֹת כְּהֵנָּה, דְּהֵינּוּ 'חֲלָה' - ל'כֶּהֱן' - כְּדֵי לְהָרִים הַכֹּל לְשָׂרְשׁוֹ לְבְּחִינַת: "וְקִמַּץ הַכֹּהֵן" - כְּדֵי שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה יִמְשָׁךְ הָאוֹר מִלְמַעְלָה, וַיִּצְטִיר בְּבְחִינַת 'בְּרָכָה'.

כִּי הַכֹּהֲנִים יְכוּלִין לְהַמְשִׁיךְ הָאוֹר־הַפְּשוּט מִלְמַעְלָה, וּלְצִירָו לְבָרְכָה, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת 'בְּרַפְת כֹּהֲנִים'. (עגן בפנים, עגן ציור האור לברכה אצל 'חלה').

וְזֶה שֶׁכְּתוּב אֲצֵל 'חֲלָה' (יחזקאל מד, ל): "לְהַנִּיחַ בְּרָכָה אֶל בֵּיתְךָ" - "לְהַנִּיחַ בְּרָכָה" דִּיקָא, כַּנֵּ"ל.

וְזֶהוּ בְּחִינַת בְּרָכָה תְּחִלָּה וְסוּף שֶׁמְבָרְכִין עַל כָּל דָּבָר - הַכֹּל כְּדֵי לְצִירָו הָאוֹר וְהַשְּׁפַע, שֶׁהוּא הַחִיּוֹת שֶׁיֵּשׁ בָּאוֹתוֹ דָּבָר שֶׁנִּהְיָה מְמַנּוֹ - לְצִירָו לְבָרְכָה.

ג.

(לקוטי־הלכות, דינים ג, כד)

וְזֶהוּ בְּחִינַת 'חֲלָה', שֶׁהוּא "לְהַנִּיחַ בְּרָכָה אֶל בֵּיתְךָ" (יחזקאל מד, ל), עַל־יְדֵי הַ'חֲלָה' שֶׁנוֹתְנִין לְכֶהֱן שֶׁהוּא 'אִישֵׁי־הָאֱמֹת', כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר בְּאַהֲרֹן הַכֹּהֵן (מלאכי ב, ז): "תֹּזְרַת אֱמֹת הִיְתָה בְּפִיהוּ" וְכוּ'.

שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה זוֹכִין לְבָרְכָה, בְּחִינַת 'פְּרִנְסָה וּמְזוֹנוֹת', שֶׁנִּמְשָׁךְ עַל־יְדֵי הָאֱמֹת, שֶׁהוּא 'תְּקוּנַת־הַתְּפִלָּה'.

פרקי אבות - פרק שלישי

"עקביא בן מהללאל אומר: הסתכל בשלשה דברים, ואין אתה בא לידי עברה" (משנה א)

א.

(ח"א סו, ב)

כל המצוות והעברות - עקרון על-ידי שמוציאין מפה אל הפעל, בחינת 'התפתחות הידים', בחינת 'פח ופעל', כי יש בהם גם-כן שלש בחינות 'מקום וציור וזמן'.

כי עקר שלמות המצוה הוא - רק בפשזוכה לעשתה בפעל, ואז הוא בחינת 'בריאת העולם' ממש, שמקיים עולם מלא. וכן להפך בעברה חסיושלום.

וזה בחינת (אבות פ"ב מ"א): **"הסתכל בשלשה דברים ואי אתה בא לידי עברה"**. "לידי עברה" דיקא - כי עקר ה'עברה' נעשה על-ידי בחינות הידים'. ובתחלה, ה'עברה' בכה, שחושב לעשותה חסיושלום, ואחר-כך פשמוציאה מפה אל הפעל ועושה אותה - אזי הוא רשע גמור' וחשוב כמת.

כי כל העולם לא נברא רק על-ידי בחינה זאת, שיצאה הבריאה מפה אל הפעל על-ידו יתברך, ועל-כן בכל עברה פוגמין בכלליות העולמות, ובכלליות השמות הקדושים רחמנא-לצלן.

ואין תקנה, כי אם בתשובה שמתחרטים על העברה ועוזבים אותה, על-ידי-זה נתתקן הנ"ל, וחוזר ומוציא תקון כל העולמות מפה אל הפעל, כי עקר התשובה

היא 'חרטה' שמתחרט על העברה, בחינות (גדרים כב): "פתח חרטה", בחינת 'התפתחות הידים' הנ"ל.

ב.

(אבני-ה-ברזל, שיחות-וספורים ממוהרנ"ת ז"ל מה)

פעם-אחת אמר מוהרנ"ת ז"ל: **אצדיק אז ער שטארבט א צדיק, דאס איז דבר פלא** [צדיק שהוא נפטר כצדיק, זה הוא דבר פלא].

פעם-אחת אמר: **"א ויא א ווייסע בארד, און נאך א ברסלבר חסיד"** [זקן לבן ועוד חסיד ברסלב].

ופעם-אחת בא מוהרנ"ת ז"ל למשנה של (אבות פ"ג מ"א): **"עקביא בן מהללאל אומר הסתכל וכו'"**, ונתלהב מאד מאד, ואמר בזה-הקשון:

פארוואס איז רבי שמעון בר יוחאי געווען רבי שמעון בר יוחאי? - ווייל ער האט דאס געוואוסט [המשנה הנ"ל]!

פארוואס איז געווען דער האר"י הקדוש דער האר"י הקדוש? - ווייל ער האט געוואוסט!

פארוואס איז געווען דער בעל-שם-טוב הקדוש דער בעל-שם-טוב הקדוש? - ווייל ער האט געוואוסט!

פארוואס איז געווען דער הייליגער רבי דער הייליגער רבי? - ווייל ער האט געוואוסט!

פארוואס בין איך אויף איך? - ווייל איך ווייס!

[מדוע הרשב"י היה רשב"י - פיון שיידע זאת [המשנה הנ"ל]; ומדוע האר"י הקדוש היה האר"י הקדוש - פיון שיידע זאת; ומדוע הבעל-שם-טוב היה הבעל-שם-טוב - פיון שיידע; ומדוע רבנו הקדוש היה רבנו הקדוש - פיון שיידע זאת; ומדוע אני כמו שאני - פיון שאני יודע].

"מאין באת, מטפה סרוחה" (משנה א)

ג.

(ח"ב לז)

הבנים שאינם נולדים בקדשה, הם מותרות' ממש, פי הם באים ממותרות וסרחון ועכירת הפח שיוצא לחוץ, ומזה נתהוו הבנים, בחינת (אבות פ"ג מ"א): "טפה סרוחה", 'סרחון' ממש.

ו'בנים דקדשה' הם גבוהים מאד, וכמו שאמרו חז"ל (יבמות סג): "כל מי שאינו עוסק בפריה ורביה, פאלו ממעט את הדמות" - פי פשבא ונולד בן בעולם, נולד ובא 'צ'לם אלקים' כפיכול, ונש'לם "צ'לם דמות תבניתו" (פתבות ח.).

"ולאן אתה הולך, ולפני מי אתה עתיד לתן דין וחשבון" (משנה א)

ד.

(ח"א נד, א)

צריכין לשמר מאד את הזכרון, שלא יפל לשכחה, בחינת 'מיתת-הלב'. ועקר הזכרון - הוא לזכר תמיד ב'עלמא-דאתי' - שלא יהיה בדעתו חס-ושלום: "שאיין עולם אלא אחד" (ברכות פ"ט

מ"ה). ועל-ידי-זה, נעשה יחוד "ה' אלקי" (תהלים קד, א).

ה.

(ח"ב י)

מה שהעולם רחוקים מהשם-יתברך ואינם מתקרבים אליו, הוא רק מחמת שאין להם 'ישוב-הדעת' ואינם מישבין עצמן.

והעקר להשתדל לישוב עצמו היטב: "מה התכלית מכל התאוות ומכל עניני העולם הזה, הן תאוות הנכנסות לגוף, הן תאוות שחוץ לגוף, פגון כבוד!" - ואז בודאי ישוב אל השם.

ורק על-ידי השמחה, יוכל להנהיג הפח כרצונו, ויוכל לישוב דעתו.

ו.

(שיחות-הר"ן מז)

צריך לזה זכיה גדולה: לישוב עצמו שעה אחת ביום, ושיהיה לו חרטה על מה שצריכין להתחרט.

פי לאו כל אחד זוכה לישוב הדעת איזה שעה ביום, פי היום הולך ועובר, ואין לו פנאי לישוב עצמו אפלו פעם-אחת כל ימי חייו.

על-כן צריכין להתגבר, ליחד לו פנאי, לישוב עצמו היטב, על כל מעשיו אשר עושה בעולם, אם כן ראוי לו לבלות ימיו!

ומחמת שאין מישוב עצמו ואין לו דעת, ואפלו אם יש לו, אין הדעת המישוב מאריך זמן אצלו, ואותו מעט דעת שיש לו אינו חזק אצלו - מחמת זה אין מבינים שטות העולם-הזה. אבל אם היה

לְהָאָדָם שָׁכַל מֵיֵשֵׁב חֶזֶק וְתַקִּיּוּהָ, הָיָה מִבֵּין
שֶׁהַכֹּל שְׁטוּת וְהַבֵּל וְכוּ'.
ז.

ז.

(שיחות-ה'ר"ן עז)

כָּל הָעוֹלָם מְלֵא מַחְלֻקוֹת' - הֵן בֵּין
אֲמוֹת־הָעוֹלָם, וְכֵן בְּכָל עִיר וְעִיר, וְכֵן
בְּכָל בַּיִת וּבַיִת, בֵּין הַשְּׂכָנִים וּבֵין כָּל אֶחָד עִם
אִשְׁתּוֹ וּבְנֵי בֵיתוֹ וּמִשְׁרָתוֹ וּבְנָיו.

וְאֵין מִי שֵׁשִׁים עַל לְבוֹ הַתְּכַלִּית: "שֶׁבְכָל
יוֹם וַיּוֹם הָאָדָם מֵת!" - כִּי הַיּוֹם שֶׁעָבַר
לֹא יִהְיֶה עוֹד, וּבְכָל יוֹם הוּא מִתְקָרֵב לְמִיתָה.

ח.

(ספורי-מעשיות, מעשה יא, מ'גן-
המלך ובן-השפחה שנתחלפו)

אָמַר לּוֹ אָדָם הַיֵּעַר: "חֲדַל לָךְ לְרַדֵּף אַחֲרֵי
הָעוֹזְנוֹת, כִּי אֵין זֶה בְּהִמּוֹת כָּלָל, רַק
הָעוֹזְנוֹת שֶׁלָּךְ הֵם מוֹלִיכִים אוֹתָךְ כֶּן! - דִּי
לָךְ! כְּבָר קִבַּלְתָּ אֶת שְׁלָךְ, הֵינּוּ הַעֲנֵשׁ שֶׁלָּךְ
כְּבָר קִבַּלְתָּ, וְעַתָּה חֲדַל לָךְ מִלְרַדֵּפֶם עוֹד!"

ט.

(בוכבי-אור, אנשי מוהר"ן ח"ג יג)

בְּעֵת שֶׁשָּׁלַח מוֹהֲרַנ"ת ז"ל לְהַדְפִּים סִפְרוֹ
'לְקוּטֵי־הַלְכוּת' - עָנָה וְאָמַר: "מִזֶּה
שֶׁאֵינּוּ חוֹשֵׁב עַל תְּכַלִּיתוֹ הָאֲחֵרוֹן מַה יִּהְיֶה
בְּסוּפוֹ כְּשִׁיחֵיהָ שׁוֹכֵב עַל הָאָרֶץ וְכוּ', מִזֶּה
אֵינּוּ מְדַבֵּר כָּלָל, כִּי זֶה הוּא דוֹמָה לְבַהֲמָה
מִמָּשׁ!"

רַק מִי שֶׁחוֹשֵׁב הַיֵּטֵב מַה יִּהְיֶה בְּסוּפוֹ,
וְלָבוֹ חוֹשֵׁק וְכוֹסֵף מְאֹד לְעִבּוּדַת
הַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ, וּבּוֹדָאֵי נַעֲשֶׂה עִמּוֹ מַה
שֶׁנַּעֲשֶׂה - בְּשִׁבִיל זֶה הָאִישׁ הַבְּרִי אֶת
סִפְרֵי, כִּי אוֹתוֹ יַחֲזִקוּ דְבָרֵי וְאוֹתוֹ יִאֲמְצוּ!"

י.
(אבני-ה'ברזל א)

כְּשֶׁהָיָה מוֹהֲרַנ"ת תֵּינּוֹק עֲדִין - נִכְנָס בְּלָבוֹ
הַרְהוּרִים וּמַחְשְׁבוֹת מַעֲנִין 'יוֹם־
הַמִּיתָה, כִּי הָיָה רָגִיל לֵישֵׁב עִם זְקֵנוֹ בְּמִזְרַח
בֵּית־הַכְּנֶסֶת, וְהָיָה מְפִיר הַיֵּטֵב כָּל הַזְּקֵנִים
שֶׁיָּשְׁבוּ שָׁם. פַּעַם־אַחַת מֵת אֶחָד מֵהַזְּקֵנִים,
וְהָיָה קָשָׁה לוֹ הַדְּבָר, כִּי לֹא הָבִין הֵיכָן הוּא.
וְשָׂאֵל זְקֵנוֹ עַל־זֶה. וְהָשִׁיב לוֹ: "שֶׁהַזְּקֵן הַהוּא
מֵת."

שָׂאֵל אוֹתוֹ מוֹהֲרַנ"ת: "מַה זֶה מֵת?" -
וְהָשִׁיב לוֹ וְכוּ' - וְשָׂאֵל שׁוּב: "מַה
נַעֲשֶׂה עִמּוֹ?" - הָשִׁיב לוֹ: "שֶׁמְטַמְיָנִים אוֹתוֹ
בְּאָרֶץ, וּמְכַסִּין אוֹתוֹ בְּעֶפְר!"

וּמֵאֵז הָיָה קָשָׁה לוֹ: "מַה זֹאת, וְכִי זֶהוּ
הַתְּכַלִּית שֶׁל כָּל הָעוֹלָם־הַזֶּה?"! [אָט
דָּאס אִיז דְּעַר תְּכַלִּית פֿון דְּעַר וְוֵעֶלְט]! - וּמֵאֵז
הִתְחִיל לְבַעַר בְּלָבוֹ, וְהִתְחִיל לְחַפֵּשׂ וּלְהַרְהֵר
מַהוּ הַתְּכַלִּית וְכוּ'.

וְאָמַר פַּעַם מוֹהֲרַנ"ת: "שֶׁמֵּאֵז קִטְנּוֹתוֹ הָיָה
קָשָׁה לוֹ תְּמִיד קָשִׂיא זוֹ, וְגַם עַתָּה
עֲדִין קָשָׁה, וְאֵינּוּ מוֹבֵן לוֹ הַדְּבָר: "וְכִי זֶהוּ
הַתְּכַלִּית שֶׁל כָּל עַנְיָנֵי עוֹלָם־הַזֶּה? וְכִי כֶּן
סֵדֵר הָעוֹלָם?" וְהָבִין בְּדַעְתּוֹ: "שֶׁבַּהֲכַרְח
בּוֹדָאֵי יֵשׁ תְּכַלִּית אַחֲרַת לְגַמְרֵי!"

יא.

(עלים-לתרופה, מכתב הסתלקות מוהרנ"ת)

מוֹהֲרַנ"ת ז"ל אָמַר בְּשַׁבַּת לְפָנָי
הַסְתַּלְקוֹתוֹ כְּשֶׁנִּכְנַס לְשִׁלְש־
סְעֻדוֹת' לוֹמַר תּוֹרָה, בְּהַתְּחִלַת דְּבוּרוֹ:

"אֶף־עַל־פִּי שָׁזָה חֲרָפָה לוֹמַר, כִּי כָּל
'בַּעַל־דְּרָשׁוֹן' אוֹמַר זֶה - אֶף־
עַל־פִּי־כֵן צְרִיךְ לוֹמַר - אִיר זְאֵלֵט וְוִיסוֹ, אִז
מְוֹעֵט זֵיין אַ 'מֵת', אוֹן אַ 'גּוֹסֵס', אוֹן

מ'וועט מוזן ליגן מיט די פיס צום טיר!"
[תדעו: שיגיעו להיות 'מת' וגוסס, ויהיו מכרחים לשפב
כשהרגלים מול הדלת] - ואמר זה במורא גדול!

יב.

(לקוטי הלכות, ברכות פרטיות והטבת חלום ה, יד)
הדבור יש לו כח גדול מאד מאד, להפך
את האדם מרע לטוב. כי עקר
נצחון המלחמה הוא על ידי הדבור,
”שהוא עקר הכליזון של ישראל” (לקוטי
מוהרן ח”א ב). כי ”אין כחנו אלא בפה” (מדרש
תהלים כב).

ועל ידי זה עקר הכנעת הרע-עין
שממנו ה'שכחה' - כי בטול
השכחה ולזפות לזכרון, הוא על ידי
ה'דבור, בבחינת (דברים כה, יז - על מגלה יח):
”זכור - בפה”.

כמו שרואין בחוש: שעל ידי שחוזרין
משנתו פמה וכמה פעמים בפה מלא
- על ידי זה זכרין למודו תמיד.

וכן לענין הזכרון העקרי, שהוא לזכור
תמיד בעלמא דאתי, שמתגבר כנגד
זה הרע-עין שממנו ה'שכחה' - להשכיח
מלב חסוֹשֶׁלֹום, הזכרון הזה.

על-כן העצה לזה: לחזור הזכרון הזה
ב'דבור פיו' - להיות רגיל בכל
יום, לדבר בפה מלא, מענין הזכרון הזה -
לדבר אל לבו ולהזכיר את עצמו בפה
מלא:

”מה יהיה התכלית ממני לעולם-הבא?
ומה יהיה סופי? וכי באתי הנה
לקבע עצמי חסוֹשֶׁלֹום בזה-העולם? -
הלא הכל יודעין שאין שום קביעות בזה
העולם העובר והרץ והפורח מאד, ולא

באתי הנה כיי-אם להכין עצמי לעלמא-
דאתי” וכו'.

ובשביל-זה צריכין ללמד ספרי-מוסר
שנתסדו על-פי דברי
רבותינו ז”ל בגמרא ומדרשים ועל-פי
צדיקי-אמת וכו' - כי כל ה'ספרי-מוסר
האמתיים' מזכירין את תכלית עולם-
הבא.

וכן צריכין להתבודד בכל יום, ולדבר
בפה מלא מ'תכלית עולם-הבא'
כנ”ל - כי הדבור יש לו כח גדול להזכיר את
האדם, כנ”ל.

וזוה בחינת (ירמיה לא, יט): ”מדי דברי בו
זכור אזכרנו”, כמו שכתוב במקום-
אחר (לקוטי מוהרן ח”א עח).

”שאלמלא מוראה של מלכות” (משנה ב)

יג.

(ח”א כט, י)

ה'צדיק' שהוא בחינת תקון-הכללי -
”מושל ב'יראת אלקים” (שמואל-ב
כג, ג), שהוא בחינת מלכות, כמו שאמרו
(אבות פ”ג מ”ב): ”אלמלא מוראה של
מלכות”.

יד.

(ח”א נו, ה)

מלכות-דקדושה, הוא בחינת (במדבר י,
כה): ”מאסף לכל
המחנות”, כמו שכתוב (קהלת יב, יג): ”סוף דבר
הכל נשמע את האלקים ירא” - זה בחינת
מלכות, כמה שכתוב (אבות פ”ג מ”ב):
”אלמלא מוראה של מלכות”.

**"שאלמלא מוראה של מלכות, איש
את רעהו חיים בלעו" (משנה ב)**

י.ט.

(ספורי-מעשיות, מעשה ד, ממלך שגזר שמד)

עכשו שיהיה המדינה בלא מלך [שיהרגו את
המלך] - יהיה "איש את רעהו חיים
בלעו" (אבות פ"ג מ"ב) - פי אי-אפשר שיהיה
מדינה בלא מלך!

נ.

(עלים-לתרופה, מוצאי שבת שירה תקצ"ה)

ובחסדו הגדול קויתי: שבודאי אשב אם-
ירצה השם בברסלב, ולא יוכלו
לעשות לי דבר. ומזריקת אבנים אין פחד
כל-כך וכו' - פי גם להם יש חלונות, ואם
התר הדבר לשבר חלונות, לא יהיה נשאר
חלון אחד בברסלב.

אבל באמת: מחק הקיסר ירום-הודו
לשפט על-זה, וכבר אמרו רז"ל (אבות
פ"ג מ"ב): **"אלמלא מוראה של מלכות, איש
את רעהו חיים בלעו"**.

נא.

(לקוטי-הלכות, דינים א)

ה'דינים' צריכין לעלות ה'מלכות'
מנפילתה - פי אלו שיש ביניהם
ה'ריב, הוא בחינת 'נפילת המלכות' שנפל
אצלם.

פי מחק המלכות: שיתנהגו בני-אדם
בישר, ולא יעשה שום אחד עולה נגד
חברו, רק שיהיה ביניהם שלום ושלום, כמו
שאמרו (אבות פ"ג מ"ב): **"הוי מתפלל
בשלומה של מלכות, שאלמלא מוראה
איש את רעהו חיים בלעו"** - וכמובא לעיל

הינו: ש'מלכות-דקדשה' היא בחינת "סוף
דבר", בחינת 'מאסף לכל המחנות
דקדשה', בחינת 'מחנה דן' שהוא "מאסף
לכל המחנות" - פי "דינא דמלכותא דינא"
(גטין י: בבא-קמא קיג).

טו.

(ח"א צז)

ה'יראה' נקראת 'מלכות', כמו שאמרו
קז"ל (אבות פ"ג מ"ב): **"אלמלא
מוראה של מלכות"**.

טז.

(ח"א קלה)

ה'ימים-טובים' הם 'ימי-דין', שהיא
בחינת 'יראה' בחינת
'מלכות', כמו שאמרו (אבות פ"ג מ"ב):
"אלמלא מוראה של מלכות".

יז.

(ח"א קפה; ח"א ריט; ח"ב עז)

ה'יראה' היא בחינת 'מלכות', כמו שאמרו
(אבות פ"ג מ"ב): **"אלמלא מוראה
של מלכות"**.

יח.

(ח"ב ז, יג)

עקר ה'יראה' היא ב'מלכות', פי 'מלכות'
היא 'מקור-היראה', כמו שאמרו
(אבות פ"ג מ"ב): **"אלמלא מוראה של
מלכות"**.

(ראשית-הגוז א): "שהמלכות תקונה בבחינת שלום".

ואלו ה'בעלי-דינים' שלא התנהגו בישר ב'חוק המלכות', עד שנעשה ריב ודין ביניהם - נמצא: שה'מלכות' נפל אצלם.

ועל-כן מצותם: שיגשו אל המשפט לפני הדינים, והם מעלין 'פגם' המלכות מביניהם, ועושין 'שלום', ופוסקין הדין.

ועל-כן צריכין בכל פעם לחקר הדין בשכלם - כדי להעלות ה'מלכות', שעקר עליה אל ה'שכל', שמשם חיותה.

שנים שיושבין, ויש ביניהם דברי-תורה - שכינה שרויה ביניהם, שנאמר (מלאכי ג, טז): "אז נדברו יראי יהוה איש אל רעהו, ויקשב יהוה וישמע, ויפתב ספר זכרון לפניו ליראי ה' ולחשבי שמו" (משנה ב)

נב.

(ח"א קמב)

מי שאי-אפשר לו ללמד כלל, כגון: א) שהוא עם-הארץ. ב) או שאין לו שום ספר. ג) או שהוא במדבר.

רק שלבו בוער בו ונכסף מאד ללמד ולעבד את השם.

אזי: מה שה'לב' חומד ללמד - זה בעצמו הוא בחינת 'למוד מתוך הספר'.

כי נמצאו בעולם שני צדיקים שמדברים זה לזה, והם ברחוק מקום זה מזה כמה מאות פרסאות.

הינו: שזה הצדיק מקשה קשיא בתורה, והצדיק השני שם במקומו, ואומר דבר שהוא תרוץ על הקשיא של הצדיק הראשון.

וכן לפעמים: זה מקשה וזה מקשה, והקשיא של האחד, הוא תרוץ על קשיא של חברו.

ועל-ידי-זה: הם נדברים זה לזה. וזה אין שום אדם שומע, כ"אם הקדוש-ברוך-הוא בעצמו.

וזהו (מלאכי ג, טז): "אז נדברו יראי ה' איש אל רעהו" - הינו: שהם אינם מדברים זה לזה, רק הם נדברים ממילא, על-ידי שזה מקשה וזה מתרץ.

וזה אין שום בריה שומע, כ"אם השם-יתברך. וזהו (שם): "ויקשב ה' וישמע" - כי רק הוא יתברך שומע, ומחבר הדברים זה לזה, וכותבם בספר לזכרון. וזהו (שם): "ויפתב בספר זכרון".

וזה הספר שנכתבין עליו דבריהם - הוא בחינת 'לב' שיש למעלה, שם נכתבין דבריהם, בבחינת (משלי ג, ג, ז, א): "פתבם על לוח לבך".

וזה שלבו בוער בקרבו וחושק ללמד, רק שאי-אפשר לו - הוא מקבל 'לב', מ'לב' שלמעלה, שהוא בחינת 'ספר-זכרון' הנ"ל, ומשם מקבל 'לבו' חשקו, והוא בחינת 'למוד מתוך הספר' ממש.

וזה שפתוב (מלאכי שם): "ויפתב בספר זכרון לפניו, ליראי ה' ולחשבי שמו", כמו שדרשו רז"ל (ברכות ו): "אפלו חשב לעשות מצוה, ונאנס ולא עשה, מעלה עליו הכתוב כאלו עשה".

"שִׁלְשָׁה שְׂאֵכְלוּ עַל שִׁלְחַן אֶחָד, וְאָמְרוּ עָלָיו דְּבַר־תּוֹרָה - בְּאֵלּוּ אָכְלוּ מִשִּׁלְחָנוּ שֶׁל מְקוֹם בְּרוּךְ־הוּא, שֶׁנֶּאֱמַר (יחזקאל מא, כב): "וַיִּדְבַּר אֵלַי, זֶה הַשִּׁלְחָן אֲשֶׁר לִפְנֵי ה'" (משנה ג)

נג.

(ח"א לא, ט)

מי שהוא במדרגת **אברהם**, הינו בחינות **"בעל נפש"** (משלי כג, ב) - אזי בודאי כל אכילותיו וסעדוֹתיו בבחינת: **"לחם הפנים"** (שמות כה, ל; לה, יג), בבחינת (בראשית יג, א): **"התהלך לפני"**.

"התהלך" - זה בחינת **רגליו**, בחינת **פרנסתו**, בחינת (דברים יא, ז): **"ואת היקום אשר ברגליהם"**, **"זה ממונו של אדם שמעמידו על רגליו"** (פסחים ק"ט, סנהדרין ק"ג). **"התהלך לפני"**, שנעשה מהם בחינת **פנים**.

ואז: כל העבודות וכל הפוכבים ומזלות שהם תחתיהם, טורחין בשביל זה האיש, בשביל פרנסתו.

וזהו שהשיב הקדוש-ברוך-הוא למשה (שמות לג, יד): **"פני ילכו והנחתי לך"** - כי משה בקש כפרה, והשיב לו: **"פני ילכו"** - שיתקנו בחינת **רגליו**, בבחינת **פנים** - אזי יתכפר להם - כי **"שלחן דומה למזבח שמכפר"** (ברכות נה. חגיגה כז. מנחות צז).

וזהו (שם): **"פתח במזבח, וסים זה השלחן אשר לפני ה"** (יחזקאל מא, כב) - **"לפני דיקא, שיהיה דיקא בבחינת פנים, ואזי מכפר"**.

כי זה בעצמו שלבו נכסף וחושב לעשות, רק שאי אפשר לו - הוא נחשב לעשיה' - כי מקבל 'חשקו' מלב של מעלה, שהוא בחינת **ספר-זכרון**.

וזהו: **"ויפתב בספר זכרון לפניו, ליראי ה' ולחושבי שמו"** - הינו: שזה ה'ספר-זכרון' שנעשה משני הצדיקים הנ"ל, הוא בשביל **"יראי ה' וחושבי שמו"** - שהם החפצים וחושקים לעשות מצוות וללמד תורה, רק שיש להם מניעות ואנסים ואינם יכולים ללמד, שהם מקבלים על-ידי 'חשק לבם החזק, מזה הספר' שהוא בחינת **לב**, **בנ"ל**.

ועל-כן אברהם שהיה "ראש לגרים" (ספד מט: חגיגה ג), ולא היה לו ממי ללמד, ולא היה לו רק הלב, שחשק מאד לעבודת-הבורא - קבל גם-כן מזה הלב של מעלה, שנקרא **ספר-הזכרון**.

ואז לא היו שום צדיקים בעולם, והיה נכתב על הלב, מה שחדשו הנשמות קדם-הבריאה.

ועל-כן נקרא **אברהם-אבינו:** **"צור"**, כמו שכתוב (ישעיה נא, א): **"הביטו אל צור הצבתם"** - **"זה אברהם"**, כמו שפרש רש"י שם, כי הוא בחינת (תהלים עג, כו): **"צור לבבי"** - כי לא היה לו רק לב חושק להשם-יתברך.

ועל-כן כל ה'גרים' נקראים **על-שמו**, ונקראים (תהלים מז, י): **"נדיבי עמים עם אלקי אברהם"**, בחינת (שמות לה, כב): **"נדיב לב"** - כי אין להם רק מה שלבם נכסף להשם-יתברך, כמו **אברהם**.

נד.

(ח"א סז, ב)

על-ידי מעוט אכילה, שמשבר תאות-אכילה, על-ידייה הוא נשיאות-פנים וכו'.

וזה בחינות (יחזקאל מא, כב): "וידבר אלי זה השלחן אשר לפני ה'" - "לפני ה'" דיקא. בחינת הארת-פנים על-ידי השלחן, על-ידי אכילה בקדשה.

נה.

(שיחות-הר"ן פח)

השלחן - הוא בחינת הדבור, בחינת (יחזקאל מא, כב): "וידבר אלי זה השלחן אשר לפני ה'". "וידבר אלי" דיקא.

כי עקר הפרנסה והאכילה שהוא בחינת 'שלחן' - הוא מבחינת דבור בחינת (דברים ת, א): "כי על כל מוצא פי ה' יהיה האדם".

נו.

(ספר-המדות, פחד לב)

על-ידי למוד-תורה על השלחן בשעת סעודה - נצול מפחד.

נז.

(לקוטי-הלכות, נטילת-ידיים לסעודה ובציעת-הפת א, ג)

על-פן "צריך לעסק בתורה על השלחן" - כי עקר המשכת החיים הוא על-ידי עסק-התורה, כמו שכתוב שם (לקוטי-מוה"ר ח"א נו).

וזה שאמרו רז"ל (אבות פ"ג, מ"ג): "כל שלחן שלא אמרו עליו דברי-תורה, פאלו אכלו מזבחי מתים" - כי הוא הפך חיים

ואריכת-ימים שנמשך על-ידי עסק-התורה. והוא בחינת עבודת-זרה, הפך שלמות המלכות שהוא בחינת אמונה.

אבל "שלחן שאמרו עליו דברי-תורה, פאלו אכלו משלחנו של מקום" (שם) - כי על-ידי התורה, קורין אותו יתברך. נמצא: שהוא יתברך נמצא שם על השלחן.

וזה שהביא (המשנה שם באבות) ראיה מפסוק זה (יחזקאל מא, כב): "וידבר אלי זה השלחן אשר לפני ה'", "לפני ה'" דיקא - כי השם-יתברך שם פנ"ל, הפך הסתרת פני השם, חסוּשָׁלוֹם.

"הנעור בלילה, והמהלך בדרך יחידי, והמפנה לבו לבטלה, הרי זה מתחייב בנפשו" (משנה ד)

נח.

(ח"א נב)

יש אפיקורסים שאומרים: "שהעולם הוא מחייב המציאות!"

ובאמת: רק השם-יתברך לבד הוא מחייב המציאות, וכל העולמות הם אפשרי המציאות, וביכלתו היה לבראם, או שלא לבראם.

והטעות נמשך: מחמת שבאמת עתה שכבר נאצלו ונמשכו נשמות ישראל, בודאי העולם הוא מחייב המציאות, כי לא נברא רק בשביל ישראל. אך נשמות ישראל בעצמן פשנאצלו, היו הם בעצמן עם כל העולמות, אפשרי המציאות.

אך תקף בשנתרצה להאציל נשמות ישראל, אזי היה כל העולם מחיב המציאות' - פי על-מנת-כן נאצלו נשמתו, שכל העולמות יבראו בשבילך, ושיעשו רצונו, ויחזרו ויכללו בו יתברך שהוא מחיב המציאות'.

ואז דיקא בשעושיין רצונו, נכלל העולם בבחינת מחיב המציאות'. וכל מה שעושיין רצונו יותר, נכלליו ביותר עם כל העולמות התלויים בהם, בחיוב המציאות'.

ולזכות להכלל בשרשו - אי אפשר ביי אם על-ידי בטול, לבטל עצמו לגמרי, עד שיהיה נכלל באחדותו יתברך.

והוא על-ידי התבודדות בינו לבין קונו' - לבטל כל התאוות והמדות-רעות, לבטל כל גשמיותו, ולהכלל בשרשו.

ועקר ה'התבודדות' - הוא בליכה, בשעהעולם פנוי מטרדת עולם-הזה, ובמקום מיוחד חוץ מהעיר, בדרך יחידי שאין הולכים בני-אדם. ושם ילך ויתבודד, ויפנה לבו ודעתו מכל עסקי עולם-הזה, ויבטל הכל - עד שייזכה לבחינת בטול באמת.

ועתה תראה פלאי פלאות, איך בליזה מבאר בהמשנה (אבות פ"ג מ"ד) באר היטב: "הנעור בליכה, והמהלך בדרך יחידי, והמפנה לבו לבטלה - הרי זה מתחיב בנפשו".

וזהו: "הנעור בליכה" - כפשוטו. דהינו: שהוא נעור בליכה, ומתבודד ומפרש שיחתו בינו לבין קונו.

"והמהלך בדרך יחידי" - הינו כנ"ל: שהולך בדרך יחידי דיקא, במקום שאין בני-אדם הולכים שם כנ"ל - פי

אזי הוא עקר שלמות ההתבודדות, בליכה, ובדרך יחידי דיקא כנ"ל - פי אז דיקא יכולין לבוא לבחינת בטול כנ"ל.

וזהו: "ומפנה לבו לבטלה" - דהינו: שמפנה לבו מכל עסקי העולם-הזה - לבטלה" - כדי לזכות לבחינת בטול כנ"ל. ואז זוכה שייכלל נפשו במחייב המציאות' כנ"ל, ואזי נכלליו כל העולמות עם נפשו במחייב המציאות' כנ"ל.

וזהו: "הרי זה מתחיב בנפשו" - שנכלל כל העולם בבחינת מחייב המציאות' עם נפשו - פי על-ידי ה'התבודדות' הנ"ל, זכה לבחינת בטול, עד שנכלל נפשו בחיוב המציאות', ועל-ידי-זה נכלל כל העולם עם נפשו בחיוב המציאות' כנ"ל, ונעשה נפשו וכל העולם בבחינת מחייב המציאות' כנ"ל.

והא לך לשון רבנו מהתורה הזאת שכתבה בתכלית הקצור:

דע: שעקר ה'בטול', שאדם מבטל ישותו ונעשה אין, ונכלל באחדות השם-יתברך - אין זה אלא על-ידי התבודדות'.

וה'התבודדות' - צריך מקום וזמן מיוחד, שלא יבלבלו אותו המונעים.

וה'זמן' - הוא בליכה, הינו: "הנעור בליכה" - שאז הכל ישנים.

וה'מקום' - הוא בדרך יחידי, ולא בדרך הרבים' - שלא יפסיקנו עוברי-דרכים, אלא דיקא בדרך שאין רבים הולכים שם, שם ילך ויתבודד.

והינו: "והמהלך בדרך יחידי" - ואז יכול לפנות לבו מכל וכל, ויכול

לְבוֹא לְבַטּוּל כָּל הַיְשׁוּת' - וְהִינוּ: "וְהַמְפְּנָה לְבוֹ לְבַטְלָה".

וְאִז כְּשֶׁנִּתְבַטַּל לְגַמְרֵי - אִזִּי הוּא נִכְלָל בְּאַחֲדוֹת הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ, וְאִז הוּא בֹא לְבַחֲיִנַת 'מַחֲיֵב'.

כִּי הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא 'מַחֲיֵב הַמְצִיאוֹת', וְכָל הַדְּבָרִים הֵם 'אֲפֹשֶׁר הַמְצִיאוֹת' - וְכִשְׁנִתְבַטַּל וְנִכְלָל בְּאַחֲדוֹתוֹ - אִזִּי הוּא יוֹצֵא מִבַּחֲיִנַת 'אֲפֹשֶׁר', וְנִכְלָל בְּ'מַחֲיֵב' - וְזֶה בַּחֲיִנַת: "הָרִי זֶה מֵתַחֲיֵב בְּנַפְשׁוֹ".

נט.

(חיי-מוהר"ן כג)

מֵאָמַר "הַנְּעוּר בְּלִילָה" סִימָן נ"ב, נֵאמַר בְּשֵׁנַת תַּקס"ג, בְּבַחֲיִנַת (תהלים קג, כ): "עֲשֵׂי דְבָרוֹ לְשִׁמְעַת בְּקוֹל דְּבָרוֹ" [בַּחֲיִנַת 'נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע'].

כִּי מוֹרְנוּ הָרַב רַבִּי נֶתָן זַצ"ל, קִיָּם עֲנִין זֶה מִתַּחֲלָה מִדַּעְתָּא דְנַפְשָׁה. וּבִאֲתוֹ הַיּוֹם בָּא אֶל אֲדוֹנָנוּ מוֹרְנוּ וְרַבְנּוּ זַצ"ל, וְהוּא כּוֹן בְּרוּח־קְדוּשׁוֹ הַנּוֹרָא וְהַנִּפְלָא מְאֹד, וְגָלָה לְפָנָיו הָעֲנִין הַזֶּה.

וּמוֹהֲרַנ"ת זַצ"ל בְּשִׁמְעוּ אִיךָ שְׁמַגְלָה לְפָנָיו עֲנִין הַזֶּה שֶׁעָשָׂה מִדַּעְתָּה דְנַפְשָׁה, וּמָה שְׁזוֹכִין עַל-יְדֵי-זֶה, וְגַם מֵעַצֶּם הַרְגָּשׁתוֹ בְּנַעֲיִמוֹת הַדְּבָרִים הַקְדוּשִׁים הָאֵלֶּה - נִתְבַטַּל מִגְשָׁמִיוֹתוֹ, וַיִּצְעַק בְּקוֹל וְאָמַר: "גְּעוּוֹאֲלָד: אַרוּצָה נָא בְּשׁוֹקִים וּבְרַחֲוֵבוֹת, וְאִצְעַק 'אַהֶה' מָה הֵם חוֹשְׁבִים לְנַפְשָׁם!"

וּמִגְדָּל תִּבְעֵרַת לְבָבוֹ עַד שֶׁמִּמֶּשׁ יֵצֵא מִגְדָּר אֲנוּשִׁי, רָצָה בְּאֵמַת לְרוּץ וּלְצַעַק כַּנ"ל. וּמִיָּד חָטַף אוֹתוֹ אֲדוֹנָנוּ מוֹרְנוּ וְרַבְנּוּ זַצ"ל בְּבַגְדוֹ, וְאָמַר לוֹ: "עַמָּד! כִּי לֹא תִפְעַל

כָּלְל! [שְׁטִי! דוֹ וְעַסְט נִישְׁט פּוֹעֵלְו!]. [עֵין בְּכוּכְבֵּי-אֹר, אֲנִשֵּׁי-מוֹהֲרַן ח"א יב - כָּל הַסְפּוֹר בְּאַרְיִכוֹת].

ל.

(כוכבי-אור, אנשי-מוהר"ן ח"ג ט)

מוֹהֲרַנ"ת ז"ל דִּבֶּר פַּעַם אַחַת מִהַדְרָךְ הַקְדוּשָׁה שֶׁל "הַנְּעוּר בְּלִילָה" שֶׁגָּלָה אֲדַמוּ"ר זַצ"ל, וְאָמַר אִז בְּזֶה-הַלְשׁוֹן: "עוֹד יִהְיֶה זְמוֹן, שְׂיִהְיֶה הַדְרָךְ הַזֶּה, דְרָךְ כְּבוֹשָׁה לְרַבִּים, כְּמוֹ עֲכָשׁוֹ הִיא דְרָךְ כְּבוֹשָׁה לְרַבִּים לְהַנִּיחַ טְלִית וְתַפְלִין בְּכָל בִּקְרָ!"

וְאוֹדוֹת הַפְּחָדִים שֵׁישׁ בְּזֶה, אָמַר: שְׁעַל-זֶה נֵאמַר מָה דְאִיתָא בְּזִהְרֵי-הַקְדוּשׁ פְּרִשְׁתָּ שְׁלַח, בְּעֲנִין הַלִּיכַת כָּלֵב לְחִבְרוֹן לְהַשְׁתַּטַּח עַל קְבְרֵי-הָאֲבוֹת, וְלֹא נִתְיָרָא מִהַעֲנָקִים, וְאִיתָא שֶׁם עַל-זֶה (קנח):

"מָאן דְאִיהוּ בְּדוּחָקָא לָא אֶסְתַּפַּל מִיָּדִי - כְּךָ כָּלֵב בְּגִין דְּהוּזָה בְּדוּחָקָא לָא אֶסְתַּפַּל מִיָּדִי, וְאִתָּא לְצַלָּאָה עַל קְבְרֵי אֲבָהוֹן" וְכו'.

[מִי שְׁהוּא בְּדוּחַק, לֹא מִסְתַּפַּל כְּלוּם, כְּךָ 'כָּלֵב' מִשׁוּם שְׁהִיָּה בְּדוּחַק לֹא הִסְתַּפַּל כְּלוּם, וּבָא לְהַתְפַּלֵּל עַל קְבְרֵי אֲבוֹת].

וְכֵן כָּל-אָדָם, מִי שִׁיּוֹדַע וּמַחֲשֵׁב עַצְמוֹ הַיֵּטֵב, שְׁכֹהֲרָף-עֵין יִפְרָחוּ יָמָיו, וַיִּצְטַרֵּךְ לָתֵן דִּין וְחֶשְׁבוֹן מִכָּל מַעֲשָׂיו, וְלֹא יוֹתֵרוּ לוֹ עַל שׁוּם דְּבָר וְכו', מִי שֶׁמַּחֲשֵׁב אֶת-עַצְמוֹ עַל-כָּל-זֶה, בּוֹדֵאֵי לֹא יִבִּיט עַל שׁוּם מְנִיעָה מִהַפְּחָדִים וְכוּצָא.

וּמִכָּל-שֶׁכֶן שְׂבָאָמַת אֵין בְּזֶה שׁוּם פְּחַד כָּלְל, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבְנּוּ ז"ל בְּפִרוּשׁ בְּעַת שֶׁדְּבָרוֹ לְפָנָיו מְזֶה, וְאָמַר: "שָׂאֵם הִיָּה לוֹ בְּיָחִיד, הִיָּה מְשַׁלְּחוֹ יָחִידִי בְּלִילָה לְשָׂדֶה, וְלֹא הִיָּה חוֹשֵׁשׁ לְשׁוּם דְּבָר".

וְאָמַר זאת על כל אדם: שאין לפחד בכל משום דבר, כי "שלוחי מצוה אינן נזוקין" (פסחים ח:), בפרט מצוה בזאת.

לקל, עסקנו שם הרבה ודברתי הרבה, מנעימות נפלאות תורתו וגדלתו ונשגבות מעלתו, והוטב בעיניהם מאד מאד וכו'.

לא.

(שיח־טרפֿי־קדש ח"ב תקנה)

כְּשֶׁדָּבַר פעם מוהרנ"ת ז"ל מהתורה (ח"א נב הנ"ל): "הנעור בלילה", ומענין ה'ציאה חוץ לעיר' להתבודדות! - אמרו לו כמה מאנ"ש: "שהם יראים לצאת להתבודדות!"

סֵפֶר לָהֶם מוֹהֲרֵנִ"ת ז"ל ספור: שפעם התנפלו 'שודדים' המכנים איידימאקעס' על איזה עיר, וברחו כל תושבי־העיר.

בין הבורחים היה איש אחד, שהיה ידוע בין התושבים לפחדן גדול מאד, וכשברח, התחבא בבית־הקברות, ושהה שם כל הלילה.

לְמַחֲרָת כששבו הבורחים העירה, שאלוהו ידידיו: "איך לא פחדת להשאר לבד בבית־הקברות כל הלילה!?"

עָנָה לָהֶם: "השודדים הטילו עלי אימה כזו, עד ששכחתי שפחדן אני!"

וְסִיִּים מוהרנ"ת ז"ל ואמר: שפמוז'ן הוא בעבודת השם־יתברך, וכמוכא בזהר (שלח קנח:): "מאן דאיהו בדוחקא, לא מסתפל מידי!" - כי כשמרגישים את הפחד והיראה מ'יום־הדין' הקרב ובא - מתבטלים כל הפחדים הגשמיים.

לב.

(עלים־לתרופה, הואתחנן ת"ר)

וְהָיָה תהלה לקל הייתי בבראד ובקלעמבערג וכו'. ולעת־עתה תהלה־

וְאֶתְמוּל לזו אותי מ'בראד' חסידים הרבה, וגדולי החשובים שבהם וכו', ובדרך משכו והוציאו מפני דבורים ותורות הרבה מתורתו הקדושה וכו'.

אֲחֵר־כֵּךְ בעצם תשוקתם פתחתי פי בחסדו וישועתו יתברך, וספרתי להם איך נאמרה התורה הקדושה (לקוטי־מוהר"ן ח"א נב הנ"ל - על אבות פ"ג מ"ד): "הנעור בלילה, והמהלך בדרך יחידי וכו'", ואמרתי לפניהם כל התורה הנוראה הזאת.

וְהוֹדַעְתִּי להם האמת: שרפנו ז"ל הזהיר מאד לבני הנעורים לפרש שיחתו יתברך בכל יום ויום, ובפרט בלילה ובדרך יחידי - עד שיכולים לזכות על־ידי־זה להכלל ב'חיוב המציאות', ולהעלות כל העולם התלוי בו, להכלל בו יתברך שהוא 'מחייב המציאות' וכו'.

וְכַמָּה 'בני־הנעורים' הלכו בצד העגלה ואחריה, פי הלכו ברגליהם משם עד הגרעניץ [הגבול] שהוא קרוב לפרסה. וכלם עמדו מרעיד ומשתומם, תסמר שערות בשרם, כמעט שיצאה נפשם.

וְאֶחָד מהם היה דין קהלת בראד, מפלג גדול בתורה, שיודע לומר פשטים נפלאים גדולים בגמרא־פרוש־תוספות, וגם השאר היו לומדים וחשובים, כלם נבהלו משמע, לא ידעו מה לעשות.

וְגַם אני בעצמי ורבי נחמן (מטולטשין ז"ל) הזכרתי עצמי מחדש: "היכן אנחנו בעולם שזכינו לשמע בזאת, ועדין מתורתו

אָנוּ רְחוּקִים! - וְאֲנִי צוֹעֵק בְּלִבִּי עִתָּהּ עַל הַיָּמִים שֶׁעָבְרוּ: "כַּמָּה שָׁנִים שָׁלָא זְכִיתִי לְקַיֵּם זֹאת מִרְבוּי הַמְּנִיעוֹת!

אָבֵל אֲנִי מְשַׁמַּח עֲצָמַי: "עַל הַמַּעַט דְּמַעַט שְׂזִכִּיתִי לַפְּעָמִים לְקַיֵּם מַעַט מִזֶּה, וְגַם מַה שֶׁזִּכְּנִינוּ לַפְּרֹשׁ שִׁיחַתְּנוּ בַּיּוֹם וְכוּ' - הוּא גַם כֵּן יָקָר מְאֹד מְאֹד!" - כִּי לֹא כָּל אָדָם זֹכֵה לְקַיֵּם כָּל הַנֶּ"ל בְּשִׁלְמוֹת, וְאֲשֶׁרִי הַזֹּכֵה לְהַתְּבוּדוֹת אֶפְלוּ בַּיּוֹם. אָבֵל 'אֲשֶׁרִי וְאֲשֶׁרִי' הַזֹּכֵה לְקַיֵּם בְּפִשִּׁיטוֹת: "הַנֶּעוֹר בְּלִילָה" וְכוּ' וְכוּ' - עַד שִׁיזְכֶּה לְהַפְּלֵל וְכוּ' וְכוּ' - יְהִי חֶלְקֵנוּ עִמָּהֶם לְעוֹלָם.

וְעַל-כֵּן זְרֻזְתִּי עֲצָמֵי לְכַתֵּב לָכֶם מִיַּד קֹדֶם תְּפַלְתֶּם-שִׁחְרִית - כִּי זֶה הָאֲגֵרֶת הוּא אֲצִלִּי 'תְּלַמּוּד-תּוֹרָה דְּרַבִּים' - כִּי אוֹלֵי אוֹלֵי יִזְכֶּה אֶחָד עַל-יְדֵי-זֶה לְהַתְּעוֹרֵר לְקַיֵּם כָּל הַנֶּ"ל, אוּ מִקְצַת מִזֶּה עַל-כָּל-פָּנִים, וּבְפֶרֶט קוֹדֶם 'רֵאשִׁי-הַשָּׁנָה' הַקְּדוּשׁ וְהַנּוֹרָא הַבְּאֲעֻלִּינוּ-לְטוֹבָה.

לג.

(אֲבָנֵי הַבְּרִזָּל, שִׁיחוֹת וְסַפּוּרִים מִמוֹהֲרַנְ"ת ז"ל ב - הוֹסְפָה עַל הַסַּפּוּר שֶׁל מִכְּתַב מוֹהֲרַנְ"ת הַנֶּ"ל)

וּמוֹהֲרַנְ"ת אָמַר אֲזִי הַתּוֹרָה נ"ב "הַנֶּעוֹר בְּלִילָה", וְהַחֲזִיר פָּנָיו לְהַרְבֵּי נַחֲמָן מְטוֹלְטְשִׁין וְאָמַר: "נַחֲמָן! בֵּי דִיר אִיז דִּי תּוֹרָה אַלְט, בֵּי מִיר אִיז זִי שְׂפִיגֵל נִי!" [נַחֲמָן! אֲצִלֶּךָ הַתּוֹרָה הַזֹּאת יִשְׁנָה, אֲצִלִּי הִיא חֲדָשָׁה וּמְבַרִיקָה כְּמוֹ רֵאִי!].

וְשֵׁם הָיָה אֶחָד [מֵאֲנָשֵׁי הָרַב הַקְּדוּשׁ רַבִּי אוּרִי מְסַטְרֵלִיסְק זצ"ל. שִׁיחַ-שְׂרַפְיֵי-קֹדֶשׁ ח"ב תַּקְפוֹ] שֶׁנִּתְּוָדַע לוֹ: שֶׁהוּא בְּעַל הַמַּחְבֵּר הַלְּקוּטֵי-תְּפִלוֹת, וְנָשַׁק אוֹתוֹ עַל רִגְלָיו, עַד שֶׁהִרְגִּישׁ הַנְּשִׁיקָה וְאָמַר לוֹ: "דָּאס אִיז פֶּאָר אִיעֶרַע תְּפִלוֹת!" [זֶה בְּשִׁבִיל הַתְּפִלוֹת שְׁלֹדֵי!].

וְנִעְשָׂה אֲזִי "חֲבֵרָה הַנֶּעוֹר בְּלִילָה". וְכִשְׁהָיָה הָרַב נַחֲמָן מְטוֹלְטְשִׁין עוֹד הַפֶּעַם, מָצָא עוֹד הַחֲבֵרָה הַנֶּעוֹר בְּלִילָה.

וְהָיוּ שֵׁם חֲסִידֵי הָרַב הַקְּדוּשׁ רַבִּי אוּרִי זְצוּק"ל מְסַטְרֵרֵעֲלִיסְק. וְסַפְּרוּ: שֶׁהָרַב רַבִּי אוּרִי זְצוּק"ל הָיָה אוֹמֵר: "אוּרִי אוּרִי! וְוִי קַעֲנִסְטוּ זְאֲגוֹן תּוֹרָה, אֲזִי דְּעַר 'לְקוּטֵי-מוֹהֲרַנְ"ן' אִיז דָּא אוּיָהּ דְּעַר וְוִעֲלֵט!" [אוּרִי אוּרִי אִיךָ תּוֹכֵל לִזְמַר תּוֹרָה, אִם יֵשׁ אֵת הַלְּקוּטֵי-מוֹהֲרַנְ"ן בְּעוֹלָם].

וְאָמְרוּ: "אִם הָיָה הָרַב ר' אוּרִי חַי, הָיָה נוֹשֵׂא הַכֵּלִים שְׁלָכֶם לְמִרְחָץ!"

לד.

(שִׁיחַ-שְׂרַפְיֵי-קֹדֶשׁ ח"ב תַּקְפוֹ הוֹסְפָה עַל סַפּוּר הַנֶּ"ל)

וְנִכְנָסוּ הַדְּבָרִים כְּלִכְפֹּךְ בְּלֵב הָאֲנָשִׁים, עַד שֶׁכַּמָּה שָׁנִים אַחֲרֵי-כֵן, בָּעֵת שֶׁהָיָה שֵׁם רַבִּי נַחֲמָן מְטוֹלְטְשִׁין ז"ל, מָצָא עוֹד אֲנָשִׁים שֶׁקִּיְמוּ זֹאת.

וְאֲזִי נִפְגַּשׁ שֵׁם עִם הַחֲסִידִים שֶׁל הָרַב הַצַּדִּיק רַבִּי אוּרִי מְסַטְרֵרֵעֲלִיסְק זצ"ל, וְקִבְּלוּ אוֹתוֹ בְּאַהֲבָה וּבִידִידוּת מְפִלְגַת כָּל-כַּף. עַד שֶׁמוֹהֲרַנְ"ת עֲצָמוֹ הִתְּפַעֵל מֵהֶם מְאֹד, וְאָמַר: "אֵלּוּ אֲצִלְנוּ בְּרוּסְיָא הָיוּ כְּאֵלּוּ חֲסִידִים, הָיִינוּ יְכוּלִים לְשַׁבֵּת וּלְדַבֵּר יַחַד, וְלֹא הָיָה לָנוּ שׁוֹם מִחֻלְקַת!"

"כָּל הַמְקַבֵּל עָלָיו עַל תּוֹרָה, מַעֲבִירִין מִמֶּנּוּ עַל מַלְכוּת וְעַל דֶּרֶךְ-אֶרֶץ. וְכָל הַפּוֹרֵק מִמֶּנּוּ עַל תּוֹרָה, נוֹתְנִין עָלָיו עַל מַלְכוּת וְעַל דֶּרֶךְ-אֶרֶץ"
(משנה ה)

מִמֶּנּוּ הַשְּׁעֵבּוּד וְהַתְּאֻזוֹת וְהַמְדוּת־רַעוּת שְׁלָהֶם, בְּחִינַת 'אֲנִפִּין־חֲשׂוּכִין' - עַל־יְדֵי שְׁקִיבָל עָלָיו "עַל תּוֹרָה", בְּחִינַת 'אֲנִפִּין־נְהִירִין'.

לה.

(ח"א קא)

יש ע' אנפין־נהירין, וע' אנפין־חשוכין, 'סס־חיים' ו'סס־מות'. "זכה נעשה לו סס־חיים, לא זכה נעשה לו סס־מות" (יומא עב:).

ומן 'אנפין־חשוכין' יש לעבדו"ם יניקה, וכל עבדו"ם יש להם כל המדות־רעות, רק כל אמה ואמה פרוה אל מדה אחת יותר מכל המדות - וכל מי שיש בו 'מדות־רעות', הוא נכנע תחת אותם העבדו"ם שפרוכים לאותן המדות־רעות'.

וזזהו (אבות פ"ג מ"ה): "כל הפורק ממנו על תורה, נותנין עליו על מלכות ועל דרך־ארץ" - הינו: 'שעבוד בגשמיות', בחינת "על מלכות". וגם 'דרך ארציות', דהינו המדות־רעות של העבדו"ם, שזהו בחינת "על דרך־ארץ".

כי על־ידי שפרק ממנו "על תורה", ע' אנפין־נהירין - מתגברין עליו ע' אנפין־חשוכין, שהם השעבוד והמדות־רעות של העבדו"ם, "על מלכות ועל דרך־ארץ".

אבל (אבות שם): "כל המקבל עליו על תורה, מעבירין ממנו על מלכות ועל דרך־ארץ" - הינו: מי שלומד בעיון, שמעין ומבין 'חכמות־התורה', עד שמשגי 'חכמות־התורה'.

על־ידי־זה: "מעבירין ממנו על מלכות ועל דרך־ארץ" - כי נתבטל

לו.

(חיי־מוהר"ן טכו)

אמר לי: "א שטיק" על מלכות ועל דרך־ארץ, האב איד שזין פון דיר אנועקגענומען"! [התיכת 'על מלכות ועל דרך־ארץ', כבר לקחתני ממך!].

(והוא על־פי המשנה הנ"ל באבות פ"ג מ"ה: "כל המקבל עליו על תורה, מעבירין ממנו על מלכות ועל דרך ארץ").

"כל השוכח דבר אחד ממשנתו, מעלה עליו הכתוב כאלו מתחייב בנפשו, שנאמר (דברים ד, ט): 'רק השמר לך ושמר נפשך מאד פן תשכח'"
(משנה ח)

לז.

(ח"א ז, א־בסוף)

'אמונה' הוא בחינת 'תפלה' וכו', בחינת נסים למעלה־מהטבע'. כי ה'תפלה' 'למעלה־מטבע', כי ה'טבע' מחייב בו, והתפלה משנה הטבע. וזה 'דבר נס', ולזה צריך 'אמונה', שיאמין: 'שיש מחדש, ובידו לחדש דבר פרצונו'!

ובשביל־זה: ה'תפלה' מסגל לזכרון - כי 'תפלה' הוא בחינת 'אמונה' כנ"ל, ו'שכחה' הוא ענין שהיה לפנינו דבר־מה, ונשכח ועבר מאתנו.

והיא דרך ההנהגה על־פי 'מערכת־המזלות', שמתנהג בסדר יום אחר יום, והוא 'הפוך האמונה'.

מה שאין כן אם מאמין שיש מחדש הכל ברצונו בכל יום תמיד, והוא מחיה ומקים הכל תמיד, והוא 'למעלה מהזמן' - אין כאן 'שכחה', ודו"ק.

ומעתה תראה נפלאות בדברי רז"ל (שפת קד.): "מ"ם וסמ"ך שבלוחות, בגם היו עומדין".

כי "מ"ם הוא בחינת השכחה" (עץ-חיים טו, ו), ועל-זה אמרו רז"ל (חגיגה ט:): "אין דומה השונה פרקו מאה פעמים, למאה פעמים ואחד" - כי "מ"ם בגימטריא מאה, ועד מאה שולט ה'שר של שכחה" (עץ-חיים שם; שער מאמרי-רז"ל להאריז"ל, מסכת חגיגה; מגלה-עמקות, פרשת נצבים).

וזו שהמתיקו חז"ל: "מ"ם וסמ"ך" - הינו: "מ"ס' שהוא בחינת השכחה, בגם היו עומדין" - כי 'נס' הוא הפך השכחה, כי 'נסים' הם בחינת התפלה, בחינת אמונה, שהיא הפך השכחה, כנ"ל.

לח.

(ח"א לז, ב)

ה'גוף' וה'נפש' - הם בחינת אדם ו'בהמה', 'חמר' ו'צורה', 'חכמה' ו'סכלות', 'אור' ו'חשך'.

והם בחינת 'חיים' ו'מיתה', כמו שפתוב (קהלת ז, יב): "החכמה תחיה" וכו', וכתוב (איוב ד, כא): "ימותו ולא בחכמה", וכתוב (איכה ג, ז): "במחשפים הושיבני" וכו' [כמתי עולם].

והם בחינות 'שכחה' ו'זכרון', כמו שפתוב (תהלים לא, יג): "נשפחתי כמת מלב".

וזו שאמרו חז"ל (אבות פ"ג מ"ח): "השוכח דבר אחד ממשנתו, כאלו מתחיב

בנפשו, שנאמר (דברים ד, ט): 'רק השמר לך ושמר נפשך מאד פן תשכח'".

והם בחינת 'חכמות התורה', ש'חכמות' חיצוניות, הם 'חמר' ו'סכלות' ובחינת 'בהמה' - כנגד 'חכמות התורה'.

לט.

(ח"א קצב)

זה שמקבל דבור מפי הצדיק - מקבל פניו ושכלו ונשמתו, ונחקק ונצטיר בדעתו דמות-דיוקנו' של הצדיק, שהוא הפנים והשכל והנשמה.

אך שצריך לשמר מ'שכחה' - כי 'שכחה' משפחת הכל ממנו, הינו: כל מה שנצטיר בדעתו מה'דבור' - על-ידי השכחה, נשכח ועובר ממנו כל הנ"ל.

ויש עצה לזה: לציר לפניו דמות-דיוקנו' של החכם, בשעת הלמוד בשלומדין דבריו, כפונבא בירושלמי (שקלים פ"ב): "שצריך לציר בשעת הלמוד, כאלו התנא עומד לפניו".

וכשזוכה ל'זכרון', לזכר דברי החכם כמו שאמרו החכם, או על-ידי מה שחוזר מאה ואחת פעמים, שעל-ידי זה זכרו - אז כשאומר זה הדבר בשם החכם, נצטיר לפניו דמות-דיוקנו' של החכם, והרי הוא כאלו אמרו החכם בעצמו.

אך שיהיה הזכרון באמת, ב'כח הזכרון' - שאז נחקק בדעתו, 'דיוקנו' ממש, כנ"ל.

וזו בחינות (ברכות נח:): "דיו לעבד להיות פרבו" - "לעבד דיקא".

"עבד" - הוא מי שזכר מה שמקבל מרבו על-ידי שחזר מאה ואחת פעמים

כנ"ל, כמו שדרשו רז"ל (תגינה ט: על מלאכי ג. יח): "עובד אלקים" - "זה החוזר פרקו מאה ואחת פעמים".

ועל-ידי ה'זרון' - זוכה להיות פרבו, כי נזדמן לו דמות-דיוקנו' של רבו, וכאלו רבו אמרו אז - כי נחקק ונצטיר היטב בדעתו, פנים ודמות רבו.

"כל שיראת חטאו קודמת לחכמתו, חכמתו מתקימת. וכל שחכמתו קודמת ליראת חטאו, אין חכמתו מתקימת" (משנה ט)

מ.

(ח"א נג)

"ש'לשה דברים מרחיבין דעתו של אדם, אשה נאה, ודירה, וכלים" (ברכות נז:).

(א) "אשה" - הינו: ה'חמר' מבנה בשם 'אשה', שיהא לו 'חמר' ממזג במזג-השועה, שיהא ראוי לקבל 'שכל'.

(ב) ו'דירה נאה" - הינו: ה'יראה', בפאמר (שבת לא:): "חבל על מאן דלית לה דרתא" - פי צריך שיהא: "יראת חטאו קודמת לחכמתו" (אבות פ"ג מ"ט).

(ג) ו'כלים" - הינו 'תלמידים-הגונים' שיקבלו ממנו.

וכשיש לו כל אלו הכנות - יכול לבוא לשלמות-הדעת'.

מא.

(ח"א נח, ה)

עקר קיומו של ה'דעת', על-ידי ה'אבות', שהם: 'חסד, גבורה, תפארת'.

'חסד' - הינו בחינת 'אברהם', ללמד חכמתו לאחרים.

'גבורה' - זה בחינת: "שמקדים יראת חטאו לחכמתו" (אבות פ"ג מ"ט).

'תפארת' - שמדקדק איך להוציא חכמתו.

מב.

(ח"ב ז, ה)

מי שרוצה לדבר עם חברו ב'יראת-שמים', ולהכניס 'דעת' בחברו - צריך שיהיה לו 'יראת-שמים', כדי שיהיו דבריו נשמעין אצל חברו, כמו שאמרו חז"ל (ברכות ו:): "כל מי שיש בו יראת-שמים, דבריו נשמעין". וגם כדי שיתקיימו דבריו אצל חברו.

פי לפעמים מדבר אחד עם חברו, ותכף ומיד עובר והולך הדבור מלב חברו, ואינו מתקיים אצלו כלל. על-כן צריך לזה 'יראת-שמים'. פי "מי שיראת חטאו קודמת לחכמתו, חכמתו מתקימת" (אבות פ"ג מ"ט) - הינו: שיש קיום לדבריו אצל חברו.

[פרפראזות-לחכמה: רוצה-לומר: "פי מי שיש לו יראת-שמים, דבריו נשמעין לכל בני-אדם", כמו שאמרו רז"ל (ברכות ו:), ולמדו הדבר (שם בגמרא): מפה שכתוב (קהלת יב, יא): "סוף דבר הכל נשמע, את האלקים ירא" וכו' (עין הדושי-אגדות שם) - רוצה-לומר: שאז נשמעין דבריו לכל.

מה-שאין-כן מי שאין בו יראת-שמים - אז דבריו שמדבר בענין 'יראת-שמים', אין נשמעין, רק לאיש פשר החפץ ביראת-השם באמת, בודאי זה יכול לקבל מוסר מפל אדם.

על דרך (רמב"ם בהקדמתו לאבות): "קבל האמת ממי שאמרו" וכו' - הינו: אפלו מי שאין בו 'יראת-שמים', כשמדבר דברי-מוסר ויראת-השם, בודאי צריכין לקבל גם ממנו. רק מחמת שאין בו 'יראת-שמים' ויראת-חטא, על-כן "אין חכמתו מתקימת" אצל חברו.

"כל שמעשיו מרבין מחכמתו, חכמתו מתקימת. וכל שחכמתו מרבה ממעשיו, אין חכמתו מתקימת" (משנה ט)

מו.

(ח"אנה, ו)

מחמת ש'שכלם' יותר מ'מעשיהם- הטובים', בחינת (אבות פ"ג מ"ט): "כל שחכמתו מרבה ממעשיו" - על-ידי-זה ב'שה'מחשבה-שכליות' חוזרת אל לבם, אין פח ב'לבם' להכיל את ה'שכל'.

פי עקר 'חזוקה-הלב' הוא על-ידי 'מעשים- טובים'.

על-ידי-זה הם בבחינות (משלי יז, טז): "לקנות חכמה ולב און", ועל- ידי 'זה השכל' הם מחטיאים, והן הן ה'פילוסופים' שאין להם לב טוב וטהור, ואינם בבחינת (תהלים קיט, יא): "בלבי צפנתי אמרתך למען לא אחטא לך" - ומחמת 'זה השכל' מחטיאים ביותר.

מז.

(ח"אק)

הנה הצדיקים אשר בכל דור ודור, "כלם קדשים ובתוכם ה'" (במדבר טז, ג), ומדוע אנו רואין בחוש-הראות: שיש בהם צדיקים אשר מזגם וטבעם טובה מאד, וטובים המה לכל; ויש אשר הוא צדיק-אמת, ואין מזגו וטבעו נוחה עם המון-עם, ולפעמים נראה ממנו פעם וקפידה!?

הנה ידוע: שכל 'צדקת הצדיקים', הוא לוקח מ'אור-התורה', "פי היא המורה-דרך" (זהר מצורע נג: אמר צו:), וממנה לקחה צדקתו.

ואף-על-פי שחברו קבל דבריו - הוא רק לפי שעה, ותכף- ומיד הולך ועובר הדבור מלב חברו, ואינו מתקים אצלו כלל, מחמת שיצא הדבור מפי שאין בו 'יראת-חטא'.

על-כן מי שרוצה להכניס דעת בחברו, עד שיתקים זה הדעת אצל חברו וכו', פמבאר בפנים - צריך שיהיה לו בעצמו גם-כן 'יראת-שמים', כדי שיהיה דבריו נשמעים, וכדי שיתקומו דבריו. הינו פנ"ל].

מג.

(ספר-המדות, יראה י)

ה'בושה' מביא לידי 'יראת-חטא' (נדרים כ.).

מד.

(ספר-המדות, למוד מז)

ה'למוד', קדם ל'יראת-חטא'; ו'יראת- חטא' קדם ל'עיון'.

(הרב מטשעהרין ז"ל צין למהרש"א ב'חידושי-אגדות', סוטה מד. דבור-המתחיל "אשר בנה", עין-שם).

מה.

(חכמה-ותבונה, ז' בעטלערס, יום הששי, אות ה)

"יראת ה'" (משלי לא, ל), עם האותיות והתבות - במספר: "נחל נובע מקור חכמה" (שם יח, ד), עם האותיות והתבות - כי "היא היא אוצר-היראה" (חיי- מזהר"ן רצד).

ונראה לפי עניות-דעתי: שזה בחינת מה דאיתא בדברי חז"ל (סוף מסכת סוטה): "אמר רב נחמן לתנא: לא תתני 'יראת-חטא' דאיבא אנא".

ועל-כן גם 'ירא'ה' במלואו: "יוד, ריש, א'לה, ה'א" - במספר: "נחל נובע מקור חכמה", עם האותיות והתבות.

וְהִנֵּה: הַצַּדִּיק אֲשֶׁר הִשִּׁיג 'מְאוֹר גְּדוֹל'
מ'מְאוֹר-הַתּוֹרָה, וּמַעֲשָׂיו גַּם-כֵּן
בְּשׂוּיִם לְפִי הַשָּׁגָתוֹ בַּתּוֹרָה - אַזִּי צִדְקָתוֹ
וְתוֹרָתוֹ שְׁנִיחָם מְתִישְׁבִים "בְּשׂוּבָה וְנַחַת"
 (לְשׁוֹן-הַכְּתוּב יִשְׁעִיה ל, טו) - לְפִיכֶן דַּעְתּוֹ נֹחָה
 עִם הַבְּרִיּוֹת.

וְהַצַּדִּיק אֲשֶׁר 'אוֹר חֲכָמַת הַתּוֹרָה'
שֶׁהִשִּׁיג, גְּדֹלָה מְאֹד מִמַּעֲשָׂיו -
 אַזִּי הַתּוֹרָה מִרְתַּחַת בּוֹ הָאֲשֶׁר-הִקְדוּשָׁה שֶׁל
 הַתּוֹרָה, וְאִי-אֶפְשָׁר שֶׁתְּהֵא דַעְתּוֹ נֹחָה עִם
 הַבְּרִיּוֹת, וּמַעֲזוּרַת עִם הַמּוֹרֵעִים - כְּמוֹ
 הַצַּדִּיק הַנִּזְכָּר.

וְזֶה שְׁאִמְרוּ רַז"ל (תַּעֲנִית ד): "הֲאִי צוֹרְבָא
מִרְבָּנָן דְּרַתָּה, אוֹרֵיתָא דְקָא מִרְתַּחָא
בָּה" - לְפִי שֶׁגְּדֹלָה תּוֹרָתוֹ מְאֹד כַּנִּזְכָּר.

מח.

(ח"ב ה, טו)

בְּאֵמַת צְרִיכִין דִּיקָא לְסַלֵּק אֶת ה'מַח',
לְהַשְׁלִיךְ כָּל ה'חֲכָמוֹת, וְלַעֲבֹד
הַשֵּׁם בְּפִשְׁטוּת - כִּי צְרִיךְ: שִׁיחִיו "מַעֲשָׂיו
מִרְבִּין מִחֲכָמָתוֹ" (אָבוֹת פ"ג מ"ט).

לֹא-מִבְּעֵיא 'חֲכָמוֹת שֶׁל שְׁטוּת, אֲלָא
אֲפֹלוֹ 'חֲכָמוֹת גְּמוּרוֹת, אֲפֹלוֹ
מִי שִׁישׁ לוֹ 'מַח גְּדוֹל בְּאֵמַת - כְּשֶׁמִּגִּיעַ
לְאִיזָה עֲבוּדָה - צְרִיךְ לְהַשְׁלִיךְ כָּל ה'חֲכָמוֹת'
וְלַעֲסֹק בְּעֲבוּדָתוֹ יִתְבַּרֵךְ בְּפִשְׁטוּת.

"וְהַמְבִּיָּא אֶת הַמוֹעֲדוֹת" (מִשְׁנָה יא)

מט.

(ח"א יד, י)

"חֲגִנּוּ" (תְּהִלִּים פא, ד) - זֶה בְּחִינַת 'תַּפְּלָה',
'עֲבוּדָה, כְּמוֹ שְׁאִמְרוּ חז"ל (פְּסָחִים

ק"ח): **"לְמָה נִסְמְכָה פְּרַשְׁת עִבוּ"ם לְמוֹעֲדִים,**
לוֹמְרִ: כָּל הַמְבִּיָּא אֶת הַמוֹעֲדוֹת, כְּאִלוֹ עוֹבֵד
עֲבוּדַת-אֱלִילִים".

נמצא: 'שְׁמִירַת הַמוֹעֵד, זֶה בְּחִינַת
'עֲבוּדָה תְּמָה, 'וְאִין 'עֲבוּדָה' אֲלָא
'תַּפְּלָה" (תַּעֲנִית ב).

נ.

(ח"א קלה)

סגולה לְהַנְצִיל מ'גְּדִלוֹת: לְכַבֵּד אֶת הַיָּמִים-
 טוֹבִים, וְלִקְבֹּל יוֹם-טוֹב בְּשִׂמְחָה
 וּבְהִרְחַבַת-הַלֵּב כְּפִי יִכְלָתוֹ.

נא.

(ח"א רלה)

מי שֶׁהוֹלֵךְ וְנַחֲלֵק וְנוֹפֵל, וְהַעוֹלָם שׁוֹחֲקִין
 מִמֶּנּוּ, וְהוּא מִתְבַּיֵּשׁ מִזֶּה - זֶה בָּא עַל
 יְדֵי שִׁפְגָם בְּשִׂמְחַת יוֹם-טוֹב.

כִּי 'יוֹם-טוֹב' נִקְרָא 'רְגֵל' וְנִקְרָא 'מוֹעֵד',
וְעַל-יְדֵי שִׁפְגָם בְּשִׂמְחַת יוֹם-טוֹב -
נַעֲשֶׂה מִזֶּה 'רְגֵל מוֹעֵד' - עַל-כֵּן רָגְלוֹ מוֹעֵדָה
וְנִפֵּל.

וְזֶה הַשְּׁחֹק שֶׁשׁוֹחֲקִין - הוּא בְּחִינַת
ה'שִׂמְחוֹת-נִפְּלוֹת' מ'פְּגָם שִׂמְחַת
יוֹם-טוֹב.

וְעַל-כֵּן מִתְבַּיֵּשׁ - כִּי 'עֲבוּדַת-אֱלִילִים'
נִקְרָא 'בְּשֵׁת' (הוֹשַׁע ט, י), 'וְהַמְבִּיָּא
אֶת הַמוֹעֲדוֹת כְּאִלוֹ עוֹבֵד עִבוּ"ם" (פְּסָחִים
ק"ח), עַל-כֵּן בָּאָה עָלָיו 'בוֹשָׁה'.

וְלַפְעָמִים הוּא לוֹ לְכַפְּרָה. וְלַפְעָמִים אֵין
 נִתְכַּפֵּר לוֹ בְּזֶה, רַק כִּדִּי
 לְהַזְכִּירוֹ שִׁישׁוּב.

נב.

(ספר-המדות, ענין 'בזוי-המועדים')

[א] כְּשֶׁמִבְּזָה אֶת הַמוֹעֲדוֹת, בָּא לְהַרְהוּרֵי עֲבוּדֵה־זָרָה (הַרְהוּרִים יז).

[ב] הַמִּבְּזָה אֶת הַמוֹעֲדוֹת, כְּאִלוֹ עוֹבֵד עֲבוּדֵה־זָרָה (הַרְהוּרִים נג).

"וְהַמְלַבֵּין פְּנֵי חֲבֵרוֹ בְּרַבִּים" (משנה יא)

נג.

(ספר-המדות, עניני 'אסור הלבנת פני חברו')

[א] מִי שֶׁהוּא נֹזֵהר מְלַבֵּישׁ שׁוּם אָדָם, זוֹכָה לְמַלְבוּשִׁים (בגדים יג).

[ב] מִי שֶׁמִּבִּישׁ פְּנֵי חֲבֵרוֹ, נִתְאַלֵּם וְשׁוֹכַח (בושה א).

[ג] טוֹב לְבַטֵּל תּוֹרָה, מְלַבֵּישׁ בֶּן יִשְׂרָאֵל (בושה ג).

[ד] נֶכּוֹן כְּאִשֶּׁר יִשְׁמַע מִרַעְהוֹ דְּבַר כְּזָב, אֵל יִקְפֹץ וַיִּבְיִשְׁהוּ, אֶלָּא יִרְמַז לוֹ בְּתַנּוּעָה, כְּדֵי שִׁיכִיר כִּי לֹא כֵן הוּא (בושה כז).

[ה] נַח לוֹ לְאָדָם שִׁפִּיל עֲצָמוֹ לְתוֹךְ כַּבֶּשֶׂן הָאֵשׁ, וְאֵל יִלְבִּין פְּנֵי חֲבֵרוֹ בְּרַבִּים (בושה לא).

[ו] הַמְלַבֵּין פְּנֵי חֲבֵרוֹ בְּרַבִּים, כְּאִלוֹ שׁוֹפֵף דָּמִים, וַיּוֹרֵד לְגִיהֲנוּם וַאֲיָנוּ עוֹלָה (בושה לג).

[ז] נַח לוֹ לְאָדָם שִׁיבּוֹא עַל 'סֶפֶק אִשְׁת־אִישׁ', וְאֵל יִלְבִּין פְּנֵי חֲבֵרוֹ בְּרַבִּים, וְאִין לוֹ חֵלֶק לְעוֹלָם־הַבָּא (בושה לד).

[ח] אֵל תְּבִישׁ עִם שְׂאֵתָךְ בְּתוֹרָה וּמִצְוֹת, אֲבָל לְבַעַל־עֲבָרָה מִתָּר לְבִישׁוֹ וּלְהוֹנוֹ בְּדַבָּרִים (בושה לה).

[ט] מִי שֶׁאִין לוֹ מִדַּת הַבְּטָחוֹן, יִשְׁמַר אֶת־עֲצָמוֹ שֶׁלֹּא לְבִישׁ שׁוּם אָדָם, גַּם יִזְהַר לְהִתְפַּלֵּל בְּכּוֹנֵת־הַלֵּב (בטחון יא).

[י] מִי שֶׁמִּבִּישׁ פְּנֵי חֲבֵרוֹ, לְסוּף שְׂמֻקִּים עֲדוֹת שְׂקָר, כְּדֵי שִׁיגְזֹל מִמוֹן (גְּנֵבָה וּגְזֵלָה טו).

[יא] מִי שֶׁמִּבִּישׁ פְּנֵי חֲבֵרוֹ, נַעֲשֶׂה 'שְׂכָחַן' (זְכִירָה א).

[יב] מִי שֶׁאִין מְבִישׁ פְּנֵי חֲבֵרוֹ, לֹא יִשְׁמַחוּ אוֹיְבָיו עָלָיו (מְרִיבָה נא).

[יג] עַל־יְדֵי גְזֹל אוֹ מְבִישׁ פְּנֵי חֲבֵרוֹ, אִין תִּפְלְתוֹ נִשְׁמַעַת (תְּפִלָּה מז).

"מַעֲשָׂרוֹת, סִיג לְעֵשֶׂר" (משנה יג)

נד.

(ספר-המדות, ממון לג)

ה'מַעֲשֵׂר' מְסַגֵּל לְעִשְׂרוֹת, דּוֹקָא בְּאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל.

"נְדָרִים, סִיג לְפְרִישׁוֹת" (משנה יג)

נה.

(שבחי-הר"ן ח"א טו)

וְהָיָה רְגִיל בְּנְדָרִים מְאֹד מְאֹד, שֶׁכֶּמָּה פְּעָמִים כְּשָׁבָא הַיּוֹם, קִבֵּל עָלָיו בְּנֵדָר, כֹּל סֵדֵר הָעֲבוּדָה שֶׁהָיָה רוֹצֵה לַעֲשׂוֹת בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם, וְאַחֲרֵיכֵן אַף־עַל־פִּי שֶׁהָיָה קֹשֶׁה עָלָיו מְאֹד, הָיָה מְכַרֵּחַ לַעֲשׂוֹת מַחֲמַת הַנֵּדָר. וְכֵן עָשָׂה כְּמָה וְכְמָה פְּעָמִים.

וְכֵן בְּכֹל מִיָּנִי גְדָרִים וּסְיָגִים שֶׁל פְּרִישׁוֹת מְאִיזָה תְּאֵוָה וּמְאִיזָה מְדָה הָיָה רְגִיל הַרְבֵּה בְּנְדָרִים כְּמָה וְכְמָה פְּעָמִים.

וְכְמָה וְכְמָה פְּעָמִים נִשְׁבַּע עַל אִיזָה דְּבָרִים בְּ"נְקִיטַת חֶפְצִי", כְּדֵי שִׁיְהִיָּה חֶזֶק

לפרש מאותו הדבר שהיה רוצה לפרש עצמו.

נו.

(אבני"ה-ברזל, שיחות וספורים ממוהרנ"ת טו; שיח-שרפי-קדש ח"א תקיב)

כשספר רבנו ז"ל למוהרנ"ת (בשבחי-הר"ן ח"א טו) **מדרכי עבודתו, אמר:** "והייתי רגיל בנדרים!" - שאל אותו מוהרנ"ת: הלא על-פי דין הגמרא (נדרים ט. כב.): "אין נכון לנדר"!
השיב לו רבנו: "דאם מיינט מען אזוינע שלימזל'ניקעס' ווי איהר!" [הגמרא התפונ לאנשים כמוכם שלימזלים]. (ועין בשלחן-ערוך יורה-דעה רג, וז; ובלקוטי-הלכות 'ברכת-השחר' ה, צ).

"סיג לחכמה שתיקה" (משנה יג)

נז.

(ח"א ו, ו-בסוף)

על-ידי הדמימה והשתיקה ששותקין לחברו כשמבזין אותו, שאין משגיחין על המחלקת והבזיונות, ושומעין חרפתם ואינם משיבים - נקראים 'חכמים' על-שם השתיקה.

כי "סיג לחכמה שתיקה", (אבות פ"ג מ"ג), 'סיג' דיקא - זה בחינת 'פתר', שהוא בחינת 'סיג וגדר' סביב סביב, שמסבב ומכתיר ומעטיר את החכמה - וזה ה'פתר' שהוא בחינת 'סיג', נעשה מה'שתיקה', כנ"ל.

נח.

(ח"ב ז, ח)

'חכם-הדור' צריך לידע איזה 'מקיפים' שצריך להמשיכם, ואיזה איך-צריך להמשיכם.

כמו-כן יש 'השגות' שאסור לגלותם - ביי-אם יגלה, יכנס בו 'מקיף חדש', עד שיוכל לפגם בהשגות 'מקיפים' שהם 'למעלה-מהזמן', שאין הזמן מספיק לבאר הקשיות והתרוצים שיש שם.

על-כן מכרח החכם לעשות 'סיג' לדבריו - לדקדק ולזהר מה לגלות ומה שלא לגלות, באפן שלא ישיג רק ה'מקיפים' שצריך להשיג.

וזה בחינת (אבות פ"ג מ"ג): "סיג לחכמה שתיקה" - כי צריך לעשות 'סיג' לדבריו, ולשתק לפעמים.

עין עוד בפרק שלישי, על משנה יז: "ולא מצאתי לגוף טוב משתיקה"

"חביב אדם שנברא בצלם, חבה יתרה נודעת לו שנברא בצלם, שנאמר (בראשית ט, ו): 'כי בצלם אלקים עשה את האדם'" (משנה יד) - ענין 'צלם אלקים' -

נט.

(ח"א נז, ו)

עקר המזרא שמתיראין מן האדם, בבחינת (בראשית ט, ב): "ומזראכם וחתכם" - אינו אלא על-ידי ה'צלם אלקים' שבפני האדם (בראשית א, כז; ט, ו). ועל-ידי ה'צלם', ה'אדם' הוא 'אדם'.

וכש"סר "צלם" [או: וכש"סר צלם". במדבר

יד, ט - עין גם לקוטי-מוהר"ן ח"א לא, ט] - אזי יוצא מ'גדר אדם' ל'גדר בהמה, ואז "סר מזראו" (שבת קנא: זהר משפטים קכה: בראשית-רבה לד, יב).

ס.
(ח"ב לז)

ה'בנים דקדשה' הם גבוהים מאד, וכמו שאמרו חז"ל (יבמות סג): "כל מי שאינו עוסק בפריה-ורביה, כאלו ממעט את הדמות".

פי כשבא ונולד בן בעולם, נולד ובא "צלם אלקים" כביכול (בראשית א, כז; ט, ו), ונשלים "צלם דמות תבניתו" (נפח ברפת שבע-ברכות).

סא.

(חיי-מוהר"ן שי)

אמר רבנו ז"ל: כמה 'צלם אלקים' היו מנחים ברפש, שאני הוצאתים מהרפש, כי נראה בחוש שהמתקרבים אלי נשתנה פניהם, ובא עליהם פנים של יהודי: בחינת "צלם אלקים" (בראשית א, כז; ט, ו).

סב.

(חיי-מוהר"ן תט)

אמר רבנו ז"ל: שיכולין להפיר בהפנים של האדם אם למד מורה גבוהים - שהפנים שלו נשתנה להרע, כי בודאי הוא אוהב "צלם אלקים" (בראשית א, כז; ט, ו) פנים דקדשה על-ידי זה וכו'.

סג.

(ספר-המדות, עניני 'צלם אלקים')

[א] מי שיש לו "צלם אלקים" (בראשית א, כז; ט, ו) - על-ידי אכילתו דבר מן החי, נתעלה, וכן להפך (אכילה ח"ב א).

[ב] על-ידי רבוי השנה והתנומה, על-ידי זה דוחפין אותו מ'מרכבה דקדשה', ונשתנה פניו, ונתקלקל "צלם אלקים" (שם) (שנה ח"ב ב).

ועקר ה'צלם' המאיר בפני האדם - היא 'חכמות הבורא', שנתן לאדם יתרון על הבהמה, היא המאירה בפני אדם, בבחינת (קהלת ת, א): "חכמת אדם תאיר פניו".

ועל-ידי ה'פעס' - "אם חכם, הוא חכמתו מסתלקת" (פסחים סו:), ואז "צלו סר", ופניו נופלים, בבחינת (בראשית ד, ו): "למה חרה לך ולמה נפלו פניך". וכשאינו לו 'פני אדם' - אזי "מוראו סר", כי "נמשל בבהמות" (תהלים מט, יג), וצרינו מצרים לו.

ועל-ידי ה'צום' וה'תענית' - מתקן את 'פניו', ומחזיר לעצמו את 'חכמתו', שהיא 'צלמו' המאיר בפניו. ואז הכל יראים ממנו, ו"אויביו נופלים לפניו" (בבא-קמא יז:). "לפניו" דיקא - פי עקר 'נפילתם' - מחמת ה'פנים'.

וכל-זה נעשה על-ידי ה'צום' - פי על-ידי ה'צום' נכנע ה'כבוד' לפני ה'מח'.

כי "ביום שאדם אוכל - הכבוד נזון תחלה, ואחר-כך שולח להמח" (זהר תרומה קנג:). נמצא: ביום האכילה - הגדלה והממשלה להכבוד.

"וכשמתענה - אזי נזון ה'מח' תחלה, וה'מח' שולח מזון אחר-כך לה'כבוד' - ונכנע ה'כבוד' לפני ה'מח' (זהר שם), והגדלה והממשלה לה'מח'.

וזהו תקון למה שפגם בתחלה בה'חכמה', שהיא ה'מח', שהיא ה"צלם" המאיר בפניו. שעל-ידי ה'צום' - נכנע ה'כבוד', ונתתקן 'מח-החכמה', שהיא ה"צלם", ומאיר בפני אדם.

[ג] הצדיק הוא ה"צ'לם אלקים" (שם) של הדור (צדיק ח"א קא).

סד.

(שיח-שרפיי-קדש ח"ב עג; ח"ג רא)

אמר רבנו ז"ל: אין מאיר על פני האדם "צ'לם אלקים" (בראשית א, כז; ט, ו), לפני שלומד ומסים את כל הש"ס.

"חביבין ישראל שנקראו בנים למקום, חבה יתרה נודעת להם שנקראו בנים למקום, שנאמר (דברים יד, א): 'בנים אתם לה' אלקיכם'" (משנה יד)

סה.

(ח"ב ה, טו)

יש בחינת 'בן' - שמחפש בגנזי'א-דמלכא כמו 'בן' (זהר בחר קיא:).

ויש בחינת 'עבד' - שאין לו רק לעשות עבודתו שנתנו לו, ואסור לו לשאל שום טעם וחקירה על עבודתו, פי הוא מחיב רק לעשות את שלו, דהינו עבודתו שנתנו לו לעשות.

אבל יש 'בן' שאוהב כל-כף את אביו - עד שמחמת האהבה, הוא עושה מעשה עבד, מה שעבד פשוט צריך לעשות, והולך וקופץ בתוך קשרי המלחמה, ומגלגל עצמו בכל מיני רפש וטיט לעשות נחת-רוח לאביו, מה שאפלו עבד פשוט לא היה עושה. שמסלק כל 'חקמתו', ומשליך עצמו ל'עבדות'.

ואזי כשאביו רואה אהבתו החזקה כל-כף, עד שמשליך עצמו לעבדות גמור בשביל אהבתו - אזי הוא מרחם עליו, ומגלה

לו, גם מה שאין נמסר אפלו לבן. פי אפלו הבן שמחפש בגנזי'א-דמלכא, יש מקומות שגם הבן אסור לפגס לשם, הינו השגות שאינו משיג אותם.

הינו: שנתגלה לו בחינת "צדיק ורע לו, רשע וטוב לו", מה שגם משה בחייו לא השיג, הינו בחינת: "צדיק ורע לו, רשע וטוב לו" (ברכות ז).

סו.

(שיחות-הר"ן ז)

טוב-מאד מי שיכול לשפך ולפרש שיחו וצערו לפני השם-יתברך ברחמים ותחנונים, כבן המתחטא לפני אביו, כבן שקובל לפני אביו בתנועות של חן ורחמים (שקורין: 'פיעשטשין') - פי הלא השם-יתברך כבר קראנו 'בנים', כמו שכתוב (דברים יד, א): "בנים אתם לה' אלקיכם".

ואף אם נדמה להאדם: "שלפי מעשיו אינו כבן לפניו יתברך!" - עם-כל-זה: הלא השם-יתברך קראנו בנים, פי "בין כף ובין כף קרויים לך בנים" (קדושין לו).

ואם עתה הוא מגרש אותי חסו'שלום מבחינת 'בן' - "הטוב בעיניו יעשה" (דברים י"א יט, יג) - עלי לעשות את שלי, לעשות עצמי כ'בן'.

ומה טוב כשיכול לעורר לבו בתחנונים, עד שיבכה ויזריד דמעות כבן לפני אביו וכו'.

כמו-כן לענין כל המחשבות הבאים על האדם לבלבלו - אחר-כך עוזרו השם-יתברך ושולח לו מחשבה אחרת של התקרבות.

1 פגון לענין הנ"ל: שלפעמים ידמה להאדם במחשבתו שאינו ראוי להיות כבן לפניו יתברך וכיוצא בזה - אף על-פי-כן עליו לעשות את שלו פנ"ל, ואחר-כך יעזרו השם-יתברך, וישלח לו מחשבות של התקרבות.

כי באמת: "כל ישראל פלם, קרויים בנים" אצלו יתברך, ועל-כן ראוי לנו לפרש שיחתנו וצערנו לפניו יתברך, כבן הקובל לפני אביו.

"הכל צפוי, והרשות נתונה" (משנה טו)
ענין הידיעה והבחירה'

כל מה שבעולם, ידוע אצלו יתברך, והוא משיג אותו, והוא אמרו: "הכל צפוי".
 ואחר-כך אמר: לא תחשב טבחייתו יודע המעשים, ותחייב הקב"ה. כלומר: טייהיה האדם מכרח במעשיו על מעשה מן המעשים, אין הענין בן. אבל הרשות בידי האדם במה שיעשה, והוא אמרו: "הרשות נתונה".
 (פרוש המשניות להרמב"ם)

זו

(ח"א נא, ד)

אנו רואים פמה חכמות עמקות, שאין יכלת ב'מח-האנושי' להבין על בריו, כמו פמה וכמה מבוכות שאנו נבוכים בהם, כמו 'הידיעה והבחירה' - שאין 'מח-אנושי' יכול להבין הידיעה הזאת.

וה'שכל הזה' - הוא בחינת 'מקיף', שאין נכנס ב'פנימיות-המח', כי אם 'מקיף' אותו מבחוץ, וה'שכל-הפנימי' מקבל חיותו מה'מקיף' הזה.

ודע: שזה עקר 'פח הבחירה', כל-זמן שה'שכל' אין כל-כך גדול להבין הידיעה והבחירה' - אזי 'פח הבחירה' על

מקומו, כי יש בידינו פח לבחר החיים, או הפוכו.

אבל פשיכנס ה'מקיף הזה' לפנינו, ואז יתגדל ה'שכל-האנושי, ויתגלה לאנושי הידיעה והבחירה' - אז יתבטל ה'בחירה'.

כי אז, על-ידי גדולו של השכל, יצא מ'גדר האנושי', ויעלה ל'גדר מלאך', ואז יתבטל ה'בחירה'.

וזה זה עקר 'פח הבחירה' - זה שאין יודע ה'שכל של הידיעה והבחירה' וכו'.

סח

(ח"ב נד)

ה'בחירה' - בידי האדם לעשות פרצונו, ואפלו כל הדברים, הכל בידי האיש הישראלי להתנהג, הכל פרצונו בבחירתו - כי בידי ישראל יש בחירה בידיהם על כל דבר שבעולם.

כי אצל אחרים - יש דברים שהם מכרחים בהם. אבל אצל איש הישראלי - כל דבר ודבר שהוא עושה, כגון לנסע לאיזה מקום וכיוצא, יש בו עבודה, ועל-כן יש לו בחירה על הכל.

סט

(ח"א קי)

שמעתי שאיש אחד שאל אותו: כיצד הוא הבחירה?!

השיב לו בפשיטות: "שה'בחירה' היא בידי האדם בפשיטות, אם רוצה עושה, ואם אינו רוצה אינו עושה!"

ורשמתי זאת, כי הוא נצרך מאד, כי כמה בני-אדם נבוכים בזה מאד,

מחמת שהם מרגלים במעשיהם ובדרכיהם מנעוריהם מאד, על-כן נדמה להם שאין להם בחירה חס־ושלום, ואינם יכולים לשנות מעשיהם.

אבל באמת אינו כן - כי בודאי יש לכל אדם בחירה תמיד על כל דבר, וכמו שהוא רוצה עושה. והבן הדברים מאד.

ע.

(חיי-מוהר"ן תטו)

בענין הקשיא של הידיעה והבחירה: כבר מבאר בהספר לקוטי א' בהתורה "בהעלתך" (ח"א כא): שזהו בחינת שכל-המקיף שאינו נכנס לתוך השכל הזה עד לעתיד וכו', עיני-שם.

וספר רבנו ז"ל: שכבר היה לו תרוץ נכון על זאת הקשיא, והתרוץ היה בברור גמור, בדרך תמיד שאינו אומר דבר שישאר בו פקפוק, רק דברים הברורים ומחורין בשמלה. וכבר כתב את ענין התרוץ בכתב, אך נאבד מפניו הכתב, ועתה נשפח ממנו וכו'.

פעם-אחת שמעתי מפיו-הקדוש שאמר: "שזה אי-אפשר להשיג איך ה'בחירה' היא בתוך ה'ידיעה' בעצמה".

עא.

(לקוטי-הלכות, ברפת-הרי"ח וברפת-הודאה ד, יט)

'פח הבחירה' - היא מגדלת נפלאות הבריאה, אשר בכל הבריאה בלה מראש ועד סוף, לא נמצא דבר נפלא יותר מזה, במבאר בספרים: "ש'פח הבחירה' הוא חדוש נפלא ונורא, יותר מכל החדושים של כל הבריאה בלה".

והוא מוכן מאד לכל משכיל, שאין שום דבר בכל הבריאה, שיהיה חדוש כל-כך, כמו ה'בחירה' - שפרא השם-יתברך פח במין-האנושי, שיהיה לו פח לעשות רצונו יתברך, או למרות עיני כבודו חס־ושלום.

ובאמת: אי-אפשר להבין בשום שכל, ש'דש הפח של הבחירה'. ועקר 'פח הבחירה' נמשך מ'העדר-הידיעה' וכמוכן בדברי רבנו ז"ל (ח"א לא המובא לעיל).

עב.

(לקוטי-תפילות ח"א קכט)

זה הענין של 'פח הבחירה' שנתת להאדם, הוא 'פלאי-פלאות', הפלא הגדול שבכל פלאות בריותיך שבראת בכל העולמות, פמובא בכמה ספרי-קודש.

כי אין דבר נפלא ונורא ונעלם ונסתר בכל הבריאה של כל העולמות, כמו זאת הפליאה הנשגבה והחדוש הנפלא והנעלם - שיהיה נמצא נברא בעולם בכח, שיהיה לו 'פח הבחירה' לבחר בדרך שהוא רוצה, שיהיה לו כח לעשות רצונו, או כנגד רצונו חס־ושלום.

"והכל לפי רב המעשה" (משנה טו)

לפי מה שאדם נופל ומתמיד בעטית הטוב, כך שכרו מרבה. שאינו דומה המחלק מאה זהובים לצדקה במאה פעמים, לנותן אותם בפעם-אחת. (רבנו עובדיה מברטנורא)

עג.

(שבחי-הר"ן יג)

בימי ילדותו היה נוהג: שהיה לוקח איזה [מטבעות] גדולים, והחליפם על טפלים [מטבעות קטנים] וכו', ואמר הלשם-

יחוד' של עשית מצוה, ולקח טפל אחד (סוג מטבע), והשליכה לתוך (קפת) המתן-בסתר.

ואחר-כך חזר ועשה עצמו כאלו הוא מסיח דעתו מזה, ואחר-כך חזר ואמר 'לשם-יחוד' הנ"ל, וחזר והשליך פרוטה אחת לתוך המתן-בסתר, וחזר וכו', וחזר וכו', וכן חזר ועשה כמה-פעמים, עד שהשליך כל הפרוטות לתוך המתן-בסתר.

וכונתו היה: כדי שיעשה מצוות רבות, כי עבודתו היא בפשיטות גמור, בלי שום חכמות כלל.

עז.

(שבחי-הר"ן כו)

והקפיד מאד על אלו האנשים שסוברים: "שעקר מעלת הצדיק והשגתו שזוכה, הוא מצד הנשמה לבד, מחמת שיש לו נשמה גבה מאד! - ואמר: "שלא כן הדבר! רק העקר תלוי במעשים-טובים ויגיעות ועבודות!

ואמר בפרוש: שכל אדם שבעולם, יכול לזכות למדרגה הגבה ביותר. כי אין הדבר תלוי אלא בבחירת האדם לבד, אם ירצה לרחם על-עצמו, ולישב עצמו היטב היטב מה שטוב לפניו באמת וכו'. "והכל לפי רב המעשה" (אבות פ"ג מט"ו).

"והיד פותבת" (משנה טז)

עה.

(ח"א סא, ב)

ה'סמיכה' שסומכין את הרב, וה'כתב', הם מבחינה אחת. כי ה'סמיכה' ב'ידיים', כמו שכתוב (דברים לד, ט):

"ויהושע בן נון מלא רוח חכמה, כי סמוך משה את ידיו עליו". והוא בחינת ה'כתב', בחינת: "יד פותבת" (תקוני-זהר לב: לו. פט.). כי ה'כתב' הוא גם-כן מבחינת 'חכמה' וכו'.

עו.

(ח"א ריב)

בחינת 'מחאת כף אל כף' בתפלה. ה'תפלה' נכלל בתוך 'תורה שבכתב' ו'תורה שבעל-פה', שהם 'שני ידים': "יד פותבת ויד חותמת" (תקוני-זהר לב: לו. פט.).

"ונפרעין מן האדם מדעתו ושלא מדעתו"

(משנה טז)

עז.

(ח"א קיג)

בשם הבעל-שם-טוב: קדם כל גזר-דין שבעולם חסו-שלום, מאספין כל העולם: "אם מספימין להדין ההוא!" - ואף את האיש בעצמו שנגזר עליו הדין, שזאלין אותו: "אם הוא מספנים!" - אזי נגמר הדין חסו-שלום.

כי בודאי אם ישאל לו בפרוש על-עצמו, בודאי יכחיש ויאמר: "שאינ הדין כן!" - אך מטעין אותו ושזאלין אותו על פיזא בו, והוא פוסק הדין, ואזי נגמר הדין.

וכענין שמצינו ב'דוד-המלך' עליו-השלום (שמואל-ב יב): בבוא אליו 'נתן הנביא' וכו', וספר לו 'מעשה האורח' - ענה ואמר: "חי ה' וכו', ואת הכבשה וכו'" - אזי נפסק הדין על דוד כאשר יצא מפיו.

וזהו (אבות פ"ג מט"ז): "ונפרעין מן האדם מדעתו ושלא מדעתו" - כלומר:

ששואליו "דעתו", ואף-על-פי-כן הוא "שלא מדעתו" - כי אינו יודע שהדין הוא עליו.

והענין הוא עמק מאד, איך שואליו כל אדם - כי בכל הדבורים וספורים שאדם שומע, ימצא שם דברים גבוהים ורמים.

וצריך לזהר בזה מאד: "לבלי לגמר הדין עד שישנה וישלש, כי הוא ספנת נפשות!" - והדברים עתיקים.

"אם אין תורה אין דרך ארץ, אם אין דרך ארץ אין תורה" (משנה יז)

עח.

(ח"ב עח)

איי-אפשר להיות דבוק תמיד בתורה והשגה בלי הפסק - פי צריכין בהכרח להפסיק איזה שעה לעסק בצרכי-הגוף גם-כן.

ולכאורה: איך אפשר לפרש עצמו מן התורה אפלו שעה קלה, הלא היא חיינו וכו'!

אך דע: כי הצדיק-האמת מחיה עצמו בעת פשיטותו שאינו עוסק בתורה - מה'דרך' של נסיעת 'ארץ-ישראל'.

וזה בחינת "אוצר מתנת הנם" (שמות-רבה מה, ו) - כי אז לא היה שום תורה, והיו עוסקין רק ביישוב-העולם ובדרך-ארץ, כמו שאמרו חז"ל (ויקרא-רבה ט, ג): "גדולה דרך-ארץ שקדמה לתורה עשרים-וששה דורות", והיה עקר 'קיום-העולם' על-ידי 'חסד-חנם' לבד.

ובאמת: גם אז הייתה התורה במציאות, אמנם הייתה בהעלם ובהסתה, שהיו ה'עשרת-הדברות' נעלמין "בעשרה-מאמרות שבהם נברא העולם" (אבות פ"ה מ"א). וכל אחד פפי אחיזתו בהתורה, כן הוא מחיה עצמו בעת פשיטותו, מבחינת 'קיום-העולם' קדם קבלת-התורה.

וזהו בחינת ה'דרך' של 'ארץ-ישראל' שהצדיק מחיה עצמו בעת פשיטותו משם - שעשרה-מאמרות שמלבשין בדרך-ארץ, הינו ביישוב-העולם, כי בהם נברא העולם - הם 'דרך' ל'ארץ-ישראל' - פי על-ידי-זה יכולין לכבש 'ארץ-ישראל'.

וזהו בחינת: "דרך-ארץ" - שהוא 'דרך' ו'נתיב' ל'ארץ' - הינו ל'ארץ-ישראל'.

ובזה בעצמו, הצדיק מחיה עצמו בעת פשיטותו שאינו עוסק בתורה - בהתורה שנעלמת בתוך העולם, בכל הדבורים ובכל העבודות שנבראו בעשרה מאמרות.

וכל אחד פפי קרובו יותר אל הקדשה ואל הצדיק הנ"ל - כן הוא מקבל ממנו חיות גבוהה יותר.

עט.

(שיחות-הר"ן קטז)

על 'איש ישראלי' אין שייך לומר 'ארינטלעד' [אדם ישר].

כי 'אמות-העולם' - יש להם 'הנהגות-נימוסיות' מה שהשכל והישר מחייב, שזה נקרא 'ארינטלעד'.

אבל ישראל "עם קדוש" (דברים ז, ו; יד, ב; יד, כא; כו, יט) - אפלו המצוות שהם מצד 'דרך-ארץ' מה שהישר והשכל מחייב - אין

עושיין רק מגזרת המלך הבורא יתברך-שמו, שצוה עלינו בתורתו לעשות כן.

וזהו (תהלים קיט, לב): "דרך מצותיך ארוץ" - שאפלו המצוות וההנהגות שנקראים 'דרך', שהם מ'דרך הארץ', שמצד ה'דרך ארץ' וה'ישר' מחיבים להתנהג כן, כגון לבלי לגזל את חברו וכיוצא בזה - "מצותיך ארוץ" - שאינו מקים מצד 'דרך-ארץ' - כ"אם "מצותיך ארוץ" - שאני רץ לקיים מצותיך שגזרת עלינו בתורה.

פ.

(ספר-המדות 'בנים' סד)

צריך ללמד את התינוק 'דרך-ארץ' מנעוריו.

פא.

(טיח-טרפי-קדש ח"ג עד)

אמר רבנו ז"ל: "מלכים וקיסרים יכולים לשלוח אלי את בניהם כדי ללמד דרך-ארץ!"

[מלכים און קיסרים קענען שיקן צו מיר זייערע קינדער צו לערנען דרך-ארץ!]

"אם אין חכמה אין יראה, אם אין יראה אין חכמה" (משנה יז)

פב.

(ח"א ה, ג-ד)

עקר השמחה הוא בלב - ואי-אפשר ללב לשמח, עד שיסיר 'עקמומיות' שבלבו, שיהא לו 'ישרות לב'. ו'עקמומיות' שבלב' מפשיטין על-ידי 'רעמים', שהם בחינת 'תפלה בכח'.

וכדי לזכות לזה: צריך לפנות את המחין מ'חכמות-חיצוניות' ומ'מחשבות-זרות' - כדי פשיזיא את הקול ויפגע במחו, יתעבד ממנו רעם'. אבל פשגלגלתא דמחא אטום בטמאה - אזי אין קולו נשמע.

גם ישמר 'יראתו', שממנו 'תוצאות הקול', כמו שכתוב: (איוב כו, יד): "ורעם גבורתו" - שלא יהיה לו 'יראה חיצוניות' - שלא ירא משום דבר, רק מהשם-יתברך לבד. וזה (אבות פ"ג מ"ז): **"אם אין חכמה אין יראה, אם אין יראה אין חכמה"**.

פג.

(ח"ב עז)

כל אחד צריך שיהיה לו איזה צער בכל יום. ומי שדעתו יותר גדולה, צערו גדול ביותר, בבחינת (קהלת א, יח): "יוסיף דעת יוסיף מכאוב".

כי "ראשית חכמה יראת ה'" (תהלים קיא, י), ו"אם אין יראה אין חכמה" (אבות פ"ג מ"ז). ועל-כן כל מי שזוכה לאיזה חכמה ודעת, עובר עליו 'יראה' גם-כן, כי זה תלוי בזה.

וזה בחינת 'מעברתא של תפלין' - 'תפלין' הם בחינת 'מחין', וה'רצועה' היא בחינת 'יראה'. ועל-כן כל איש ישראל שזוכה בכל יום לבחינת 'מחין', בחינת 'תפלין' - עובר עליו 'יראה' גם-כן, בבחינת ה'רצועה' שעוברת ב'מעברתא של תפלין'.

ומזה נשתלשל לכל אחד איזה צער בכל יום. וה'יראה' היא כפי המח והדעת. ויש 'צער' שבא מ'יראה-דקדשה', ויש 'צער' שבא מבחינת 'יראות-נפולות', רצועה-בישא' חסו-שלום'.

פו.

(ח"א ס.א)

יש שבילי-התורה' שיש בהם 'התבוננות'
גדול מאד, שאי-אפשר לבוא
ל'התבוננות' הזאת, כִּי-אם על-ידי 'עשירות'.

כמו שב'פשטי-אורייתא' "אם אין קמה
אין תורה" (אבות פ"ג מ"ז), וצריך
ש'יהיה לו על-כל-פנים 'פרנסה' - כמזכר
ל'התבוננות' הזאת' שהוא 'גדול מאד', צריך
ש'יהיה לו 'עשירות גדול מאד'.

"כל שחכמתו מרבה ממעשיו, למה הוא דומה?
- לאילן שענפיו מרבין ושרשיו מעטין, והרוח
באה ועוקרתו והופכתו על פניו" (משנה יז)

פז.

(פוכבי-אור, שיחות-וספורים א)

כפי המבאר מדברי רבנו ז"ל: שאף-על-פי
ש'עצם המעשיות שספר, גבהו
ונעלמו בתעלומות לאין חקר - אבל ברב
הלבשתם במדרגה למטה ממדרגה, עד
גשמיות זה-העולם-השפל, יש ללמד מאתם
'מוסר-השפל' אפלו בפשיטות, "להבין משל
ומליצה" (משלי א, ו).

נפלאתי קצת בראותי ספור המעשה
מהחכם והתם, אשר נהפך הדבר
כל-כך: שהחכם בחכמתו נלכד ונשקע
ביון-מצולה, וכנגדו התם הרחוק מהחכמה,
אשר גם 'מלאכת תפירת המנעלים' לא היה
ביכלתו ללמד פראוי, נתעלה ונתרומם מאד
כמבאר שם.

כי למה באמת יהיה פן? - הלא כל עצם
החכמה ואור המוח אשר בקרב האדם,

ועל-ידי אכילה בקדשה' - ממתיק
ה'צער' הבא מ'רצועה-בישא' -
כי הוא ממשיך עליו ה'יראה-דקדשה' הבאה
בשעת אכילה.

"אם אין קמה אין תורה, אם אין

תורה אין קמה" (משנה יז)

פד.

(ח"א לז, ו)

"הדם, הוא הנפש" (דברים יב, כג) שבא
בגלגול, וצריך השוחט לבון
להעלותה. גם עקר 'חסרון-הפרנסה'
שנתמעט בדורות הללו - אין זה אלא על-ידי
השוחטים שאינם מהגנים.

וזה (אבות פ"ג מ"ז): "אם אין תורה אין
קמה" - 'תורה' היא בחינת 'נפש' -
על-ידי-זה "אין קמה", ה'פרנסה' נתמעט.

פה.

(ח"א מ)

כל ה'נסיעות', הוא בשביל 'קלקול
האמונה', בחינת 'עבודת-אלילים'. כי
אם היה מאמין באמונה-שלמה ש'יכול
הקדוש-ברוך-הוא להזמין לו כל צרכו, לא
היה נוסע שום נסיעה.

גם על-ידי-זה נמנע המטר, כמו שכתוב
(דברים יא, טז-יז): "ועבדתם אלהים אחרים
וכו', ולא יהיה מטר".

גם ה'גלות' בא על-ידי 'בטול תורה', כמו
שכתוב (ישעיה ה, יג): "גלה עמי מבלי
דעת". ועל-ידי 'עבודת-אלילים', בא 'עצירת
גשמים' - וכש"אין קמה אין תורה" (אבות
פ"ג מ"ז).

הוא מנשמת ורוח הבורא בעצמו יתברך, אשר נפח באפו מתחלת הבריאה.

ולפי־זה ממיכלא מבאר: שכל אשר יאיר בו יותר זה האור, הנה לו להתעלות ולהתרומם, ולא ה'תם' ברחוקו מה'חכמה'!

והנה עוד ראה ראיתי: כי גם בזאת הפליאה בעצמה, יש להתפלא במאמר המשנה (אבות פ"ג מ"ז): **"כל שחכמתו מרבה ממעשיו, למה הוא דומה, לאילן שענפיו מרבין ושרשיו מעטין, והרוח בא ועוקרתו והופכתו על פניו"** וכו'.

ומתחלֶטת לשון המשנה בסתם, נראה: שהיא סובבת גם על 'חכמת' התורה, ואשר לפי־זה מכרח לפרש: שגם כל שבח החכם הנזכר בספר משלי, לא תסובב רק על החכם האמתי המקדים 'יראת־הטאוו', ומרבה ב'מעשים טובים', וכלשון הפתוב (איוב כח, כח): **"יראת ה' היא חכמה"** וכו'.

וגם מפה לפה שמעתי מאבי מורי (רבי נחמן מטולטשין ז"ל): ששמע ממוהרנ"ת בשם רבנו ז"ל: שדבר מזה בפרטיות לענין 'גדולי־החכמים' ב'חכמת־התורה' שהיו בימיו, וגם היו פשרים והחזיקו בדרך התורה ככל ההמון הבלתי חכמים כל־כך.

ואמר עליהם רבנו ז"ל: **"שבכל־זאת, אם לא ירבו ויגדילו את מעשיהם על זולתם, כפי המכרח למדרגת חכמתם - תזיק להם חכמתם!"** - כפי המבאר מלשון המשנה הנ"ל.

ותתחזק לפי כל־זה, הפליאה הנ"ל, אשר למה באמת יהיה כן?!

ואולם בסבת הפליאה הזאת, הפשתי ומצאתי מפלפולי צרופי דברי רבנו ז"ל: כי אין הפונה בדבר החסרון שנמצא במדת ה'חכמה', שהיא מצד עצמה רעה חסוֹשלוֹם - פי אדרבא: כל חסרון 'מדת־החכמה', היא מרב הטוב שנמצא בה, כי מחמת־זה בעצמו שה'חכמה' וה'מוח' הוא מאוד זריחת הבורא האין־סוף בעצמו יתברך - אין ביכלת האדם המגבל לבא בה, אם לא בצמצום ה'אמונה' וה'יראה'.

ובכל אשר בארתי מדברי רבנו ז"ל בלקוטי א' סימן ה' (ב'באור־הלקוטים'): **"במשל ודגמא מ'מימי־הים', אשר סגלתם לרפאות מהרבה מחלות, אבל כל הרפואה והחיים אשר בהם, לא יהיה רק אם הרוחץ בהם שומר את רגליו ואת פסיעותיו מלבוא בהם יותר מפפי מדתו.**

וכן בדבר התועלת המגיע מ'מימי־הים', לשוט ולבוא בהם ממדינה למדינה במסחרם זה עם זה - שגם זה לא יהיה רק ב'כלי־הספינה', שהיא בעין ה'צמצום' המכרח ל'מימי־הדעת' הנ"ל. שזולת זה ה'צמצום' - נטבעים ונשקעים בהם לגמרי חסוֹשלוֹם".

וזוה כל מעלת התם בתמימותו הנ"ל - אשר גם בבואו להחכמה פנזכר במעשה הנ"ל, לא רצה לסור מדרכי התמימות והאמונה והיראה שהקדים לזה - כי גם אז החזיק את עצמו במדרגת התמימות.

ומחמת־זה לבד העלה אותו מלכו של עולם, ברב המשדה והממשלה, על כל השרים. פמוכן בזה מצרופי דבריו הקדושים, עם השיחות המובאות אחר המעשה הזאת.

לקוטי תפלות

פרשת אמור

מפתח התפלות

[א] "כל אשר בו מום לא יקרב" - שנזכה לעבד השם יתברך ולהתפלל אליו, בעבודה תמה, בלי שום מום בגוף ונפש (ח"א יד)

ונזכה על-ידי זה לשלמות אمتי,
ואזכה שיהיה שלום בעצמי,
ותרפאני רפואת-הנפש ורפואת-הגוף,
באפן שאזכה להיות שלם בשלמות
אמתי, בלי שום מום ופגם.

רבונן של עולם, ידעתי, כי עכשיו אני
רחוק מאד משלמות, כי אני
מלא מומים ופגמים הרבה מאד, מפך
רגל ועד ראש אין בי מתם, "אין מתם
בבשרי מפני זעמך, אין שלום בעצמי
מפני חטאתי". וכל אברי מלאים מומים
שהטלתי בנפשי, על-ידי עוונותי ופשעי
המרבים.

מחמת-זה אני רחוק מעבודתך באמת,
ואיני יכול לעבד עבודה
תמה, ואיני זוכה להתפלל שום תפלה

☪ [א] לקוטי-תפלות ח"א יד ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א יד, 'להמשיך שלום בעולם')

ותשפיע עלי יראתך הקדושה שאזכה
ליראה מפניך תמיד, "ליראה
את השם הנכבד והנורא הזה". ותעזרני
להגיע ליראה בשלימות, ליראת-
הרומונות באמת.

ותזכנו ברחמיך הרבים, לכבד יראי
יהוה באמת ובלב שלם, שנזכה
לבטל עצמנו באמת נגדם, ולתן להם כל
הכבוד באמת ובלב שלם, באפן שיתקן
על ידינו פגמי היראה, ונזכה ליראה
בשלמות, בלי פגם כלל.

ויקוים בנו מקרא שכתוב: "יראו את
יהוה קדושו, כי אין מחסור
ליראיו".

בשלמות פראוי, כי "כל אשר בו מום לא יקרב".

ומאחר שאני רחוק מתפלה, במה אזכה להתקרב אליך, אבי שבשמים, רבנו דעלמא כלא, מלא רחמים.

אמנם ידעתי, כי אף-על-פי-כן אתה שומע קול שועתי ממרחקים, על-כן "הרימותי קולי ואקרא" אליך.

אבי אבי, אדוני אדוני, "מלכי ואלהי, אליך אתפלל", אליך אזעק, אליך אשוע, אליך אתחנן, לפניך אשתטח, לפניך אשתחוה ואכרעה, "אליך שטחתי כפי".

חום וחנוני וחמל עלי, בחמלתך וברחמיך הגדולים, יהמו נא מעיך עלי, ותשגיח עלי ממעון קדשך באהבה ובחמלה גדולה ויתרה, ותרפא את מכאובי נפשי האמללה מאד, ותסיר מעלי כל המומים שהטלתי בנפשי מכל אבר ואבר.

כי דרכך להשתמש בכלים נשברים, ואתה עושה גדולות ונפלאות עד אין חקר ואין מספר, ואתה מחיה מתים ברחמים רבים.

ובכתך הגדול אתה מעלה ומקבץ שברי כלים נשברים, שברי שבירים, ואתה מחבר ומתקן אותם בחסדיך, ואתה מחדש אותם כבראשונה, ביתר שאת וביתר עז, ואין שום נצוץ נאבד ונדחה ממך, חלילה, "כי בידיך כח וגבורה, ובידיך לגדל ולחזק לכל".

רופא חנם, יכמרו רחמיך עלי, ותרפאני, ותסיר ממני כל המומים והפגמים, מגופי, ונפשי, ורוחי, ונשמתי, ושלח רפואה שלמה לחולי עמך (ובפרט וכו').

רופא נאמן ורחמן אתה, "הרופא לשבורי-לב ומחבש לעצבותם". רפאני יהוה וארפא, הושיעני ואושעה, כי תהלתי אתה. ואזכה להיות שלם בשלמות גמור, בלי שום מום ופגם.

וזבני שיהיה שלום בעצמי, שאזכה להכניע ולשבר ולבטל את גופי, שיתבטלו ממני לגמרי כל תאוות הגוף ומדותיו הרעים.

עד שיתבטל גופי לגמרי אצל הנשמה, עד שלא יהיה להגוף שום תאוה ורצון אחר כלל, חוץ מרצון הנשמה הקדושה, שהוא רצונה הטוב.

ויהיה שלום בין נשמתי וגופי, שגופי יתקדש ויזדכך, עד שיהיה נכלל בתוך הנשמה הקדושה.

ואזכה לעשות כל המצוות, וכל הדברים שיש בהם רצונה, בשמחה גדולה, וברצון טוב בגוף ונפש, ושניהם יהיו נכללים כאחד, באהבה ובשלום גדול באמת, לעשות רצונה באמת, בשמחה גדולה תמיד.

עד שאזכה לשלמות גמורה דקדושה באמת, עד שאהיה מוכן וראוי לסדר תפילתי לפניך בתכלית השלמות, ותפון תפילתי לפניך, כמו קטרת וקרבנות שלמים, העולים לפניך על-ידי איש תמים ושלם.